

Α.Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**« ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΙΚΡΑΤΗΣ: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ»**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: Τσιρώνη Χρυσούλα

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Δαούση Χριστίνα

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2013

Θεωρώ υποχρέωση μου να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στην επιβλέπουσα καθηγήτρια μου κα Δαούση Χριστίνα για την καθοδήγηση που μου προσέφερε και η οποία αποδείχτηκε πολύτιμη για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας. Επιπλέον, θέλω να ευχαριστήσω τους αιρετούς και τους υπαλλήλους του Δήμου Μεγαλόπολης για τη συνεργασία τους και την προθυμία τους να συμμετάσχουν στην έρευνα.

Τέλος, οφείλω να αφιερώσω την πτυχιακή μου εργασία στους γονείς και το σύζυγο μου για τη στήριξη και τη συμπαράσταση που μου προσέφεραν όλα τα χρόνια της φοίτησης μου στο Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με το νεοσυσταθέν μοντέλο αποκεντρωμένης διοίκησης «Καλλικράτης», βάσει των απόψεων των αιρετών αντιπροσώπων πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης του Δήμου Μεγαλόπολης.

Αναλύονται οι θεσμικές αλλαγές που έλαβαν χώρα στη δημόσια διοίκηση, σε σχέση με το προηγούμενο μοντέλο «Καποδίστριας», καθώς και τα ιδιαίτερα γεωγραφικά και πληθυσμιακά χαρακτηριστικά του εν λόγω δήμου.

Παρουσιάζονται με τη χρήση στατιστικών εργαλείων τα αποτελέσματα από πρωτογενή ποσοτική έρευνα με τη μέθοδο της απογραφής στους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης, μέσω ερωτηματολογίων, και σχολιάζονται οι απόψεις τους για το νέο σχέδιο αποκεντρωμένης διοίκησης.

Οι θέσεις και τα ζητήματα που θέτουν οι συμμετέχοντες στην έρευνα καθίστανται ιδιαίτερης σημασίας, καθώς οι εν λόγω θεσμικοί παράγοντες λόγω της εμπειρίας, αλλά και της καθημερινής επαφής τόσο με το νομικό πλαίσιο του «Καλλικράτη», όσο και με τους πολίτες, αποτελούν την απαραίτητη ανατροφοδότηση σε κάθε απόφαση της κεντρικής διοίκησης, ώστε αυτή να βελτιστοποιηθεί με μεταγενέστερες διατάξεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ		σελ.	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ			
1.1	Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Διαχρονικά στο Ελληνικό Κράτος	σελ.	12
1.2	Προγράμματα «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης»	σελ.	13
1.2.1	Πρόγραμμα «Καποδίστριας»	σελ.	14
1.2.2	Πρόγραμμα «Καλλικράτης»	σελ.	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ			
2.1	Γενικά	σελ.	21
2.2	Μεθοδολογία Έρευνας	σελ.	22
2.2.1	Πρωτογενή και Δευτερογενή Στοιχεία	σελ.	22
2.2.2	Απογραφή και Δειγματοληψία	σελ.	23
2.2.3	Δημοσκοπική Μέθοδος	σελ.	24
2.3	Ερωτηματολόγιο	σελ.	26
2.3.1	Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου	σελ.	26
2.3.2	Παρουσίαση Ερωτηματολογίου που Χρησιμοποιήθηκε	σελ.	28
2.3.3	Ανάλυση Προσδοκώμενων Πληροφοριών	σελ.	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ			
3.1	Γενικά	σελ.	33
3.2	Ο.Τ.Α. Δήμου Μεγαλόπολης	σελ.	34
3.3	Γεωγραφία – Ιστορία	σελ.	37
3.4	Τοπική Οικονομία – Προοπτικές	σελ.	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ			
4.1	Γενικά	σελ.	41
4.2	Ταυτότητα της Έρευνας	σελ.	41

4.3	Αποτελέσματα – Σχολιασμός (Κλειστές Ερωτήσεις)	σελ.	41
4.3.1	Γενικά	σελ.	41
4.3.2	Τμήμα Α' – Ταυτότητα Ερωτωμένου	σελ.	42
4.3.3	Τμήμα Β' – Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης	σελ.	58
4.3.4	Τμήμα Γ' – Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης	σελ.	77
4.3.5	Τμήμα Δ' – Οικονομική Πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι	σελ.	105
4.4	Ανοικτή Ερώτηση	σελ.	111
4.5	Συμπεράσματα	σελ.	113
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	σελ.	118
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ	σελ.	120
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'	Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης	σελ.	122
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'	Κωδικοποιημένα Στοιχεία Έρευνας	σελ.	146

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ, ΧΑΡΤΩΝ & ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Σύγκριση «Καποδίστρια» - «Καλλικράτη»	σελ.	20
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Δάνεια του Δήμου Μεγαλόπολης από το ΤΠΔ	σελ.	37
ΧΑΡΤΗΣ 1: Νομός Αρκαδίας προ «Καλλικράτη»	σελ.	34
ΧΑΡΤΗΣ 2: Δήμος Μεγαλόπολης με εφαρμογή του «Καλλικράτη»	σελ.	35
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Η νέα δομή αποκεντρωμένης διοίκησης	σελ.	18
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Ποσοστιαία Πληθυσμιακή Κατανομή Δήμων «Καλλικράτη»	σελ.	36
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Κατανομή Δήμων «Καλλικράτη» ανά Τάξη Πυκνότητας Πληθυσμού	σελ.	36
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: Φύλο Αιρετών (Ερώτηση 2)	σελ.	43
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: Ηλικιακή Κατανομή Αιρετών (Ερώτηση 3)	σελ.	44
ΔΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: Αθροιστικές Συχνότητες Ποσοστών Ηλικιακής Κατανομής Αιρετών (Ερώτηση 3)	σελ.	44
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: Μορφωτικό Επίπεδο Αιρετών (Ερώτηση 4)	σελ.	46
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: Απασχόληση Αιρετών (Ερώτηση 5)	σελ.	47
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: Προηγούμενη Συμμετοχή Αιρετών σε Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 6)	σελ.	48
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: Ακριβής Προηγούμενη Συμμετοχή σε Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 7.1)	σελ.	49
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: Κατανομή ανά Επίπεδο Συμμετοχής (Ερώτηση 7.1)	σελ.	49
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: Μ.Ο. Ετών Συμμετοχής σε Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 7.2)	σελ.	50
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: Συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα (Ερώτηση 10)	σελ.	51
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: Προηγούμενη Συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα (Ερώτηση 11)	σελ.	53
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: Βαθμίδα Συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα (Ερώτηση 11)	σελ.	54
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16: Μ.Ο. Ετών Συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα (Ερώτηση 11)	σελ.	55
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17: Κίνητρα Συμμετοχής στις Δημοτικές Εκλογές (Ερώτηση 12)	σελ.	57
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18: 1 ^η Προτεραιότητα Συμμετοχής στις Δημοτικές Εκλογές (Ερώτηση 12)	σελ.	58
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19: Αξιολόγηση Καλλικράτη για την Α'βάθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 13)	σελ.	59

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20: Προβλήματα Καλλικράτη για την Α'βάθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 14)	σελ.	61
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21: Επιπτώσεις Καλλικράτη (Ερώτηση 15)	σελ.	65
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22: Απόψεις για αντιμισθία (Ερώτηση 16)	σελ.	66
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23: Απόψεις για ασυμβίβαστο Δημάρχου (Ερώτηση 17)	σελ.	67
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24: Μέτρα Συμμετοχής Πολιτών στο νέο σύστημα ΤΑ (Ερώτηση 18)	σελ.	69
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25: Άποψη για περιορισμό ΝΠ (Ερώτηση 19)	σελ.	71
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26: Άποψη για μορφές επιχειρήσεων (Ερώτηση 20)	σελ.	72
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27: Άποψη για Συμπαραστάτη Δημότη και Επιχείρησης (Ερώτηση 21)	σελ.	73
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28: Αξιολόγηση νέου Συστήματος Εποπτείας Αποφάσεων (Ερώτηση 22)	σελ.	74
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29: Άποψη για αυξημένες αρμοδιότητες Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων (Ερώτηση 23)	σελ.	75
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30: Άποψη για συνένωση δήμων (Ερώτηση 24)	σελ.	76
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31: Χαρακτηριστικά Αποκεντρωμένου Συστήματος (Ερώτηση 26)	σελ.	78
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32: Μέτρα για εδραίωση αποτελεσματικού μηχανισμού Α'βάθμιων Ο.Τ.Α. (Ερώτηση 27)	σελ.	80
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33: Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου για την άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων (Ερώτηση 28)	σελ.	82
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34: Χρόνος Προσαρμογής (Ερώτηση 29)	σελ.	83
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35: Αθροιστικά Ποσοστά Χρόνου Προσαρμογής (Ερώτηση 29)	σελ.	84
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36: Ικανότητα – Βούληση Ανταπόκρισης δημοτικού συμβουλίου στους στόχους του «Καλλικράτη» (Ερώτηση 30)	σελ.	85
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37: Επάρκεια – Καταλληλότητα Πόρων (Ερώτηση 31)	σελ.	86
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38: Απαίτηση Εκπαίδευσης Στελεχών (Ερώτηση 32)	σελ.	87
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39: Συνεργασία κοινοτήτων – δήμου (Ερώτηση 33)	σελ.	88
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40: Κρίσιμα Ζητήματα Περιοχής (Ερώτηση 34)	σελ.	89
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41: Προτεραιότητες Διαχείρισης Απορριμμάτων (Ερώτηση 35)	σελ.	91
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42: Προτεραιότητες Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων (Ερώτηση 36)	σελ.	94
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43: Μέτρα για ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (Ερώτηση 37)	σελ.	95
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44: Μέτρα για βελτίωση επισκεψιμότητας (Ερώτηση 38)	σελ.	96
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45: Σημαντικότητα Συνεργασίας με Περιφέρεια (Ερώτηση 38)	σελ.	98

39)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46: Συμμετοχή Δήμου σε Επιχειρήσεις Κοινωνικής Οικονομίας (Ερώτηση 40)	σελ.	99
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47: Τομείς Δραστηριοποίησης Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας (Ερώτηση 41)	σελ.	101
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48: Προμήθεια από Επιχειρήσεις Κοινωνικής Οικονομίας (Ερώτηση 42)	σελ.	103
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 49: Τομείς Προμήθειας από Επιχειρήσεις Κοινωνικής Οικονομίας (Ερώτηση 43)	σελ.	104
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 50: Αξιοποίηση Εθελοντικών Υπηρεσιών από Δήμους (Ερώτηση 44)	σελ.	105
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 51: Τομείς Αξιοποίησης Εθελοντικών Υπηρεσιών από Δήμους (Ερώτηση 45)	σελ.	106
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 52: Αξιολόγηση Ειδικού Προγράμματος Εξυγίανσης (Ερώτηση 46)	σελ.	108
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 53: Καταλληλότητα Πηγών Χρηματοδότησης (Ερώτηση 47)	σελ.	109
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 54: Απόψεις για συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 48)	σελ.	111
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 55: Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 49)	σελ.	112
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 56: Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν στον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 50)	σελ.	113

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά το τελευταίο εξάμηνο της φοίτησής μου στο Τμήμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Ανωτάτου Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, αποφάσισα να ασχοληθώ με την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας με τίτλο «Πρόγραμμα Καλλικράτης: Έρευνα στους Αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης». Οι κυριότεροι λόγοι που με ώθησαν σε αυτό, έχουν να κάνουν αφενός με την πεποίθησή μου για τη σημαντικότητα των εν λόγω λειτουργιών στην υλοποίηση, άρα και την αξιολόγηση, του νέου και φιλόδοξου αυτού προγράμματος διοικητικής μεταρρύθμισης, και αφετέρου με τη σπουδαιότητα του προγράμματος αυτού καθαυτού για όλους τους σπουδαστές του Τμήματος, ως δυνητικούς εργαζόμενους στο χώρο της Τ.Α.

Είναι γεγονός ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' Βαθμού, αποτελούν για κάθε πολίτη την άμεση αρχή, που διαδραματίζει ιδιαίτερα σπουδαίο ρόλο στην καθημερινότητά του (από την αποκομιδή των απορριμμάτων και την χορήγηση των κάθε είδους πιστοποιητικών, μέχρι την παροχή πόσιμου νερού και την κατάσταση των οδοστρωμάτων). Συνεπώς, η οργάνωση και λειτουργία των Ο.Τ.Α. έχει άμεσο αντίκτυπο στη ζωή των πολιτών, συμβάλλοντας ή στεκόμενη τροχοπέδη στην ευημερία τους.

Κατόπιν ψήφισης του νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»¹, θεσπίζονται δομικές αλλαγές στη διοικητική οργάνωση της χώρας. Η στόχευση των ρυθμίσεων του νόμου, αναφορικά με τους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, αφορά κυρίως στη δημιουργία ισχυρών δήμων, ικανών να προωθήσουν την τοπική ανάπτυξη και να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες, με παράλληλη μείωση του λειτουργικού τους κόστους².

Η εν λόγω συλλογιστική καθίσταται κεφαλαιώδους σημασίας, καθότι επιχειρεί τον εκ βάθρων εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης, σε ένα σύγχρονο φορέα εξορθολογισμού των δαπανών του κράτους, με στόχευση στην ανάπτυξη και την εξυπηρέτηση του πολίτη, εντός της ιδιαίτερα δυσχερούς δημοσιονομικής συγκυρίας που διάγει η χώρα. Ως εκ τούτου, και κατόπιν εφαρμογής του νόμου για σχεδόν δύο χρόνια, βαρύνει σε μεγάλο βαθμό η άποψη των λειτουργών που είναι επιφορτισμένοι με την πρακτική του εφαρμογή, καθώς και με την κατά το δυνατόν ομαλότερη μετάβαση στο νέο τρόπο λειτουργίας. Η καταγραφή των απόψεων αυτών, καθώς και των περιθωρίων βελτίωσης – πάντα στην κατεύθυνση του αιτιολογικού του νόμου όπως προαναφέρθηκε –

¹ Ν.3852/2010, (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010)

² Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»

εξασφαλίζει ένα πολύτιμο εργαλείο στα χέρια της κεντρικής διοίκησης, προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις.

Επέλεξα να διερευνήσω τις απόψεις των αιρετών συμβούλων του Δήμου Μεγαλόπολης, καθότι είχα την ευκαιρία να ζήσω και να εργαστώ στην εν λόγω περιοχή για σημαντικό χρονικό διάστημα και, ως ενεργό μέλος της τοπικής κοινωνίας, να αφουγκραστώ τα προβλήματα των συμπολιτών μου αναφορικά με τον πρώτο βαθμό διοίκησης. Πρόκειται για έναν μικρό πληθυσμιακά δήμο 13.980 κατοίκων σύμφωνα με την απογραφή του 2011³, που προήλθε από τη συγχώνευση των δήμων Γόρτυνος, Μεγαλόπολης και Φαλαισίας⁴, με έκταση 727,33τ.χλμ⁵. Οι συνέπειες από την εφαρμογή του «Καλλικράτη» αναμένονται σημαντικές, ακριβώς λόγω της διασποράς του Δήμου – περίπου 20 κάτοικοι ανά τ.χλμ. Επομένως, η διενέργεια της έρευνας στο συγκεκριμένο δήμο, με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, αποτελεί μια ουσιαστική πρόκληση αναφορικά με την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Η διάρθρωση της εργασίας έχει ως εξής:

Στο 1^ο, εισαγωγικό, Κεφάλαιο, οριοθετούνται τα σημαντικότερα σημεία των αλλαγών που επιφέρει το νέο πρόγραμμα δημόσιας διοίκησης, σε σχέση με το προηγούμενο (Πρόγραμμα «Καποδίστριας⁶»). Αναφέρονται επιπλέον αναλυτικά το αιτιολογικό, καθώς και οι απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων, σχετικά με την θέσπιση του «Καλλικράτη».

Εν συνεχεία, στο 2^ο Κεφάλαιο, επικεντρωνόμαστε στην έρευνα αυτή καθαυτή, παρέχοντας όλα τα απαιτούμενα στοιχεία εγκυρότητας και στατιστικής ταυτότητάς της. Επιπροσθέτως, αναλύονται διεξοδικά τα ερωτήματα που περιλαμβάνει το – εγκεκριμένο από το Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας – ερωτηματολόγιο, και το οποίο παρατίθεται ως Παράρτημα «Α», με ιδιαίτερη έμφαση στις πληροφορίες που αναμένεται να αντληθούν από κάθε ερώτημα.

³ Υπ' αριθμ. 6519/12 (ΦΕΚ 2230 Β/31-7-2012) Απόφαση Ελληνικής Στατιστικής Αρχής: Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού - Κατοικιών 2011 που αφορούν στο Νόμιμο Πληθυσμό (δημότες) της Χώρας.

⁴ Υπ' αριθμ. 45892/10 (ΦΕΚ 1292 Β/11-8-2010- Διορθ.Σφαλμ. στο ΦΕΚ 1623 Β/8-10-10) Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης : Πρωτοβάθμιοι και Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης της Χώρας με το Ν. 3852/2010 και αναλογική κατανομή πληθυσμού στις δημοτικές κοινότητες του άρθρου 2, παρ. 4 του Ν. 3852/2010, ο οποίος δεν είναι δυνατόν να κατανεμηθεί, λόγω ελλειψών στοιχείων τύπου εγκατάστασης

⁵ el.wikipedia.org

⁶ Ν. 2539/4-12-97 (ΦΕΚ-244 Α') : Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Στο 3^ο Κεφάλαιο γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση του Δήμου Μεγαλόπολης (πληθυσμικά, γεωγραφικά και γεωφυσικά του χαρακτηριστικά), καθώς και των αναπτυξιακών υποδομών και προοπτικών του.

Ακολούθως, στο 4^ο Κεφάλαιο παρουσιάζονται και σχολιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, με τη χρήση των εκάστοτε κατάλληλων μεθόδων στατιστικής επεξεργασίας και απεικόνισης. Εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα, τόσο για το προφίλ των αιρετών συμβούλων, όσο και για τις γενικότερες απόψεις τους για τον νέο πρόγραμμα που καλούνται να υλοποιήσουν. Οι απαντήσεις στα ερωτηματολόγια παρατίθενται κωδικοποιημένες, ως Παράρτημα «Β». Κλείνοντας, αναλύονται οι προτάσεις των ερωτηθέντων για την βελτίωση του προγράμματος, προς μια Τοπική Αυτοδιοίκηση περισσότερο ανεξάρτητη, αναπτυξιακή και αποτελεσματική για τον πολίτη, ούσα η αμεσότερη έκφραση του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίστηκαν κατά τη συγκέντρωση στοιχείων και τη συγγραφή της εργασίας αυτής εντοπίζονται κυρίως στην έλλειψη βιβλιογραφίας σε γνωσιακό βάθος και αντικειμενικότητα που να δικαιολογεί τη χρησιμοποίησή της. Έτσι, οι βιβλιογραφικές πηγές περιορίστηκαν σε άρθρα του Διαδικτύου, δελτία τύπου του Υπουργείου Εσωτερικών, μελέτες και δημοσιεύσεις του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διάφορα ΦΕΚ κλπ.

Ιδιαίτερη μνεία απαιτείται στους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης που μετείχαν πρόθυμα στην έρευνα, και χωρίς την αρωγή των οποίων η συγκεκριμένη εργασία θα ήταν αδύνατον να πραγματοποιηθεί. Διαφαίνεται ότι οι εν λόγω θεσμικοί παράγοντες διακατέχονται από υψηλό αίσθημα ευθύνης για τις θέσεις που κατέχουν και τις αρμοδιότητες που απορρέουν από αυτές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ

1.1 Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Διαχρονικά στο Ελληνικό Κράτος⁷

Η συγκρότηση ενός κράτους βασισμένου στις αρχές της λαϊκής συμμετοχής και της αποκέντρωσης αποτέλεσε διακηρυκτική Αρχή της Επανάστασης του 1821⁸. Άλλωστε, από την περίοδο ακόμα της τουρκοκρατίας, τα τοπικά συμβούλια και οι δημογέροντες (ως στοιχειώδεις αυτοδιοικητικές δομές) διαχειρίζονταν το μεγαλύτερο μέρος των ζητημάτων της καθημερινής ζωής.

Τα πράγματα έλαβαν διαφορετική εξέλιξη μετά την απελευθέρωση: Το Ι΄ Ψήφισμα του Καποδίστρια (1828)⁹, το οποίο αποτέλεσε την πρώτη διοικητική διαίρεση της ελεύθερης Ελλάδας, δεν προέβλεπε αυτοδιοικητικούς θεσμούς με αιτιολογικό την ανάγκη του Κυβερνήτη να ισχυροποιήσει την κεντρική εξουσία λόγω των ειδικών συνθηκών που διήγαγε η χώρα.

Οι πρώτοι Ο.Τ.Α., αν και όχι με τον σύγχρονό τους χαρακτήρα, συστάθηκαν μετά την εγκαθίδρυση της μοναρχίας του Όθωνα. Κοινό σημείο όλων των σχετικών νομοθεσιών¹⁰ ήταν πως υιοθετούσαν μεν μια σχετική αυτοδιοικητική προσέγγιση, αλλά στην πράξη κρατούσαν τα τοπικά δημόσια νομικά πρόσωπα (δήμους, επαρχίες και νομαρχίες) υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, η οποία άμεσα ή έμμεσα διόριζε τους επικεφαλής τους. Η λαϊκή συμμετοχή περιοριζόταν στα δημοτικά (και αραιότερα στα νομαρχιακά) συμβούλια που κατά βάση ήταν εισηγητικά. Επομένως, δεν μπορούμε να μιλάμε ακριβώς για αιρετούς Ο.Τ.Α., αλλά για βαθμίδες της κεντρικής διοίκησης με μερική λαϊκή συμμετοχή. Στο ίδιο πνεύμα κινήθηκαν και οι μετέπειτα μεταρρυθμίσεις¹¹.

Το σημείο-τομή στα αυτοδιοικητικά πράγματα ήταν ο νόμος ΔΝΖ'/1912 του Ελευθερίου Βενιζέλου, που παραχωρούσε πλήρη αυτοδιοίκηση στους δήμους (αστικές περιοχές ή πρωτεύουσες νομών) και τις κοινότητες (αγροτικές περιοχές), διατηρώντας τις νομαρχίες υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης.

⁷ el.wikipedia.org

⁸ Σπυρίδωνος Τρικούπη, "Ιστορία της Ελληνικής επανάστασης" τόμος 2ος, εκδόσεις Νέα Σύνορα, Αθήνα 1993 (κεφ. ΚΕ' – σελ. 100 επ. και κεφ. ΛΑ' - σελ. 205 επ.)

⁹ Διοικητικοί και Αυτοδιοικητικοί Θεσμοί στην Κέρκυρα, Πρόσωπα και Γεγονότα (1817-1951) Νίκος Γ. Ασπιώτης, Κέρκυρα 2009 (σελ. 8)

¹⁰ Αντιβασιλείας (1833), Άρμανσπεργκ (1836) και Κωλέττη (1845)

¹¹ Θεσόκη (1899) και Μαυρομιχάλη (1909)

Το σχήμα του Βενιζέλου πέρασε από πολλές περιπέτειες, συνυφασμένες με την ταραχώδη πολιτική ιστορία της χώρας, αλλά η βασική λογική του παρέμεινε αναλλοίωτη έως τη δεκαετία του '90¹², οπότε και καθιερώνεται αιρετή νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, με τα νομικά πρόσωπα των νομαρχιών να μετατρέπονται σε δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α. Ακολούθησε το Πρόγραμμα «Καποδίστριας», ο οποίος μετέβαλε τα διοικητικά όρια των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. μέσω συνενώσεων, αφήνοντας όμως σχετικώς ανέπαφο τον θεσμικό χαρακτήρα τους.

Η σημερινή μορφή των Ο.Τ.Α. είναι αποτέλεσμα του Προγράμματος «Καλλικράτης», το οποίο συνένωσε περαιτέρω τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. και κατήργησε τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, αντικαθιστώντας τις ως δευτεροβάθμιους Ο.Τ.Α. από τις περιφέρειες.

Οι βασικές αρχές συγκρότησης και λειτουργίας των Ο.Τ.Α. τίθενται από το Σύνταγμα, σύμφωνα με το οποίο¹³:

« α. Οι Ο.Τ.Α. είναι υπεύθυνοι για τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων· μάλιστα σε περίπτωση σύγκρουσης αρμοδιοτήτων μεταξύ Ο.Τ.Α. και κεντρικής διοίκησης, συντρέχει υπέρ των πρώτων τεκμήριο αρμοδιότητας. Επίσης, η κεντρική διοίκηση μπορεί να αναθέσει στους Ο.Τ.Α. και δικές της αρμοδιότητες.

β. Οι Ο.Τ.Α. χαίρουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική μυστική ψηφοφορία.

γ. Η εποπτεία του κράτους στους Ο.Τ.Α. περιορίζεται αποκλειστικά στον έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων και πράξεών τους. Επίσης, το κράτος είναι υποχρεωμένο να λαμβάνει όλα εκείνα τα μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας των Ο.Τ.Α., καθώς και να τους ενισχύει οικονομικά όταν τους μεταβιβάζει δικές του αρμοδιότητες.»

1.2 Προγράμματα «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης»

Το πρόγραμμα «Καλλικράτης» εισήχθη προκειμένου να συμπληρώσει, βελτιστοποιήσει και επικαιροποιήσει την προηγούμενη ευρεία μεταρρύθμιση στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης, το λεγόμενο Πρόγραμμα «Καποδίστριας». Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται μια σύντομη αναφορά αρχικά στο Πρόγραμμα «Καποδίστριας», τους στόχους και την πορεία υλοποίησής του, καθώς και τις κριτικές που δέχθηκε, ώστε να εξαχθεί

¹² Ν. 2218/1994 (ΦΕΚ 90 Α') : «Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις»

¹³ Άρθρο 102 Συντάγματος όπως αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 27^{ης} Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων

κατά το δυνατόν ασφαλές συμπέρασμα για την αναγκαιότητα εφαρμογής της νέας μεταρρύθμισης. Επιπλέον, η εν λόγω αναφορά είναι απαραίτητη, καθώς σημαντικό μέρος των αιρετών που συμμετείχαν στην έρευνα είχαν ήδη πρότερη εμπειρία από το Πρόγραμμα «Καποδίστριας».

1.2.1 Πρόγραμμα «Καποδίστριας»

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, σε επίπεδο πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1990, ίσχυε εν πολλοίς η αποκεντρωτική διαρρύθμιση που εισήχθη με το Νόμο Βενιζέλου¹⁴. Ο διαχωρισμός μεταξύ Δήμων και Κοινοτήτων ήταν με κριτήρια αφενός γεωφυσικά (αγροτικές περιοχές – Κοινότητες, αστικές περιοχές – Δήμοι) και αφετέρου πληθυσμιακά, χωρίς πάντως να υφίσταται ένα σαφώς καθορισμένο πλαίσιο. Το αποτέλεσμα ήταν, κατά τη διαβούλευση του Προγράμματος «Καποδίστριας»¹⁵ το 1997, να υπάρχουν περίπου 5.300 Κοινότητες και 200 μικροί Δήμοι. Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του ΥΠΕΣ¹⁶, η κατάσταση αυτή δημιουργούσε τα εξής ενδεικτικά προβλήματα:

α. Αδυναμία των Ο.Τ.Α. να αντεπεξέλθουν στην αποστολή τους, όπως αυτή ορίζεται από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία, και ειδικότερα:

- στον πολιτικό ρόλο τους (αναποτελεσματική πολιτική εκπροσώπηση των μικρών χωριών).
- στον διοικητικό ρόλο τους (αδυναμία παροχής επαρκών υπηρεσιών στους πολίτες).
- στον αναπτυξιακό ρόλο τους (περιορισμένη συμμετοχή στις διαδικασίες της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης).

β. Πολυδιάσπαση και επομένως μη αποδοτική αξιοποίηση των οικονομικών πόρων και του ανθρώπινου δυναμικού.

Στο πλαίσιο αυτό, ψηφίστηκε το Σχέδιο «Καποδίστριας»¹⁷ σύμφωνα με το οποίο έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης¹⁸. Τα βασικότερα σημεία του εν λόγω νόμου είναι τα εξής¹⁹:

¹⁴ Ν.ΔΝΖ' (4057) 10/14 Φεβρουαρίου 1912 : «Περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων»

¹⁵ ypes.gr

¹⁶ ypes.gr

¹⁷ Ν. 2539/4-12-97 (ΦΕΚ-244 Α') : «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

¹⁸ epikrateia.gr

¹⁹ Ν. 2539/4-12-97 (ΦΕΚ-244 Α') : «Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης»

α. Οι κοινότητες, πλην τριών εξαιρέσεων²⁰, καταργούνται και συγχωνεύονται σε μεγαλύτερους Δήμους, μετονομαζόμενες σε «δημοτικά» και «τοπικά» διαμερίσματα. Κατέληξαν να υπάρχουν 1034 δήμοι και κοινότητες.

β. Οι δήμοι και οι κοινότητες που προκύπτουν από συνένωση άλλων δήμων και κοινοτήτων καθίστανται, από την έναρξη της λειτουργίας τους, καθολικοί διάδοχοι των καταργούμενων δήμων και κοινοτήτων και υπεισέρχονται αυτοδικαίως και χωρίς καμία άλλη διατύπωση σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνενωθέντων δήμων και κοινοτήτων.

γ. Σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα συνιστάται Τοπικό Συμβούλιο που λειτουργεί στα πλαίσια του νέου δήμου ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης, μέσα στα όρια του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος. Σε δημοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό 2.500 κατοίκων και άνω το τοπικό συμβούλιο είναι επταμελές, 300 έως 2.500 κατοίκων πενταμελές και μέχρι 300 κατοίκων τριμελές και σε αυτό εκχωρούνται αρμοδιότητες εισηγήσεων και υλοποίησης λειτουργιών που αφορούν πλήθος τοπικών δραστηριοτήτων (υδάτινοι πόροι, πολιτιστικά κλπ²¹).

δ. Παραμένει ως Ο.Τ.Α. Β' Βαθμού η Νομαρχία, με τον Νομάρχη και τους Συμβούλους να είναι αιρετοί (56 Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις).

ε. Ως Ο.Τ.Α. Γ' Βαθμού, υφίσταται η Περιφέρεια (13 Κρατικές Περιφέρειες), με τον επικεφαλής Περιφερειάρχη διορισμένο από το Κράτος.

Μια από τις βασικές ωφέλειες που θα προέκυπταν από το πρόγραμμα «Καποδίστριας» είναι η εξοικονόμηση χρηματικών πόρων μέσω της εκμετάλλευσης των οικονομιών κλίμακας. Πράγματι, σε ακαδημαϊκό επίπεδο, είναι θεωρητικά γνωστή η θέση ότι οι μεγαλύτεροι οργανισμοί παράγουν με μικρότερο κόστος²².

Στην πράξη, η οικονομική ωφέλεια που υποστηρίζεται από το σκεπτικό του νόμου²³ δεν φαίνεται να επετεύχθη, τουλάχιστον σε απόλυτα νούμερα. Συγκεκριμένα, κατά τη δεκαετία εφαρμογής του «Καποδίστριας» 1999 – 2009, η πορεία αύξησης των εσόδων της τοπικής αυτοδιοίκησης δηλαδή των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού είχε αυξητική πορεία κατά περίπου 160% συνολικά²⁴, ήτοι μεσοσταθμικά 16% ανά έτος.

²⁰ Ζωνιανά Ρεθύμνου, Βραχάσι Λασιθίου, Τσαρίτσανη Λάρισας, τροπολογία του 2006 (παρ. 6 του άρθρου 30 του Ν. 3448/06, ΦΕΚ-57 Α')

²¹ Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέχουμε στο Ν.2539/97, Μέρος Β', Άρθρο 6.

²² Άρθρο του Αν. Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΑΠΘ Νίκου Βαρσακέλη στον προσωπικό του ιστότοπο www.nikosvarsakelis.blogspot.com/ (Τίτλος: Τελικά το Πρόγραμμα «Καποδίστριας» βοήθησε; Ημερομηνία Ανάρτησης: 30/10/2010)

²³ ypes.gr

²⁴ Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.)

Στον αντίποδα, θεσπίστηκαν νέα προγράμματα ωφέλειας του πολίτη (Βοήθεια στο Σπίτι κλπ), οι Δήμοι εκσυγχρονίστηκαν σε επίπεδο υποδομών, πληροφορικής κλπ.

1.2.2 Πρόγραμμα «Καλλικράτης»

Η προσπάθεια που έγινε με το Πρόγραμμα «Καποδίστριας» διαφάνηκε, σε θεωρητικό τουλάχιστον επίπεδο, ότι είναι προς τον εκσυγχρονισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ενδεικτικά, σε δημοσκοπήσεις που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των αιρετών, αρχικά (2002) το 74% αποτιμούσε θετικά τη μεταρρύθμιση, ενώ το ποσοστό ανήλθε σε περίπου 76% λίγο πριν την εφαρμογή του νέου προγράμματος (2010)²⁵.

Ακολούθως, και εντός πλέον της οικονομικής και δημοσιονομικής κρίσης, ψηφίστηκε το 2010, με εφαρμογή από το 2011, το νέο πρόγραμμα διοικητικής μεταρρύθμισης των Ο.Τ.Α., με την ονομασία «Καλλικράτης», και ακριβέστερα *Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης*²⁶. Επισημαίνεται, ότι ο νέος νόμος ήταν στο πνεύμα και στα προαπαιτούμενα της δανειακής σύμβασης που υπέγραψε η χώρα κατά το 2010²⁷.

Οι στόχοι του «Καλλικράτη», τουλάχιστον σε επίπεδο διακηρύξεων, δεν απέχουν από αυτές του «Καποδίστρια». Η Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποσκοπεί στην εξοικονόμηση πόρων μέσω του περιορισμού του αριθμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων και στην εξορθολογισμένη διαχείριση. Ταυτόχρονα, το σημαντικότερο πλεονέκτημα της Νέας Αρχιτεκτονικής είναι η αναπτυξιακή της προοπτική. Η συγκρότηση και λειτουργική αυτοδυναμία των νέων Ο.Τ.Α. τους καθιστά ικανούς να διευκολύνουν, να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν την ανάληψη τοπικών πρωτοβουλιών, να καταστούν, δηλαδή, βασικός συντελεστής της τοπικής ανάπτυξης. Θα πρόκειται για μια ανάπτυξη νέου τύπου, που τα κύρια χαρακτηριστικά της θα βασίζονται στην αξιοποίηση των τοπικών και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, στο σεβασμό στο περιβάλλον και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής²⁸.

Τα βασικά σημεία που εισάγονται ως αλλαγές σε σχέση με τον προηγούμενο νόμο είναι τα εξής²⁹:

²⁵ aftodioikisi.gr

²⁶ Ν. 3852/10 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010) : «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.»

²⁷ ypes.gr

²⁸ kallikratis.ypes.gr

²⁹ Ν.3852/2010

α. Οι πρωτοβάθμιοι Ο.Τ.Α. (Δήμοι) περιορίζονται με συγχωνεύσεις σε 325 και διαιρούνται σε δημοτικές ενότητες (δήμοι που συγχωνεύτηκαν), οι οποίες με τη σειρά τους αποτελούνται από κοινότητες (διαμερίσματα «Καποδίστρια»). Για τις συγχωνεύσεις τέθηκαν κριτήρια πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, γεωγραφικά, αναπτυξιακά, πολιτιστικά – ιστορικά και χωροταξικά³⁰.

β. Οι Νομαρχίες καταργούνται και αντικαθίστανται από τις Περιφερειακές Ενότητες, που δεν αποτελούν αυτοδιοικούμενο θεσμό, αλλά υπάγονται στις Περιφέρειες. Οι αρμοδιότητες των Νομαρχιών μεταβιβάζονται στους Δήμους και τις Περιφέρειες.

γ. Οι Περιφέρειες (13) γίνονται οι δευτεροβάθμιοι Ο.Τ.Α., με αιρετούς περιφερειάρχες και συμβούλους.

δ. Εισάγεται ο θεσμός των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (7) με επικεφαλής Γενικό Γραμματέα, που διορίζεται από το Κράτος.

ε. Μειώνονται κατά 75% (σε περίπου 1500) οι Δημοτικές Επιχειρήσεις.

στ. Η ψηφοφορία για ανάδειξη των αιρετών λαμβάνει χώρα κάθε πενταετία.

ζ. Οι θεσμοί συμμετοχής των πολιτών στην τοπική αυτοδιοίκηση ενισχύονται, με τη θέσπιση της Επιτροπής Διαβούλευσης, του «Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης», της υποχρεωτικής ανάρτησης των αποφάσεων στο διαδίκτυο και του Συμβουλίου Μεταναστών. Παράλληλα, εισάγονται θεσμοί συμμετοχής των πολιτών σε μονάδες παροχής υπηρεσιών (παιδικοί σταθμοί, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων κλπ).

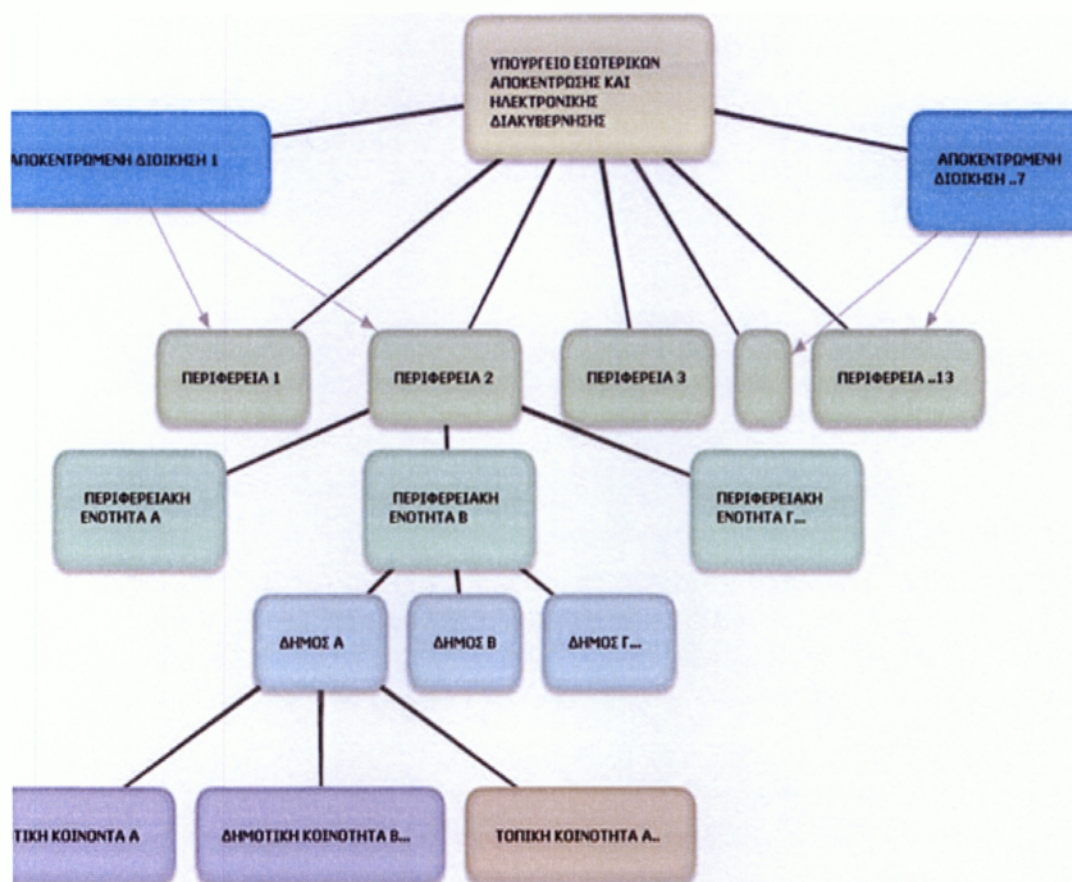
η. Εκχωρούνται στους Δήμους αρμοδιότητες όπως η έκδοση οικοδομικών αδειών, η καταβολή επιδομάτων πρόνοιας, η έκδοση ορισμένων επαγγελματικών αδειών και η εκτέλεση έργων και εξασφάλισης συγκοινωνιακών υποδομών. Αποδίδονται ευρείες αρμοδιότητες στον τομέα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, ενώ οι Δήμοι είναι πλέον αρμόδιοι και για τα προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης και για τα σχολικά κτίρια.

θ. Οι Περιφέρειες αναλαμβάνουν τον αναπτυξιακό σχεδιασμό και τις υγειονομικές υπηρεσίες, καθώς και για τα έργα κατασκευής και συντήρησης οδών. Επίσης, αποδίδονται στις Περιφέρειες αρμοδιότητες όπως ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή και συντήρηση συγκοινωνιακών, αντιπλημμυρικών, κτιριακών, ηλεκτρομηχανολογικών και λιμενικών έργων, η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, η αντιμετώπιση θεμάτων οδικής κυκλοφορίας, καθώς και η διαχείριση ειδικών έργων

³⁰ kallikratis.ypes.gr

περιφερειακού επιπέδου που έχουν εκτελεσθεί από τις Ε.Υ.Δ.Ε. Τέλος, εκχωρούνται αρμοδιότητες αναφορικά με τα ΙΕΚ και τον αθλητισμό.

Σχηματικά, στο παρακάτω διάγραμμα φαίνεται η νέα δομή αποκεντρωμένης διοίκησης:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Η νέα δομή αποκεντρωμένης διοίκησης³¹

Όπως καθίσταται αντιληπτό από την ενδεικτική παράθεση των ανωτέρω αλλαγών³², επιχειρείται μια αναμόρφωση της δημόσιας διοίκησης, προς την κατεύθυνση της αποκέντρωσης και της απλούστευσης των διαδικασιών και αρμοδιοτήτων. Προκειμένου οι Δήμοι και οι Περιφέρειες να καταστούν οικονομικά ικανοί να υλοποιήσουν τη μεταρρύθμιση σε βάθος χρόνου, και σε συνάρτηση με τις αυξημένες

³¹ Άρθρο του Δρος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Γεωγραφίας Δημ. Καλαϊτζίδη στον προσωπικό του ιστότοπο με τίτλο : «Αλλαγές στη δομή της διοίκησης του Ελληνικού Κράτους» <http://dkalaitzidis.host22.com/arthra.php?aid=2>

³² Αναλυτικά οι αλλαγές παρέχονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://kallikratis.ypes.gr/Contents.aspx?catid=14&lang=gr&View=20>

πλέον αρμοδιότητες τους, ορίστηκαν επιπλέον πηγές χρηματοδότησης Δήμων και Περιφερειών, ως εξής³³:

Για τους Δήμους:

α. το 20% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.)

β. το 12% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

γ. το 50% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Ακίνητης Περιουσίας

Για τις περιφέρειες:

α. το 4% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

β. το 2,40% των συνολικών εσόδων των ετήσιων εισπράξεων από το Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων (Φ.Ε.Φ.Ν.Π.)

Αναφορικά με τα οικονομικά αποτελέσματα της εφαρμογής του Προγράμματος, κατά τον πρώτο χρόνο υλοποίησης σημειώθηκε μείωση κατά 25% των δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού, σε σχέση με το 2009³⁴.

Συγκεντρωτικά, οι αλλαγές σε επίπεδο διοίκησης μεταξύ των Προγραμμάτων «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης» απεικονίζονται στον Πίνακα της επόμενης σελίδας.

Συνδέοντας τα παραπάνω με το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας, καθίσταται αντιληπτό ότι οι απαιτήσεις υλοποίησης του Προγράμματος, που επιβαρύνουν τους αιρετούς λειτουργούς και τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. ως φυσικών υφισταμένων τους, είναι ιδιαίτερα αυξημένες, δεδομένου και του γενικότερου κοινωνικοοικονομικού κλίματος. Ως εκ τούτου, επιβεβαιώνεται η σκοπιμότητα της παρούσας μελέτης, καθότι επιχειρεί μια διερεύνηση των απόψεων και πιθανών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι θεσμικά καθορισμένοι για την εφαρμογή ενός τέτοιας έκτασης προγράμματος φορείς

³³ Ινστιτούτο Τοπικής Αυτοδιοίκησης

³⁴ Δελτίο Τύπου του ΥΠ.ΕΣ της 31/5/11

	Παλιό καθεστώς	Καθεστώς Καλλικράτη
Δήμοι	Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ. Συνολικά 910 δήμοι και 124 κοινότητες. Οι περισσότεροι είχαν προκύψει από συνενώσεις το 1997 με τον «Καποδίστρια». Διαρούνταν σε δημοτικά διαμερίσματα.	Πρωτοβάθμιοι ΟΤΑ. Περιορισμός σε 325 δήμους μέσω εθελοντικών ή αναγκαστικών συνενώσεων. Ανάληψη μέρους των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών. Διαρούνται σε δημοτικές ενότητες, οι οποίες ταυτίζονται ουσιαστικά με τους δήμους που συνενώθηκαν. Αυτές με τη σειρά τους διαιρούνται σε κοινότητες, οι οποίες ταυτίζονται με τα παλιά δημοτικά διαμερίσματα.
Νομαρχίες	Δευτεροβάθμιοι ΟΤΑ. Συνολικά 57 νομαρχίες και 19 επαρχία. Ακολουθούσαν το χωρισμό της χώρας σε νομούς, εκτός απ' την Αττική.	Καταργήθηκαν.
Περιφέρειες	Συνολικά 13. Υπεύθυνες για το συντονισμό των ΟΤΑ, τον έλεγχο νομιμότητας των πράξεών τους και την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής σε περιφερειακό επίπεδο. Ο περιφερειάρχης διοριζόταν απ' την κυβέρνηση.	Παρέμειναν στα ίδια γεωγραφικά όρια, αλλά πλέον αποτελούν δευτεροβάθμιους ΟΤΑ με αιρετό περιφερειάρχη και συμβούλιο. Ανάληψη μέρους των αρμοδιοτήτων των νομαρχιών.
Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	Δεν υπήρχαν	Συνολικά 7. Ο επικεφαλής τους (γενικός γραμματέας) διορίζεται απ' την κυβέρνηση. Ανέλαβαν σε γενικές γραμμές τις αρμοδιότητες των παλαιών περιφερειών.
Δημοτικές επιχειρήσεις	Περίπου 6.000 Νομικά Πρόσωπα και επιχειρήσεις των Δήμων.	Μειώνονται σε περίπου 1.500 μέσω συνενώσεων ή καταργήσεων.
Χρηματοδότηση ΟΤΑ	Κρατικός προϋπολογισμός, ευρωπαϊκά προγράμματα, δημοτικά τέλη, ίδιοι πόροι (π.χ. δημοτικές επιχειρήσεις, εκμίσθωση παραλιών και λατομείων κ.ά.)	Παραμένουν τα προηγούμενα. Προστίθεται μερίδιο από κρατικούς φόρους (ΦΠΑ, φορολογία εισοδήματος, φόρο ακίνητης περιουσίας)
Αυτοδιοικητικές εκλογές	Κάθε 4 χρόνια, μήνα Οκτώβριο. Εάν ο πρώτος συνδυασμός δεν συγκέντρωνε 42%, η διαδικασία επαναλαμβανόταν την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων	Κάθε 5 χρόνια, μήνα Ιούνιο, μαζί με τις Ευρωεκλογές (εξαιρούνται οι εκλογές του 2010). Απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία για την ανακήρυξη συνδυασμού ως νικητή. Εάν δεν επιτευχθεί, η διαδικασία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μεταξύ των δύο πρωτευσάντων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Σύγκριση «Καποδίστρια» - «Καλλικράτη»³⁵

³⁵ el.wikipedia.org

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

2.1 Γενικά

Όπως είδαμε στο προηγούμενο Κεφάλαιο, η διοικητική μεταρρύθμιση που επιχειρείται με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» στοχεύει στην πλήρη αναμόρφωση του ρόλου και των λειτουργιών της τοπικής αυτοδιοίκησης, με σκοπό αφενός την αποτελεσματικότητα – με οικονομικούς όρους – των Ο.Τ.Α., και αφετέρου τη βέλτιστη εξυπηρέτηση του πολίτη. Για να καταστεί αυτό πρακτικά εφαρμόσιμο, απαιτείται η συνεργασία και αποδοτικότητα πλήθους παραγόντων:

α. Το **κράτος** θα πρέπει να υποστηρίζει με όλους τους δυνατούς τρόπους (καθορισμός διαφανούς νομικού πλαισίου, επιμόρφωση, διευκολύνσεις, υποδομές πληροφοριακών συστημάτων, κονδύλια κλπ) τη μετάβαση από το ένα σύστημα στο άλλο.

β. Οι **υπάλληλοι των Ο.Τ.Α.**, να αποδεχθούν την αλλαγή, να πιστέψουν στη χρησιμότητα και ωφέλεια από το νέο Πρόγραμμα, να απαρνηθούν κεκτημένα και μικροπολιτικές νοοτροπίες.

γ. Οι **αιρετοί των Ο.Τ.Α.** να σταθούν μεταξύ του κράτους και των υπαλλήλων ως αρωγοί της νέας προσπάθειας, ως φορείς της νέας νοοτροπίας που επιτάσσει ο «Καλλικράτης».

δ. Οι **πολίτες** γνωρίζοντας το νόμο σε βάθος να εκμεταλλευτούν τις νέες προοπτικές που ανοίγονται, να συμβάλλουν και αυτοί από την πλευρά τους στην επιτυχία του Προγράμματος, που – χωρίς ίσως να το έχουν συνειδητοποιήσει πλήρως – αναμένεται να επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό την καθημερινότητά τους.

Το κατά πόσο είναι εύκολο να συνδυαστούν όλα αυτά, και μάλιστα στη δημοσιονομική συγκυρία που διάγει η χώρα, αποτελεί ένα στοίχημα των εμπλεκομένων, προκειμένου να πειστούν να αλλάξουν νοοτροπία.

Στο πλαίσιο αυτό, μια έρευνα αναφορικά με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» μεταξύ των αιρετών των Ο.Τ.Α. (Α' και Β' Βαθμού), μετά από περισσότερο από ένα έτος λειτουργίας του, καθίσταται ιδιαίζουσας σημασίας, αν ληφθεί υπόψη και ότι οι αιρετοί:

α. Αποτελούν τον συνδετικό κρίκο μεταξύ Ο.Τ.Α. και κεντρικής εξουσίας.

β. Στην ιεραρχική πυραμίδα, είναι οι φυσικοί προϊστάμενοι των υπαλλήλων.

γ. Είναι απευθείας εκλεγμένοι από το εκλογικό σώμα, στο οποίο είναι υποχρεωμένοι να λογοδοτήσουν στη λήξη της θητείας τους. Μάλιστα, η καθημερινή τους

συναναστροφή με τους «κριτές» τους είναι πολύ πιο έντονη και συχνή απ'ότι των υψηλοτέρων βαθμίδων εξουσίας.

Ως εκ των ανωτέρω, δεν είναι υπερβολή να θεωρήσουμε ότι το μεγαλύτερο μερίδιο επιτυχίας ή αποτυχίας του Προγράμματος, έγκειται στους αιρετούς αντιπροσώπους στους Ο.Τ.Α.. Αυτοί εκλέχθηκαν από τους πολίτες για να καθορίσουν τις τύχες της κοινότητας, αυτοί πρέπει να συνεγείρουν τους υπαλλήλους και να ξεπεράσουν τις όποιες αντιδράσεις, αυτοί πρέπει να ανατροφοδοτήσουν την κεντρική διοίκηση με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις τους, ώστε να διορθωθούν τα όποια κακώς κείμενα ενός τόσο ευρύου νομοθετήματος.

Συνεπώς, και συνεκτιμώντας τα παραπάνω, καθίσταται ιδιαίζουσας σημασίας η μελέτη των απόψεων των αιρετών επί του «Καλλικράτη».

2.2 Μεθοδολογία Έρευνας³⁶

Προκειμένου ο εκάστοτε ερευνητής αποκτήσει μια κατά το δυνατόν πληρέστερη εικόνα της προς εξέταση ομάδας, καλείται να εφαρμόσει ορισμένες βασικές αρχές της στατιστικής επιστήμης. Ειδικότερα στην περίπτωση της δημοσκόπησης, και αφού σχηματίσει μια αρχική ιδέα του τι ακριβώς επιθυμεί να πληροφορηθεί, τα ερωτήματα που ανακύπτουν είναι τα ακόλουθα:

- α. Συλλογή πρωτογενών ή δευτερογενών στοιχείων;
- β. Καταγραφή των απόψεων του συνόλου της ομάδας, ή δειγματοληπτική έρευνα και χρήση επαγωγικών μεθόδων για την αναγωγή των συμπερασμάτων;
- γ. Ποιος θα είναι ο τρόπος διενέργειας της δημοσκόπησης; (συνέντευξη, ταχυδρομική αποστολή, τηλεφωνικώς).

2.2.1 Πρωτογενή και Δευτερογενή Στοιχεία

Πρωτογενή στοιχεία είναι εκείνα που συγκεντρώνονται με σκοπό να επιλύσουν κάποιο συγκεκριμένο πρόβλημα, ενώ δευτερογενή είναι αυτά που συγκεντρώνονται ούτως ή άλλως και ενδεχομένως συνεισφέρουν στην επίλυση του προβλήματος. Για παράδειγμα, αν ένας τεχνικός αυτοκινήτων θελήσει να μελετήσει την αξιοπιστία ενός συγκεκριμένου ανταλλακτικού, μπορεί να ανατρέξει στα δευτερογενή στοιχεία που τηρεί ο κατασκευαστής. Αν αντιθέτως επιθυμεί να μελετήσει πως το συγκεκριμένο ανταλλακτικό επηρεάζει την οδηγική συμπεριφορά των πελατών του, τότε θα πρέπει να

³⁶ Τα στοιχεία της παραγράφου παραπέμπονται στο βιβλίο «Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς» του Δρος Βλ. Σταθακόπουλου, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2005 (σελ. 45 επ.)

απευθυνθεί απευθείας σε αυτούς. Εν ολίγοις, τα πρωτογενή στοιχεία αντλούνται για έναν και μόνο σκοπό – την επίλυση ενός συγκεκριμένου προβλήματος, ενώ τα δευτερογενή υπάρχουν και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διάφορους σκοπούς.

Προφανώς, η χρήση δευτερογενών στοιχείων είναι πιο εύκολη και γλιτώνει τον ερευνητή από ένα σημαντικό πρόβλημα – αυτό της εύρεσης της απαιτούμενης πληροφορίας. Αν θελήσω να μελετήσω την πορεία του ΑΕΠ των αναπτυσσόμενων χωρών την τελευταία δεκαετία, με συμφέρει να ανατρέξω σε κάποια βάση δεδομένων, παρά να πάω σε όλες τις πρεσβείες και να ζητήσω πληροφορίες. Στον αντίποδα αυτού, σε πολλές περιπτώσεις τα δευτερογενή στοιχεία είτε δεν επαρκούν, είτε δεν είναι διαθέσιμα. Ως εκ τούτου, ο ερευνητής είναι υποχρεωμένος να πραγματοποιήσει απευθείας συλλογή των στοιχείων ως πρωτογενών. Αυτό συμπαρασύρει και μια σειρά άλλων αποφάσεων, καθότι πρέπει να αποφασιστεί πως και από ποιους θα αντληθούν τα στοιχεία.

Στην περίπτωση των αιρετών εκπροσώπων των πολιτών στους Ο.Τ.Α. και των απόψεών τους αναφορικά με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» μια πηγή άντλησης δευτερογενών στοιχείων θα μπορούσαν να είναι τόσο η ΚΕΔΕ (πρώην ΚΕΔΚΕ), όσο και οι διάφορες σχετικές δημοσκοπήσεις. Στην πράξη, αποδεικνύεται ότι τα στοιχεία που υπάρχουν δεν επαρκούν, καθότι σχετίζονται με την εκάστοτε έρευνα, δεν παρέχονται σε μορφή στατιστικά επεξεργάσιμων δεδομένων κλπ. Συνεπώς, στην παρούσα έρευνα χρησιμοποιήθηκαν πρωτογενή στοιχεία, δηλαδή απευθείας επαφή με τους αιρετούς αντιπροσώπους.

Οι γενικότερες δυσκολίες συλλογής πρωτογενών δεδομένων δεν ισχύουν άκριτα στη συγκεκριμένη περίπτωση. Οι αιρετοί σύμβουλοι είναι άμεσα διαθέσιμοι, γνωστοί και, ως επί το πλείστον, άνθρωποι που μπορούν να δώσουν σαφείς απαντήσεις. Άρα, ξεπερνώντας τις δυσχέρειες συλλογής πρωτογενών στοιχείων, ακριβώς λόγω του εξεταζόμενου αντικειμένου, αντλήθηκαν πληροφορίες απευθείας από τον προς εξέταση πληθυσμό, ενισχύοντας σημαντικά την αξιοπιστία της έρευνας.

2.2.2 Απογραφή και Δειγματοληψία

Εφόσον λήφθηκε η απόφαση περί συλλογής πρωτογενών στοιχείων, ο ερευνητής θα πρέπει να καθορίσει πόσους και ποιους από τον προς εξέταση πληθυσμό θα πρέπει να εξετάσει, προκειμένου να αντλήσει αντιπροσωπευτικές πληροφορίες. Βεβαίως, το βέλτιστο είναι να μπορεί να συμμετέχει όλος ο πληθυσμός σε μια έρευνα. Έτσι ελαχιστοποιείται το λεγόμενο στατιστικό λάθος, που ακριβώς προέρχεται από τη χρήση –

σύγχρονων μεν, υποκείμενων σε σφάλματα δε – επιστημονικών μεθόδων ανάλυσης στατιστικών δεδομένων. Η διαδικασία αυτή ονομάζεται απογραφή.

Σε περιπτώσεις πάντως που ο πληθυσμός είναι μεγάλος, π.χ. εκλογικό σώμα Ελλήνων ψηφοφόρων, προφανώς θα πρέπει να επιλεγεί ένα δείγμα αντιπροσωπευτικό μεν, όχι απαγορευτικό για την πρακτική της διενέργειας της έρευνας δε. Σαφώς, αν μπορούσαμε να ρωτήσουμε 8.000.000 άτομα για τις πολιτικές προτιμήσεις τους θα είχαμε μια ολοκληρωμένη εικόνα του εκλογικού σώματος. Πρακτικώς, αυτό είναι αδύνατον για ευνόητους λόγους.

Έτσι, οι στατιστικολόγοι έχουν αναπτύξει διάφορους τρόπους καθορισμού ενός δείγματος που θα καθιστά την έρευνα ρεαλιστικά εφαρμόσιμη, όσο και αντιπροσωπευτική του πληθυσμού. Μεταξύ των μεθόδων αναφέρονται η τυχαία επιλογή, η διαστρωματωμένη επιλογή κλπ.

Στη μελέτη που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, δεν απαιτήθηκε δειγματοληψία. Οι αιρετοί είναι λίγοι σε αριθμό, και επομένως ερωτώνται όλοι.

2.2.3 Δημοσκοπική Μέθοδος

Εφόσον επιλέξαμε απευθείας άντληση πληροφοριών από τον πληθυσμό και εξέταση του συνόλου του, το επόμενο βήμα είναι να αποφασιστεί πως θα έρθουμε σε επαφή με τους συμμετέχοντες στην έρευνα. Τα κριτήρια είναι τα εξής:

α. Πολυπλοκότητα Ερωτηματολογίου

Αν το ερωτηματολόγιο είναι μεγάλο σε όγκο, και με ερωτήσεις που συχνά ο ερωτώμενος, λόγω πλήξης ή χαρακτήρα δεν επιθυμεί να απαντήσει, ένας έμπειρος ερευνητής, θα μπορέσει – στην περίπτωση που βρίσκεται απέναντι από τον ερωτώμενο ή τηλεφωνικά, να ξεπεράσει το εν λόγω πρόβλημα.

β. Όγκος Στοιχείων

Ένα ερωτηματολόγιο μεγάλο σε όγκο είναι πολλές φορές απωθητικό, βάσει και της ως επί το πλείστον εθελοντικής συμμετοχής στις δημοσκοπήσεις. Έρευνες έχουν αποδείξει ότι αν μια δημοσκόπηση απαιτεί περισσότερα από 5' ενασχόλησης, ή προϋποθέτει την καταβολή επίπονης προσπάθειας από τον ερωτώμενο, αυτός θα καταστεί απρόθυμος να συμμετάσχει. Όταν ο ερευνητής είναι παρών, πιθανώς μπορεί να παρέξει διευκρινίσεις, οπότε η προσωπική συνέντευξη είναι καταλληλότερη για τις περιπτώσεις αυτές. Από την άλλη, η προσωπική συνέντευξη διαρκεί περισσότερο, οπότε η τηλεφωνική ενδείκνυται, σε αντίθεση με την ταχυδρομική, όπου ο ερωτώμενος

καλείται μόνος, και χωρίς την «πίεση» του δημοσκόπου, να απαντήσει στο ερωτηματολόγιο.

γ. Αξιοπιστία

Ενδέχεται οι ερωτώμενοι να μη θέλουν να απαντήσουν σε κάποια «ευαίσθητη» ερώτηση, ή ακόμα και να δώσουν ψευδείς, ωστόσο κοινωνικά αποδεκτές απαντήσεις. Στην περίπτωση αυτή, η παρουσία – ακόμα και τηλεφωνική – του ερευνητή μπορεί να έχει αρνητικά αποτελέσματα, ενώ η ταχυδρομική μέθοδος ενδείκνυται. Από την άλλη πλευρά, ένα ερωτηματολόγιο που αποστέλλεται ταχυδρομικά πιθανόν να μην απαντηθεί ή επιστραφεί ποτέ.

δ. Χρόνος – Ταχύτητα

Αναλόγως με το χρονικό περιθώριο που έχει στη διάθεσή του ο ερευνητής, θα πρέπει να επιλέξει και την κατάλληλη μέθοδο. Η ταχυδρομική, που περιλαμβάνει τους χρόνους αποστολής των ερωτηματολογίων, αλλά και την αναβλητικότητα των ερωτωμένων, λογικά δεν προσφέρεται για άμεσα στοιχεία. Ομοίως και η προσωπική συνέντευξη, απαιτεί να κανονιστεί εκ των προτέρων μια συνάντηση, συνήθως σύμφωνα με το πρόγραμμα του ερωτώμενου. Έτσι, καθίσταται μη άμεση χρονικά όσον αφορά την άντληση πληροφοριών. Η βέλτιστη μέθοδος για ταχύτερα αποτελέσματα είναι η τηλεφωνική συνέντευξη. Άπαξ και ο ερωτώμενος απαντήσει στο τηλέφωνο και είναι πρόθυμος να συμμετάσχει στην έρευνα, εντός 5 – 10' ο δημοσκόπος έχει αποτελέσματα.

ε. Κόστος

Προφανώς οι πόροι που διατίθενται στον ερευνητή είναι πεπερασμένοι. Συνεπώς, περιπτώσεις που οι ερωτώμενοι βρίσκονται σε μακρινή χιλιομετρική απόσταση επιβάλλουν τον αποκλεισμό της προσωπικής συνέντευξης, καθότι απαιτείται μετάβαση του ερευνητή εκεί, διαμονή κλπ. Στην ίδια συλλογιστική, η αποστολή των ερωτηματολογίων ταχυδρομικά ενέχει κάποιο κόστος, συμπεριλαμβανομένης και της πιθανότητας απώλειας. Η τηλεφωνική συνέντευξη προϋποθέτει μικρότερο κόστος, απαιτεί όμως τη χρήση εξειδικευμένου προσωπικού, την εύρεση των τηλεφωνικών αριθμών κλπ.

Στην περίπτωση της έρευνας στους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης για τον «Καλλικράτη» χρησιμοποιήθηκε ένα υβρίδιο προσωπικής συνέντευξης, όπου αναλύθηκε στους ερωτώμενους η σκοπιμότητα της δημοσκόπησης, ώστε να εξασφαλιστεί η κατά το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή τους, αλλά και η αξιοπιστία των απαντήσεων, και κατόπιν τα ερωτηματολόγια απεστάλησαν ταχυδρομικά, λόγω του κόστους που ενείχε η μετακίνηση εκτός Καλαμάτας.

Συμπερασματικά, η μέθοδος που επιλέχτηκε ήταν η απογραφή (εξέταση του συνόλου του πληθυσμού), με προσωπική συνέντευξη και ταχυδρομική αποστολή των ερωτηματολογίων, προκειμένου να αντληθούν αξιόπιστα πρωτογενή δεδομένα σχετικά με τη γνώμη των αιρετών λειτουργών του Δήμου Μεγαλόπολης για τον «Καλλικράτη».

2.3 Ερωτηματολόγιο

Κατόπιν της επιλογής των ενδεικνυόμενων μεθόδων δημοσκόπησης, όπως παρατέθηκαν και αποφασίστηκαν ανωτέρω, ο μελετητής πρέπει να διαμορφώσει το ερωτηματολόγιο κατά τρόπο τέτοιο, ώστε αφενός να μην είναι αποτρεπτικό για τον ερωτώμενο, και αφετέρου να συμπεριλαμβάνει τις ερωτήσεις που απαιτούνται για την άντληση πλήρων, σαφών και αξιόπιστων πρωτογενών δεδομένων. Εφόσον χρησιμοποιείται ερωτηματολόγιο, με σαφή πλεονεκτήματα της μετέπειτα επεξεργασίας των πληροφοριών, η έρευνα είναι ποσοτική. Σε αντίθεση, η ποιοτική έρευνα βασίζεται σε μια πιο ελεύθερη συζήτηση του ερευνητή με τον ερωτώμενο, με ζητήματα όμως κωδικοποίησης των απαντήσεων.

Στην παράγραφο αυτή θα παρατεθούν εν συντομία οι επιλογές κατά τη σύνταξη ενός ερωτηματολογίου και ακολούθως θα αναλυθεί πώς το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε ακολουθεί τις βασικές αρχές που προτείνονται από τη στατιστική επιστήμη. Επισημαίνεται ότι για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας χρησιμοποιήθηκε ήδη διαμορφωμένο και εγκεκριμένο ερωτηματολόγιο³⁷. Παρ'όλα αυτά, η αναφορά τόσο στις αρχές σύνταξης ενός ερωτηματολογίου, όσο και στις ερωτήσεις αυτές καθαυτές του συγκεκριμένου, επιβάλλεται, καθότι πρόκειται για μια εργασία που βασίζεται σε αυτό.

2.3.1 Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου³⁸

Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου που θα χρησιμοποιηθεί σε μια έρευνα συνίσταται σε 7 στάδια:

α. Προκαταρκτικές Αποφάσεις

Περιλαμβάνουν το είδος των πληροφοριών που θα συλλεγούν, τον προς εξέταση πληθυσμό και τη μέθοδο που θα ακολουθηθεί για την καταγραφή των απαντήσεων.

β. Περιεχόμενο Ερωτήσεων

³⁷ Ιστότοπος Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και Παράρτημα Α

³⁸ Τα στοιχεία της παραγράφου παραπέμπονται στο βιβλίο «Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς» του Δρος Βλ. Σταθακόπουλου, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2005 (σελ. 151 επ.)

Εξετάζεται η αναγκαιότητα, αλλά και η επάρκεια κάθε ερώτησης, με γνώμονα πάντοτε τις πληροφορίες που επιθυμείται να συλλεγούν.

γ. Διατύπωση

Εξασφαλίζεται η σαφήνεια, αλλά και η ελκυστικότητα μιας ερώτησης. Ερωτήσεις δυσνόητες, επιθετικές, ή πολύ προσωπικές, θα πρέπει να αποφεύγονται, καθώς ο ερωτώμενος είτε δε θα απαντήσει, είτε θα απαντήσει λανθασμένα – παραπλανητικά.

δ. Τύπος των ερωτήσεων

Ανάλογα με την πληροφορία που επιθυμούμε να αντλήσουμε, οι ερωτήσεις μπορεί να είναι:

(1) Ανοικτού τύπου: Ο ερωτώμενος έχει την ευκαιρία να απαντήσει όπως νομίζει, χρησιμοποιώντας δικές του φράσεις. Έχουν το πλεονέκτημα ότι δεν επηρεάζουν – προκαταλαμβάνουν τον ερωτώμενο. Στον αντίποδα, ο ερωτώμενος μπορεί να δυσκολεύεται στην έκφραση των απόψεών του. Επιπροσθέτως, οι απαντήσεις είναι δύσκολο να κωδικοποιηθούν για περαιτέρω στατιστική επεξεργασία.

(2) Πολλαπλής επιλογής: Αυτονόητα, δίνονται πιθανές απαντήσεις σε μια ερώτηση και ο ερωτώμενος απαντά επιλέγοντας μια ή περισσότερες. Απαιτείται μεγάλη προσοχή στις πιθανές απαντήσεις, καθώς ο ερωτώμενος μπορεί να έχει εντελώς διαφορετική συλλογιστική από τον μελετητή. Είναι εύκολο να κωδικοποιηθούν.

(3) Διχοτομικές: Είναι οι ερωτήσεις που απαντώνται μεταξύ δυο πιθανών απαντήσεων, π.χ. φύλο.

(4) Ιεραρχικές: Ο ερωτώμενος καλείται να δώσει ιεραρχικά απαντήσεις σε μια ερώτηση, ως επί το πλείστον ανάλογα με το επίπεδο σημαντικότητας που αντιστοιχίζει σε κάθε απάντηση, π.χ. «Αναφέρετε τις προτεραιότητες μεταγραφικής ενίσχυσης της γυναικείας ομάδας βόλεϋ του Παναθηναϊκού».

ε. Σειρά ερωτήσεων

Οι πρώτες ερωτήσεις πρέπει να είναι τέτοιες ώστε να προκαλούν το ενδιαφέρον του ερωτώμενου, να τον προδιαθέτουν θετικά και όχι να του δημιουργούν άγχος. Επίσης, το ερωτηματολόγιο πρέπει να είναι χωρισμένο σε θεματικές ενότητες, με λογική αλληλουχία μεταξύ των ερωτήσεων. Χρησιμοποιείται η διάταξη «από το γενικό στο ειδικό». Τέλος, οι δύσκολες ερωτήσεις (προσωπικές, ευαίσθητες κλπ) θα πρέπει να τοποθετούνται στο τέλος του ερωτηματολογίου.

στ. Διάταξη και Εμφάνιση Ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο θα πρέπει να είναι ελκυστικό εμφανισιακά, να μην προκαλεί σύγχυση και να μην απαιτεί πολύ χρόνο από τον ερωτώμενο για να συμπληρωθεί.

ζ. Προέλεγχος – Αναθεώρηση

Διαπιστώνονται οι ατέλειες που υπάρχουν, ενώ γίνεται και δοκιμή για να διαπιστωθεί η πληρότητα και σαφήνεια των ερωτήσεων.

2.3.2 Παρουσίαση του Ερωτηματολογίου που χρησιμοποιήθηκε³⁹

Όπως προαναφέρθηκε, το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα σχετικά με τις απόψεις των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» αντλήθηκε από τον ιστότοπο του ΑΤΕΙ Καλαμάτας. Ως εκ τούτου, η τυποποιημένη φυσιογνωμία του επιτρέπει τη χρήση του και από άλλους σπουδαστές, ώστε η μελέτη να πραγματοποιηθεί για όσο το δυνατόν περισσότερους δήμους. Το αποτέλεσμα αναμένεται να είναι ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για το Υπουργείο Εσωτερικών, προς την κατεύθυνση της βελτίωσης του «Καλλικράτη».

Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο, που παρατίθεται και στην παρούσα εργασία ως Παράρτημα «Α», συνίσταται σε 50 ερωτήσεις κλειστού τύπου, όλων των αντίστοιχων ειδών, πολλαπλής επιλογής, διχοτομικές και ιεράρχησης, και μια ερώτηση ανοικτού τύπου στο τέλος. Σε θεωρητικό επίπεδο, η έκταση του ερωτηματολογίου διαφαίνεται ογκώδης, αλλά κρίνεται επαρκής και απαραίτητη για το αντικείμενο που αφορά. Εξάλλου, το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» έχει τόσες πολλές καινοτομίες και διατάξεις, που μια γενική κρίση για το σύνολό του προφανώς δεν μπορεί να περιλαμβάνει μικρό αριθμό ερωτήσεων.

Οι συνολικά 51 ερωτήσεις του ερωτηματολογίου διαρθρώνονται σε 5 ενότητες, καθεμιά εκ των οποίων αποτελεί ακέραιο πόνημα έκφρασης γνώμης. Συγκεκριμένα, τα τμήματα έχουν ως εξής:

α. Ταυτότητα Ερωτώμενου

Υπάρχουν ερωτήσεις που αφορούν το προφίλ του κάθε αιρετού, την ηλικία του, το επάγγελμά του, καθώς και την εμπειρία του στην τοπική αυτοδιοίκηση και τα κοινά γενικότερα.

β. Θεσμικό Πλαίσιο Α' Βάθμιας Αυτοδιοίκησης

³⁹ Ιστότοπος του Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας www.teikal.gr

Εδώ οι ερωτήσεις αφορούν γενικά την άποψη του ερωτώμενου για τις αλλαγές του «Καλλικράτη» στους δήμους, ειδικά για το δήμο που ανήκει και την αποκέντρωση σαν βασική αρχή που διέπει την διοικητική δομή του κράτους.

γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Εδώ οι ερωτήσεις επικεντρώνονται στην προοπτική υλοποίησης του προγράμματος αφενός σε γενικό πλαίσιο και αφετέρου στο συγκεκριμένο Δήμο. Γίνεται επίσης ιδιαίτερη μνεία στην κοινωνική οικονομία και τον εθελοντισμό σε επίπεδο δήμων, που αποτελούν εκ των καινοτομιών του προγράμματος⁴⁰.

δ. Οικονομική Πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι

Στο τμήμα αυτό εκτιμάται η άποψη του ερωτώμενου για την οικονομική προοπτική που ενυπάρχει στο πρόγραμμα «Καλλικράτης», καθώς ο εξορθολογισμός των δαπανών, η εξυγίανση των Δήμων και η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων είναι βασικός στόχος του.

ε. Ανοικτή Ερώτηση

Ο ερωτώμενος καλείται να εκφράσει την άποψή του για την προοπτική του δήμου του, κατά την πρώτη διακυβέρνηση επί «Καλλικράτη», λαμβάνοντας προφανώς υπόψιν και το γενικότερο περιβάλλον.

Στην αρχή του ερωτηματολογίου επισημαίνεται η εμπιστευτικότητα των στοιχείων των ερωτωμένων και των απαντήσεών τους, καθώς και η αποκλειστική χρήση των απόψεών τους για την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας. Επίσης, δίνονται ορισμένες διευκρινίσεις αναφορικά με τους τύπους των ερωτήσεων, ενώ και κατά την εκφώνηση των γίνονται περιφραστικές εξηγήσεις. Έτσι, το ερωτηματολόγιο ενδείκνυται και για συμπλήρωση μέσω ταχυδρομικής αποστολής, ώστε να μπορούν να αντληθούν στοιχεία ακόμα και για απομακρυσμένους Δήμους.

2.3.3 Ανάλυση των προσδοκώμενων πληροφοριών

Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 2.3.1, η σχεδίαση του ερωτηματολογίου θα πρέπει να λαμβάνει πρωτίστως υπόψιν το είδος και την υφή των πληροφοριών που αναμένεται να αντληθούν. Οι ερωτήσεις που αποτελούν το ερωτηματολόγιο περιμένουμε λοιπόν να στοχεύουν προς μια συγκεκριμένη κατεύθυνση, με σαφήνεια και μεθοδικότητα. Στην παρούσα παράγραφο αναλύεται το σκεπτικό εισαγωγής κάθε ερώτησης, σύμφωνα με το αντικείμενο, αλλά και τις αρχές σχεδίασης ερωτηματολογίων.

⁴⁰ ypes.gr

Τμήμα Α'

Όπως αναφέρεται και παραπάνω, στο τμήμα αυτό γίνεται η ταυτοποίηση του ερωτώμενου. Συχνά οι απαντήσεις των συμμετεχόντων σε μια έρευνα σχετίζεται άμεσα με τα προσωπικά τους στοιχεία. Για παράδειγμα, μπορούμε να αναμένουμε από έναν ηλικιωμένο αιρετό να αντιμετωπίζει με δυσπιστία τις καινοτομίες του «Καλλικράτη», ενώ από έναν της συμπολίτευσης να θεωρεί ότι το πρόγραμμα βρίσκεται προς τη σωστή κατεύθυνση. Ο αιρετός δηλώνει τα στοιχεία του, το συνδυασμό με τον οποίο εκλέχθηκε, τυχόν θέσεις ευθύνης που κατέχει, το φύλο και την ηλικία του. Ακολούθως εξετάζεται το μορφωτικό του επίπεδο, η πρότερη επαγγελματική του ιδιότητα, καθώς και η εμπειρία του στην τοπική αυτοδιοίκηση και την πολιτική γενικότερα. Τέλος, ζητείται από τον αιρετό να δηλώσει το κίνητρο ενασχόλησής του με την τοπική αυτοδιοίκηση. Περαιτώνοντας το εν λόγω τμήμα του ερωτηματολογίου, ο ερευνητής έχει πλέον σκιαγραφήσει το προφίλ και τα χαρακτηριστικά του ερωτώμενου. Επίσης, η συγκεντρωτική ανάλυση των αποτελεσμάτων μας δίνει το προφίλ του αιρετού του Δήμου Μεγαλόπολης, και κατ'επέκτασιν των συμπολιτών μας που αποφασίζουν να ασχοληθούν με την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση.

Τμήμα Β'

Αποτελείται από 3 μέρη. Στο πρώτο, ζητείται από τον αιρετό να καταγράψει την άποψή του για τον «Καλλικράτη» και τις καινοτομίες του γενικότερα. Ξεκινώντας από τη γενική άποψη, και ακολουθώντας την αρχή «από το όλον στο μέρος», ο ερωτώμενος αναφέρει τα προβλήματα που διαβλέπει στην εφαρμογή του προγράμματος και τις προοπτικές που έχουν οι νέες διατάξεις σε σχέση με το πρόγραμμα «Καποδίστριας». Στη συνέχεια, ερωτάται για ορισμένα από τα στοιχεία του νέου προγράμματος (πέραν της συνένωσης των Καποδιστριακών Δήμων⁴¹) που επέφεραν σημαντικές αντιδράσεις, τόσο σε επίπεδο αιρετών⁴², όσο και σε επίπεδο εργαζομένων στους Ο.Τ.Α.⁴³. Συγκεκριμένα, οι αιρετοί εκφράζουν τη γνώμη τους αναφορικά με την αντιμισθία⁴⁴ και το επαγγελματικό ασυμβίβαστο του Δημάρχου, διατάξεις που περιλαμβάνονται στον «Καλλικράτη». Ακολούθως, ερωτώνται για τον περιορισμό των Νομικών Προσώπων των Δήμων⁴⁵, το

⁴¹ Αποφάσεις 35-40 του ΣτΕ, όπου είχαν προσφύγει οι θιγόμενοι Ο.Τ.Α.

⁴² Τακτικό Συνέδριο ΚΕΔΚΕ του 2010

⁴³ Ανακοίνωση ΠΟΕ-Ο.Τ.Α. Μάιος 2010

⁴⁴ Επιλογή ενός μισθού για αιρετούς δημάρχους και αντιδημάρχους που κατέχουν και θέσεις στο δημόσιο.

⁴⁵ Από το Ν.3852/2010 είδαμε ότι μειώνονται κατά 75%

θεσμό του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης⁴⁶ και την εποπτεία των αποφάσεων των Δήμων. Τέλος, ο ερωτώμενος δηλώνει την άποψή του και για τις αρμοδιότητες που εκχωρούνται στις δημοτικές και τοπικές κοινότητες, που αντικατέστησαν τα αντίστοιχα διαμερίσματα του «Καποδίστρια». Στο δεύτερο μέρος αυτού του τμήματος, ο ερωτώμενος καλείται να αξιολογήσει τη συνένωση που ενδεχομένως υπέστη ο Δήμος του. Τέλος, στο τρίτο μέρος καταγράφεται η γνώμη του συμβούλου για την αποκέντρωση γενικότερα. Συνολικά, στο τμήμα αυτό, ο αιρετός εκφράζει την άποψή του για τις καίριες παρεμβάσεις του «Καλλικράτη» στα τοπικά δρώμενα, με έμφαση στα σημεία που είχαν καταστεί πεδίο αντιπαράθεσης κατά την ανακοίνωσή τους.

Τμήμα Γ'

Το εν λόγω τμήμα έχει επίσης τις ερωτήσεις ομαδοποιημένες σε 3 μέρη. Στο πρώτο μέρος, ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει στο ερώτημα που αφορά τις προϋποθέσεις εφαρμογής των μεταρρυθμιστικών διατάξεων. Στο δεύτερο μέρος, οι ερωτήσεις αφορούν στην προοπτική υλοποίησης του «Καλλικράτη» στο συγκεκριμένο δήμο. Σε σχέση με το Τμήμα Β' (όπου αποτυπώνεται η άποψη για τις καινοτομίες), εδώ ο αιρετός απαντά για την πρακτική εφαρμογή του προγράμματος και τι περιμένει από αυτό σε επίπεδο προτεραιοτήτων για επίλυση των σημαντικών προβλημάτων του Δήμου. Δεδομένου δε ότι ο «Καλλικράτης» έχει αναπτυξιακή προοπτική, βασικός πυλώνας της οποίας είναι ο τουρισμός, ο συμμετέχων στην έρευνα καλείται να απαντήσει σε ανάλογο ερώτημα. Τέλος, στο τρίτο μέρος, ο ερωτώμενος υποβάλλει την άποψή του για δύο καινοτομίες του προγράμματος «Καλλικράτης» που αφορούν την επικαιροποίηση της γενικότερης κοινωνικοοικονομικής κατάστασης της χώρας. Πράγματι, σε ένα νόμο που υλοποιούμενος επηρεάζει σε τόσο μεγάλο βαθμό την καθημερινότητα των πολιτών, θα αποτελούσε ατόπημα η παράλειψη εκ μέρους του νομοθέτη σε ζητήματα που αφορούν τη δραστηριοποίηση των Ο.Τ.Α. στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης. Έτσι, περιλαμβάνονται διατάξεις αναφορικά με την κοινωνική οικονομία⁴⁷ και τον εθελοντισμό, που ολοένα και αποτελούν αναγκαιότητα στη δύσκολη περίοδο που διάγει η κοινωνία. Προφανώς, η άποψη των συμβούλων επί του ευαίσθητου αυτού ανθρωπιστικού διπτύχου, έχει σημασία, καθότι ο Ο.Τ.Α. αποτελεί το κύτταρο της διοίκησης. Επιπλέον, ως αντιπρόσωποι των τοπικών κοινωνιών, οι αιρετοί είναι σε θέση να γνωρίζουν τα

⁴⁶ Πρόκειται για τον τοπικό Συνήγορο του Πολίτη, που αναλαμβάνει την εξωδικαστική επίλυση διαφορών των δημοτών και επιχειρήσεων με τους Ο.Τ.Α.

⁴⁷ Ν. 4019/11 (ΦΕΚ 216 Α/30-9-2011) : «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λουτές διατάξεις.» - πρόκειται για επιχειρήσεις αλληλοβοήθειας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

πραγματικά προβλήματα, αλλά και της προοπτικές αναφορικά με τις εν λόγω δραστηριότητες. Εν γένει, το τμήμα Γ' του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει την καταγραφή της γνώμης του αιρετού για την πρακτική υλοποίηση της μεταρρύθμισης.

Τμήμα Δ'

Το 4^ο τμήμα του ερωτηματολογίου θίγει ένα ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα, αυτό της οικονομικής κατάστασης των Δήμων, της εξασφάλισης πόρων, αλλά και της εξυγίανσης. Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο 1.2.2, το ζήτημα των δαπανών της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτέλεσε σημαντικότερο παράγοντα θέσπισης του «Καλλικράτη». Υπενθυμίζεται ότι οι συγχωνεύσεις των Δήμων, οι οικονομίες κλίμακας που αναμένεται να επιτευχθούν, η μείωση των νομικών προσώπων, αλλά και η εκχώρηση συγκεκριμένων και αυστηρά καθορισμένων ποσοστών επί των φόρων στους Ο.Τ.Α., εγγυώνται – σύμφωνα με το Πρόγραμμα – την οικονομική αυτοτέλεια και εξυγίανση των Δήμων⁴⁸. Στο πλαίσιο αυτό, η γνώμη των αιρετών για τις μεταρρυθμίσεις αυτές έχει βαρύνουσα σημασία, καθότι είναι αυτοί που καλούνται να τις υλοποιήσουν επιτυχώς.

Τμήμα Ε'

Στο τελευταίο τμήμα του ερωτηματολογίου υπάρχει μια ανοικτή ερώτηση που αφορά την προοπτική, τις φιλοδοξίες και το όραμα του ερωτώμενου για το Δήμο του, δεδομένου ότι η τρέχουσα είναι η πρώτη διακυβέρνηση που ακολουθεί τον «Καλλικράτη». Σαφώς, οι αλλαγές που καλούνται να υλοποιήσουν οι αιρετοί αυτής της περιόδου είναι πολλές, επίπονες και συχνά αντιτίθενται στα συμφέροντα τόσο των ίδιων, όσο και των ψηφοφόρων τους. Κρίνεται λοιπόν αναγκαίο να εξεταστεί η προοπτική που οραματίζονται οι εν λόγω λειτουργοί, καθορίζοντας έτσι αμυδρά και την ποιότητα της αυτοδιοίκησης.

Όπως αποδεικνύεται από την ανάλυση που προηγήθηκε, το ερωτηματολόγιο που συμπληρώθηκε από τους αιρετούς πληροί όλες τις προϋποθέσεις αξιοπιστίας και συμμόρφωσης με τους κανόνες της στατιστικής επιστήμης. Έχει συνοχή, αρχή, μέση και τέλος, ενώ στις ερωτήσεις ακολουθείται η πρακτική της σταδιακής εστίασης, της εξέτασης των πραγμάτων από το γενικό στο ειδικό. Αναμένουμε επομένως στοιχεία αξιόπιστα, αληθή, των οποίων η στατιστική επεξεργασία θα μας παρέξει πολύτιμες πληροφορίες για το Πρόγραμμα «Καλλικράτης».

⁴⁸ Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ

3.1 Γενικά

Όπως αναφέρεται και στον τίτλο της εργασίας, η έρευνα που αναλύθηκε στο προηγούμενο Κεφάλαιο και αφορά τις απόψεις των αιρετών συμβούλων των Ο.Τ.Α. για το πρόγραμμα «Καλλικράτης», λαμβάνει χώρα στον Δήμο Μεγαλόπολης, όπως προέκυψε κατόπιν εφαρμογής του Προγράμματος.

Τα κριτήρια επιλογής του συγκεκριμένου Δήμου συνοψίζονται στα εξής:

α. Προσωπική Εμπειρία

Είχα την ευκαιρία να κατοικήσω και να εργαστώ για σημαντικό χρονικό διάστημα στην πόλη της Μεγαλόπολης, γεγονός που σημαίνει επαφή μου με τις αποφάσεις και τον τρόπο λειτουργίας της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η περίοδος κατοίκησής μου εκεί τοποθετείται στον πρώτο χρόνο εφαρμογής του «Καλλικράτη» (2011) και συνεπώς έχω αποκομίσει εντυπώσεις τόσο από τη δημοτική αρχή, όσο και από την επίδραση των μεταρρυθμίσεων – στο μέτρο που αυτές υλοποιήθηκαν άμεσα – στην καθημερινότητα των πολιτών.

β. Αντιπροσωπευτικότητα

Ο Δήμος Μεγαλόπολης, τόσο πριν τη διεύρυνσή του λόγω «Καλλικράτη» όσο και μετά, αποτελεί πληθυσμιακά⁴⁹ έναν μάλλον μικρό δήμο. Αντίθετα η έκτασή του είναι σχετικά μεγάλη, καλυπτόμενη κυρίως από αγροτικές και ορεινές περιοχές, με λίγα και υποτυπώδη – από άποψη μεγέθους – αστικά κέντρα. Συνεπώς, ο εν λόγω Δήμος είναι αντιπροσωπευτική περίπτωση των περιοχών που επηρεάζει ιδιαίτερα το νέο Πρόγραμμα, έχοντας ως στόχευση τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας ακριβώς τέτοιων μικρών δήμων⁵⁰. Αποκτά ιδιαίτερη σημασία η γνώμη των αιρετών του συγκεκριμένου δήμου, καθώς προέρχονται από προγενέστερους ξεχωριστούς δήμους, και επομένως είναι σε θέση να συγκρίνουν την παρούσα κατάσταση με την πρότερη, εξάγοντας χρήσιμα συμπεράσματα.

γ. Ιδιαίτερος Χαρακτήρας

Όν πάνω στον οδικό άξονα που συνδέει δυο μεγαλύτερα αστικά κέντρα (Καλαμάτα – Τρίπολη), ο Δήμος Μεγαλόπολης παρουσιάζει ενδιαφέρον από άποψη

⁴⁹ Για λεπτομέρειες βλ. παρακάτω

⁵⁰ Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»

αναπτυξιακής προοπτικής, επισκεψιμότητας κλπ. Παράλληλα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι για πάνω από 4 δεκαετίες την όποια οικονομική ανάπτυξη επισκίαζε η τεράστιων διαστάσεων επένδυση της ΔΕΗ (λιγνιτωρυχεία, μονάδα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος), με τις ανάλογες συνέπειες στο φυσικό περιβάλλον. Επισημαίνεται στο σημείο αυτό, ότι η περιοχή που καταλαμβάνει ο Δήμος Μεγαλόπολης δεν είναι χέρσα, ούτε στερείται φυσικού κάλλους, παρά την αποψίλωση του φυσικού περιβάλλοντος λόγω τόσο των λιγνιτωρυχείων, όσο και των έργων για την κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου Καλαμάτας – Τρίπολης.

Στις επόμενες παραγράφους θα παρουσιαστεί ο Δήμος Μεγαλόπολης, από άποψη ιστορική, γεωφυσική, πληθυσμιακή, οικονομική και αναπτυξιακή. Επίσης, θα παρατεθεί η μορφή του Ο.Τ.Α. κατόπιν εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης».

3.2 Ο.Τ.Α. Δήμου Μεγαλόπολης

Ο Δήμος Μεγαλόπολης με τη σημερινή του μορφή προέκυψε κατόπιν συνένωσης των Καποδιστριακών Δήμων Μεγαλόπολης, Γόρτυνος και Φαλαισίας⁵¹ και περιλαμβάνει περίπου 70 οικισμούς, στο νοτιοδυτικό μέρος της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας. Στον παρακάτω χάρτη φαίνεται η διαίρεση του Νομού Αρκαδίας πριν την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», όπου διακρίνονται οι εν λόγω Δήμοι:

ΧΑΡΤΗΣ 1: Νομός Αρκαδίας προ «Καλλικράτη»⁵²

⁵¹ Υπ' αριθμ. 45892/10 απόφαση Υπουργού Εσωτερικών (ΦΕΚ 1292/11-8-2010)

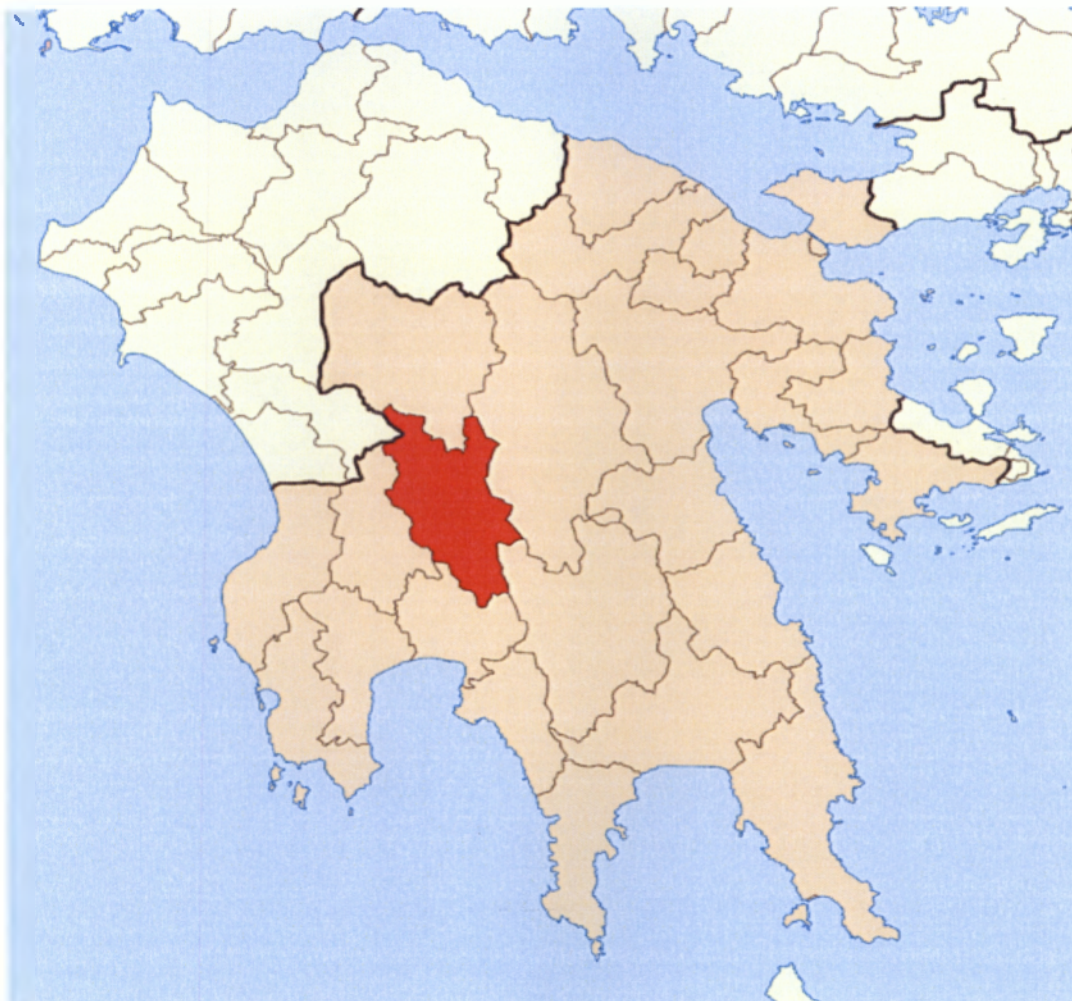
⁵² Ιστότοπος ΤΕΔΚ Αρκαδίας

Οι πληθυσμοί⁵³ των Δήμων αυτών κατά το 2001, είχαν ως εξής:

Δήμος Μεγαλόπολης:	5.135
Δήμος Γόρτυνος:	1.266
Δήμος Φαλαισίας:	3.229

Συνεπώς, ενέπιπταν στα αντικειμενικά κριτήρια⁵⁴ του Προγράμματος Καλλικράτης, που προέβλεπαν σε γενικές γραμμές, πλην δηλαδή ορεινών δήμων ή λόγω χωροταξικών ζητημάτων⁵⁵, δήμους με όχι λιγότερους από 10.000 κατοίκους.

Μετά την εφαρμογή του «Καλλικράτη», ο διευρυμένος Δήμος Μεγαλόπολης έχει την εξής μορφή:

ΧΑΡΤΗΣ 2: Δήμος Μεγαλόπολης εφαρμογή του «Καλλικράτη»⁵⁶

⁵³ Ε.Σ.Υ.Ε. , Απογραφή 2001

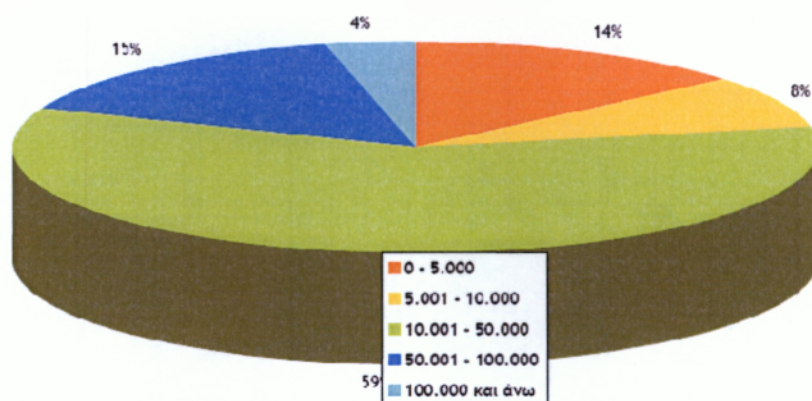
⁵⁴ kallikratis.ypes.gr

⁵⁵ kallikratis.ypes.gr

⁵⁶ el.wikipedia.org

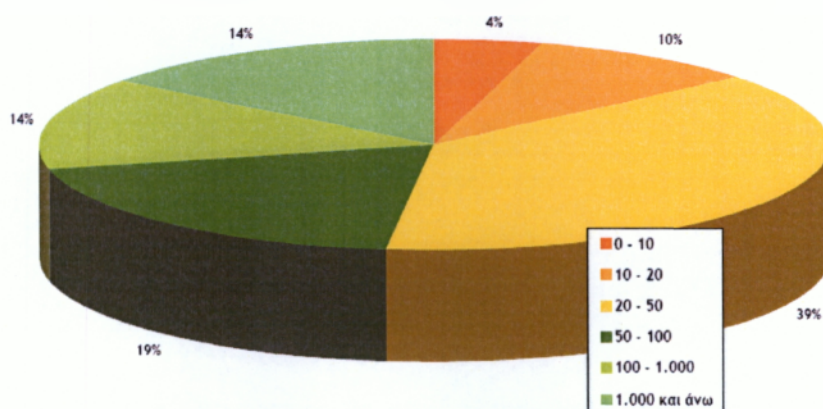
Ο Δήμος διαιρείται σε 3 Δημοτικές Ενότητες, που αντιστοιχούν στους δήμους που συνενώθηκαν (Μεγαλόπολης, Γόρτυνος και Φαλαισίας⁵⁷).

Ο διευρυμένος Δήμος Μεγαλόπολης έχει έκταση 727,33 τ.χλμ. και πληθυσμό 13.152 κατοίκους⁵⁸. Αναλογούν δηλαδή περίπου 18 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, ενώ αυξάνονται σε περίπου 20 με την απογραφή του 2011. Σημειώνεται ότι στην παρούσα παράγραφο σκοπίμως χρησιμοποιούνται στοιχεία της απογραφής του 2001, καθότι το πρόγραμμα «Καλλικράτης» σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε βάσει αυτών. Αναφορικά με τον πληθυσμό του, ο Δήμος εμπίπτει στο 59% των νεοσύστατων Καλλικρατικών Δήμων, όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Ποσοστιαία Πληθυσμιακή Κατανομή Δήμων «Καλλικράτη»⁵⁹

Σχετικά με τον αριθμό των κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, ο Δήμος κατατάσσεται στο 10% των νέων δήμων:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Κατανομή Δήμων «Καλλικράτη» ανά Τάξη Πυκνότητας Πληθυσμού⁶⁰

⁵⁷ Βλ. Χάρτη 1

⁵⁸ Ε.Σ.Υ.Ε., Απογραφή 2001

⁵⁹ Έκδοση «Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη» του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Απρίλιος 2010 (σελ. 9)

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Δήμου Μεγαλόπολης είναι αρκετά υψηλές. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δήμοι που προέκυψαν από τον «Καλλικράτη» μέσω συγχωνεύσεων, «κληρονομούν» τις υποχρεώσεις προς τρίτους των αρχικών δήμων⁶¹. Ενδεικτικά παρατίθεται ο παρακάτω πίνακας, που περιλαμβάνει τα δάνεια από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και για τα οποία ο Δήμος Μεγαλόπολης αιτείται ρύθμιση:

A/A	ΛΗΨΗ ΔΑΝΕΙΟΥ ΑΠΟ	ΠΟΣΟ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΛΗΨΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ	ΕΤΟΣ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΝΕΙΟΥ	ΕΤΗΣΙΑ ΤΟΚΟΧΡΕΩΛΥΤΙΚΗ ΔΟΣΗ	ΠΛΗΡΩΘΕΝ ΠΟΣΟ ΜΕΧΡΙ 31-12-2012	ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΣ ΕΞΟΦΛΗΣΗ
1.-	ΓΟΥΡΥΝΟΣ	423.186,68 €	2010	2019	57.901,54 €	173.704,62 €	405.310,78 €
2.-	ΜΠΓ/ΛΙΣ	38.441,61 €	1998	2017	3.896,22 €	55.536,65 €	19.431,10 €
3.-	"	3.781.217,90 €	2002	2016	441.778,72 €	4.176.586,03 €	1.767.114,88 €
4.-	Δ.Ε.Π.Υ.Π.Π.Α.Π. Μεγαλόπολης	588.701,39 €	2005	2015	104.275,12 €	524.895,16 €	271.170,14 €
5.-	Δ.Ε.Π.Υ.Π.Π.Α.Π. Μεγαλόπολης	600.000,00 €	2005	2015	98.935,66 €	476.877,63 €	264.946,23 €
6.-	ΦΑΛΑΙΣΙΑΣ	191.700,00 €	2004	2024	16.399,09 €	315.022,62 €	193.189,08 €
7.-	"	43.840,00 €	2005	2015	6.769,50 €	37.969,36 €	20.308,50 €
8.-	"	26.182,04 €	2001	2015	3.258,40 €	31.939,18 €	9.775,50 €
	ΣΥΝΟΛΟ	5.698.272,62 €			732.904,25 €	5.592.531,25 €	2.951.246,21 €

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Δάνεια του Δήμου Μεγαλόπολης από το ΤΠΔ⁶²

3.3 Γεωγραφία - Ιστορία

Έδρα του Δήμου και της ομώνυμης Δημοτικής Ενότητας είναι η πόλη της Μεγαλόπολης, με πληθυσμό περίπου 5.000 κατοίκους⁶³. Είναι χτισμένη στο δεύτερο μεγαλύτερο οροπέδιο της Αρκαδίας (μετά από αυτό της Μαντινείας) σε υψόμετρο 430 μέτρων και απέχει 35 χλμ από την Τρίπολη και 200 από την Αθήνα. Χτίστηκε το 370

⁶⁰ Έκδοση «Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη» του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Απρίλιος 2010 (σελ. 12)

⁶¹ Ν. 3852/10 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010) : «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.»

⁶² ΔΤ Δήμου Μεγαλόπολης της 7/1/13

⁶³ Ιστότοπος Δήμου Μεγαλόπολης (www.megalopoli.gr)

π.Χ⁶⁴. από το Θηβαίο στρατηγό Επαμεινώνδα, ώστε να δημιουργηθεί ένα Αρκαδικό αστικό κέντρο σε περιοχή πλησίον της αντιπάλου Σπάρτης. Οι αψιμαχίες με τη Σπάρτη ήταν συνεχείς, ακόμα και μετά την προσχώρηση της Μεγαλόπολης στην Μακεδονία το 337 π.χ. και κατέληξε σε καταστροφή της το 203 π.Χ. Κατά τους βυζαντινούς χρόνους, η πόλη ονομάστηκε Σινάνο – όνομα που διατήρησε και κατά την τουρκοκρατία. Το σημερινό της όνομα δόθηκε το 1836⁶⁵.

Η Δημοτική Ενότητα Γόρτυνος, που ιστορικά και ονομασιακά παραδόξως κατά τους κατοίκους της⁶⁶ δεν ανήκει στο Δήμο Γορτυνίας, έχει ως έδρα τον παραδοσιακό οικισμό της Καρύταινας, που είναι χτισμένη στον χώρο της αρχαίας Βρένθης⁶⁷ και έχει πληθυσμό 271 κατοίκους. Αναφέρεται ως σημαντικό κέντρο κατά τη διάρκεια της Φραγκοκρατίας στην Πελοπόννησο, τον 13^ο αιώνα. Το κάστρο της πόλης χτίστηκε εκείνη την περίοδο, προσδίδοντας ασφάλεια και στρατηγική σημασία. Στην τουρκοκρατία παρέμεινε σημαντικό εμπορικό κέντρο, που απελευθερώθηκε το 1821. Μετά την ίδρυση του Ελληνικού κράτους, η Καρύταινα υπήρξε πρωτεύουσα του τοπικού δήμου της περιοχής, του Δήμου Γόρτυνος.

Η τρίτη Δημοτική Ενότητα του Δήμου Μεγαλόπολης είναι η Φαλαισία, με έδρα το Λεοντάρι, που έχει πληθυσμό περίπου 400 κατοίκους⁶⁸. Είναι χτισμένο στην τοποθεσία του αρχαίου Λεύκτρου και κατά τα βυζαντινά χρόνια αποτέλεσε σημαντικό εμπορικό κέντρο της περιοχής. Κατά την τουρκοκρατία, θα αποτελέσει πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας, ενώ το 1786 το Λεοντάρι γίνεται προσωρινή πρωτεύουσα του Μοριά και εγκαθίσταται σε αυτό (από το Ναύπλιο) για λίγους μήνες ο Βαλής. Στην μετά την Επανάσταση εποχή και μέχρι το 1836 θα παραμείνει πρωτεύουσα της ομώνυμης επαρχίας. Με την ίδρυση της υποδιοίκησης Μεγαλοπόλεως όμως και στη συνέχεια της ομώνυμης επαρχίας (1852), η έδρα μεταφέρεται στο Σινάνο (Μεγαλόπολη), ενώ μετά και τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως τα περισσότερα χωριά της ελληνικής περιφέρειας, αρχίζει να φθίνει, καθώς αρκετοί από τους κατοίκους υπέκυψαν στην ανάγκη της μετανάστευσης είτε προς τις μεγάλες πόλεις, είτε προς χώρες του εξωτερικού, στην προσπάθεια ανόδου του βιοτικού τους επιπέδου.

⁶⁴ Παισαυτία, Αρκαδικά (κεφ. XXVII)

⁶⁵ el.wikipedia.org

⁶⁶ www.e-gortynia.gr

⁶⁷ el.wikipedia.org

⁶⁸ Ιστότοπος Δήμου Μεγαλόπολης (www.megalopoli.gr)

3.4 Τοπική Οικονομία – Προοπτικές

Στην περιοχή του Δήμου Μεγαλόπολης δεσπόζει η ατμοηλεκτρική εγκατάσταση της ΔΕΗ, που ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1965, όταν και ανακαλύφθηκαν στην ευρύτερη λεκάνη της περιοχής τρία λιγνιτικά κοιτάσματα. Η εγκατάσταση, στην οποία εργάζονται περίπου 1.000 άτομα, αποτελείται από το λιγνιτωρυχείο και δύο ατμοηλεκτρικούς σταθμούς της ΔΕΗ, με συνολικά 4 μονάδες παραγωγής, ισχύος 850MW⁶⁹. Με αυτόν τον τρόπο, διαχρονικά η οικονομία της περιοχής μεταβλήθηκε από γεωργική – κτηνοτροφική σε βιομηχανική. Η αλλαγή του φυσικού τοπίου, λόγω των λιγνιτωρυχείων, αλλά και του περιβάλλοντος, λόγω των ρύπων από την καύση του λιγνίτη, ήταν από τις κυριότερες συνέπειες της εκβιομηχάνισης. Πάντως, τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιούνται ειδικά φίλτρα στις εξαγωγές των ρύπων, ώστε να μειωθεί η μόλυνση του περιβάλλοντος⁷⁰. Επίσης, ως αντισταθμιστικό ωφέλημα, η ΔΕΗ χρηματοδοτεί κάποια έργα στο Δήμο, ενώ ολοκληρώνεται και το σύστημα τηλεθέρμανσης, που αναμένεται να εξασφαλίσει σημαντική εξοικονόμηση χρημάτων για τους πολίτες⁷¹.

Πέραν του εργοστασίου της ΔΕΗ, στην περιοχή έχει αρχίσει τα τελευταία χρόνια να ανθεί ο ορεινός και ο εναλλακτικός τουρισμός, λόγω του φυσικού της κάλλους. Υπάρχουν αρκετές παραδοσιακές μονάδες (ξενώνες), ιδίως στην περιοχή της Καρύταινας, που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον και λόγω του μεσαιωνικού της κάστρου. Η διαδρομή του ποταμού Λούσιου εντός της περιοχής της Καρύταινας προσφέρεται για τις αντίστοιχες δραστηριότητες, ενώ και οι πηγές του ποταμού Ευρώτα (περιοχή Φαλαισίας) παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Επίσης, ο αγροτουρισμός αναπτύσσεται στις περιοχές της Δημοτικής Ενότητας Φαλαισίας, ενώ το βυζαντινό παρελθόν της περιοχής προσελκύει και επισκέπτες θρησκευτικού τουρισμού. Τέλος, στη Μεγαλόπολη υπάρχει Αρχαίο Θέατρο, που με την κατάλληλη αξιοποίηση αναμένεται να συνεισφέρει στην πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής. Η στρατηγική θέση του Δήμου Μεγαλόπολης σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση του αυτοκινητοδρόμου Αθήνα – Καλαμάτα έχει καταστήσει ευκολότερη την πρόσβαση στην περιοχή, και αναμένεται να αποτελέσει μοχλό περαιτέρω τουριστικής ανάπτυξης.

Κλείνοντας, ιδιαίτερης μνείας χρήζουν δυο σημαντικά έργα που αναμένεται να ενισχύσουν την αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής:

⁶⁹ www.dei.gr

⁷⁰ www.megalopolis.gr

⁷¹ Πρόκειται για σύστημα θέρμανσης νερού ως κατάλυτο της καύσης του λιγνίτη και ακολούθως μεταφορά του ζεστού νερού στις κατοικίες

α. Φωτοβολταϊκό Πάρκο

Σε συνδυασμό με τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες, η ΔΕΗ έχει προκηρύξει διαγωνισμό για την κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου στις περιοχές των λιγνιτωρυχείων. Η έκταση που πρόκειται να καλυφθεί είναι 2.000 στρέμματα και η ηλεκτρική ισχύς που θα παράγεται ανέρχεται σε 50MW, δηλαδή 70.000.000 κιλοβατώρες ετησίως⁷². Με τον τρόπο αυτό, αναμένεται και μείωση των ρύπων του ατμοηλεκτρικού εργοστασίου.

β. Επιχειρηματικό Πάρκο⁷³

Πρόκειται να κατασκευαστεί εντός ορίων του Δήμου, με σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, προσφέροντας στις επιχειρήσεις της περιοχής αφενός ρυμοτομημένα βιοτεχνικά οικόπεδα σε συμφέρουσες τιμές, αφετέρου ενίσχυση των οικονομικών κλίμακας, λόγω συγκέντρωσης δραστηριοτήτων.

⁷² ΔΕΗ Ανανεώσιμες

⁷³ ΔΤ του Δήμου Μεγαλόπολης, 30/4/12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 Γενικά

Στο Κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται τα αποτελέσματα της πραγματοποιηθείσας έρευνας στους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης, αναφορικά με το πρόγραμμα διοικητικής μεταρρύθμισης «Καλλικράτης». Στα προηγούμενα Κεφάλαια αναλύθηκαν κατά σειρά οι αλλαγές που επέφερε ο νόμος στον αυτοδιοικητικό χάρτη της χώρας, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην έρευνα, καθώς και ο τρόπος διεξαγωγής της. Τα στοιχεία αυτά κρίθηκαν προαπαιτούμενα για την παράθεση των αποτελεσμάτων, εφόσον παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με το αντικείμενο της έρευνας και τους συμμετέχοντες.

4.2 Ταυτότητα της Έρευνας

Η έρευνα διεξήχθη κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ Οκτωβρίου 2012 και Φεβρουαρίου 2013, δηλαδή σχεδόν 2 χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου. Ο πληθυσμός της έρευνας ήταν οι συνολικά 27 αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης, εκ των οποίων συμμετείχαν τελικά 23, ποσοστό 85,2%. Ο χαρακτήρας της έρευνας ήταν πρωτογενής και ποσοτικός, με τη χρήση ερωτηματολογίου (49⁷⁴ κλειστών και μιας ανοικτής ερώτησης) εγκεκριμένου από το ΑΤΕΙ Καλαμάτας. Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν είτε με προσωπική συνέντευξη, είτε με ταχυδρομική αποστολή.

4.3 Αποτελέσματα – Σχολιασμός (Κλειστές Ερωτήσεις)

4.3.1 Γενικά

Συγκεντρωτικά και κωδικοποιημένα τα αποτελέσματα παρατίθενται ως Παράρτημα «Β» της παρούσας εργασίας, με τη μορφή pdf αρχείου. Είναι πάντως διαθέσιμα και σε μορφή Φύλλου Εργασίας του προγράμματος Microsoft Excel σε περίπτωση που απαιτηθούν για περαιτέρω επεξεργασία. Η εν λόγω καταγραφή και κωδικοποίηση έγινε με πρότυπο το αρχείο που βρίσκεται αναρτημένο στον ιστότοπο του ΑΤΕΙ Καλαμάτας. Από τα στοιχεία, έχουν παραληφθεί τα προσωπικά (όνομα, τηλέφωνα

⁷⁴ Μια εκ των ερωτήσεων (25) αφορά νησιωτικούς δήμους

κλπ), για ευνόητους λόγους. Βρίσκονται παρόλα αυτά στη διάθεση καθενός ενδιαφερομένου.

Στην παρούσα παράγραφο, ανά τμήμα και ερώτηση, παρατίθενται ο σχετικός πίνακας συχνοτήτων και το ανάλογο επιλεγμένο γράφημα (πίτες, ραβδογράμματα κλπ) για παραστατικότερη απεικόνιση των αποτελεσμάτων. Η τιτλοποίηση των διαγραμμάτων, λόγω του μεγάλου τους αριθμού και προς διευκόλυνση του αναγνώστη, περιλαμβάνει και την ερώτηση της οποίας απάντηση αποτελούν, και έτσι καταχωρήθηκαν στο ευρετήριο της σελίδας 6. Επισημαίνεται ότι ανάλυση των απαντήσεων στην ανοικτή ερώτηση ακολουθεί σε επόμενη παράγραφο.

Τέλος, σημειώνονται τα εξής αναφορικά με τις ερωτήσεις ιεράρχησης:

α. Αρκετοί από τους ερωτηθέντες θεώρησαν ορισμένες απαντήσεις (περισσότερες από μία) εξίσου σημαντικές και ως εκ τούτου θέλησαν να τις θέσουν στην ίδια πρώτη προτεραιότητα. Στις περιπτώσεις αυτές, έχουν εισαχθεί περισσότερες της μιας απάντησης με προτεραιότητα «1».

β. Προκειμένου να προκύψει σαφές συμπέρασμα από τις απαντήσεις, και να αποφευχθούν πολύπλοκα διαγράμματα, καθιερώθηκε ένα σύστημα «βαθμολόγησης» των προτεραιοτήτων. Σύμφωνα με αυτό, και αναλόγως με τον αριθμό των προς ιεραράχηση απαντήσεων, η απάντηση με προτεραιότητα «1» λαμβάνει 10 «βαθμούς», αυτή με προτεραιότητα «2» 9, κ.ο.κ. μέχρι την τελευταία. Έτσι, προκύπτει ένα άθροισμα «βαθμολογίας» κάθε απάντησης, που καταδεικνύει την πραγματική προτεραιότητα που αυτή λαμβάνει

4.3.2 Τμήμα Α' – Ταυτότητα Ερωτώμενου

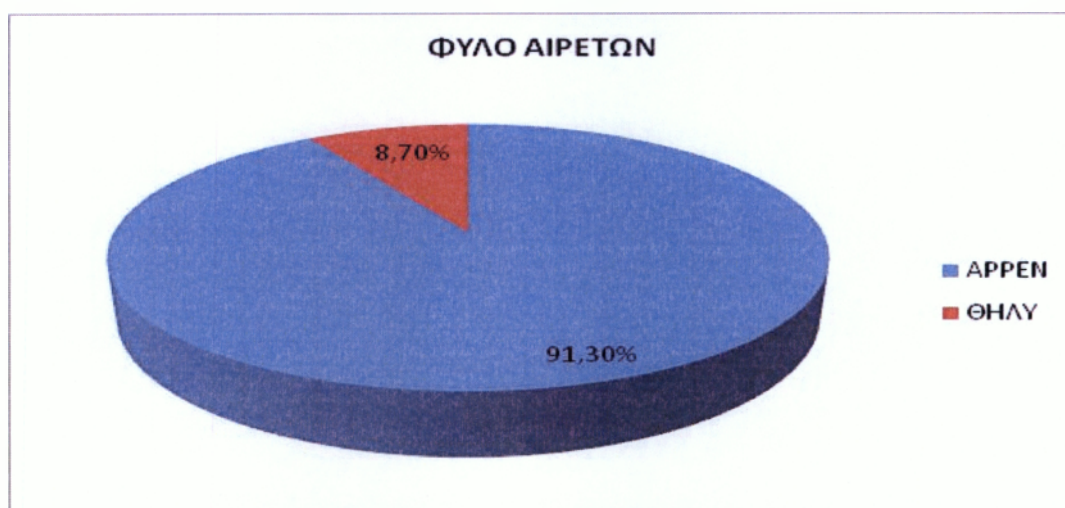
Προκειμένου διασφαλιστεί η ανωνυμία των συμμετεχόντων στην έρευνα, αλλά και τυχόν προσωπική συσχέτιση των απαντήσεων, οι ερωτήσεις 1.01 – 1.10 παραλείπονται.

Ερώτηση 2: Φύλο Ερωτώμενου

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΦΥΛΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Άρρεν	21	91,3%
Θήλυ	2	8,7%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: Φύλο Αιρετών (Ερώτηση 2)

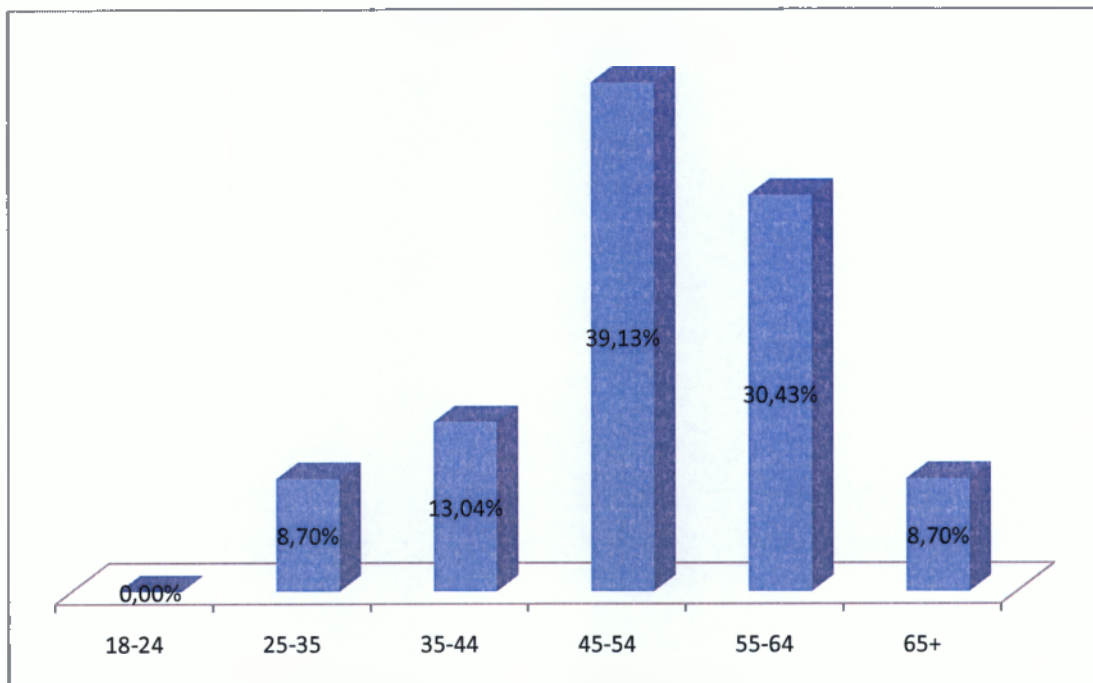
Παρατηρείται σημαντικά υψηλό ποσοστό ανδρών, γεγονός που καταδεικνύει την χαμηλή συμμετοχή των γυναικών στα κοινά της τοπικής αυτοδιοίκησης. Πιθανώς, η κατάσταση αυτή σχετίζεται με τη φύση του Δήμου Μεγαλόπολης (ορεινός, μικρού πληθυσμού, σχετικά αποκομμένος μέχρι πρόσφατα με τα μεγάλα αστικά κέντρα).

Ερώτηση 3: Ηλικιακή Ομάδα

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΑΘΡ. ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΑΘΡ. ΠΟΣΟΣΤΑ
18-24	0	0	0,00%	0,00%
25-34	2	2	8,70%	8,70%
35-44	3	5	13,04%	21,74%
45-54	9	14	39,13%	60,87%
55-64	7	21	30,43%	91,30%
65+	2	23	8,70%	100%
ΣΥΝΟΛΟ	23		100%	

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: *Ηλικιακή Κατανομή Αιρετών (Ερώτηση 3)*

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών βρίσκεται στο ηλικιακό διάστημα 45-54 ετών, με ποσοστό περίπου 40%. Για να διαφανεί καλύτερα η εν λόγω κατανομή, παρατίθεται και το παρακάτω διάγραμμα αθροιστικών ποσοστών:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: *Αθροιστικές Συχνότητες Ποσοστών Ηλικιακής Κατανομής Αιρετών (Ερώτηση 3)*

Συμπεραίνεται ότι:

- α. Μέχρι 44 ετών, είναι περίπου το 22% των αιρετών, δηλαδή λιγότεροι από 1 στους 4.
- β. Μεταξύ 45 και 64 ετών είναι το 70% περίπου των αιρετών.
- γ. Το 90% σχεδόν των ερωτηθέντων είναι κάτω των 65 ετών.

Από τα παραπάνω, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η πλειονότητα των αιρετών τοποθετείται στην ηλικιακή ομάδα των γενιών που ανδρώθηκαν ως προσωπικότητες μετά τη μεταπολίτευση, είναι άνθρωποι δηλαδή με δημιουργημένη επαγγελματική και οικογενειακή ζωή.

Ερώτηση 4: Επίπεδο Εκπαίδευσης

- α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Γυμνάσιο	3	13,04%
Λύκειο	7	30,43%
ΙΕΚ	2	8,7%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	10	43,48%
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό	1	4,35%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

- β. Διάγραμμα⁷⁵

Παρατηρείται ότι σχεδόν 1 στους 2 αιρετούς, ποσοστό περίπου 49%, έχει λάβει ανώτατου επιπέδου εκπαίδευση, ων απόφοιτος ΑΕΙ/ΤΕΙ, ή κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου. Στον αντίποδα, λιγότεροι από 1 στους 2 (43,47%) είναι μορφωτικού επιπέδου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δηλαδή δεν έλαβαν κάποια μεταλυκειακή εκπαίδευση. Σε σχέση και με την ηλικιακή κατανομή που αναλύθηκε παραπάνω, το ποσοστό των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι αρκετά υψηλό, πιθανώς συνδεδεμένο με τον περιορισμό των υπαίθριων επαγγελματικών δραστηριοτήτων, λόγω του εργοστασίου της ΔΕΗ.

⁷⁵ Επόμενη σελίδα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: *Μορφωτικό Επίπεδο Αιρετών (Ερώτηση 4)*

Ερώτηση 5: Απασχόληση

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Δημόσιος Υπάλληλος	6	26,09%
Ιδιωτικός Υπάλληλος	1	4,35%
Επιχειρηματίας	4	17,39%
Ελεύθερος Επαγγελματίας	5	21,74%
Εργάτης	0	0%
Αγρότης	0	0%
Συνταξιούχος	7	30,43%
Δεν εργάζεται	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα⁷⁶

Παρατηρούμε ότι πάνω από 1 στους 2 αιρετούς είναι συνταξιούχοι, ή ελεύθεροι επαγγελματίες. Αντιθέτως, μόνο 1 είναι ιδιωτικός υπάλληλος. Αξιοσημείωτο είναι το σχετικά μικρό ποσοστό των εν ενεργεία δημοσίων υπαλλήλων, σε σχέση και με το ποσοστό του πληθυσμού που εργάζεται στο εργοστάσιο της ΔΕΗ. Επίσης, το γεγονός ότι περίπου 2 στους 5 αιρετούς είναι ελεύθεροι επαγγελματίες ή επιχειρηματίες, καταδεικνύει μια αυξημένη τάση των αντιπροσώπων της ιδιωτικής επαγγελματικής

⁷⁶ Επόμενη σελίδα

πρωτοβουλίας. Αυτό είναι φυσιολογικό, καθώς αυτές οι επαγγελματικές ομάδες τείνουν να ωφελούνται ή να ζημιώνονται έμπρακτα από τις αποφάσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το υψηλό ποσοστό των συνταξιούχων, αποδεικνύει την πιθανή απροθυμία των πολιτών να θυσιάσουν την εργασιακή τους ανέλιξη για να ασχοληθούν με την τοπική αυτοδιοίκηση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8: *Απασχόληση Αιρετών (Ερώτηση 5)*

Ερώτηση 6: Προηγούμενη Συμμετοχή σε Αιρετά Όργανα Αυτοδιοίκησης

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	19	82,61%
Όχι	4	17,39%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα⁷⁷

Η μεγάλη πλειονότητα των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης είναι άνθρωποι που έχουν ασχοληθεί με την αυτοδιοίκηση και στο παρελθόν. Αυτό καταδεικνύει την σημαντική τους εμπειρία σε ζητήματα αυτοδιοίκησης γενικά, καθώς και την εμπιστοσύνη που απολαμβάνουν από τους συμπολίτες τους.

⁷⁷ Επόμενη σελίδα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: Προηγούμενη Συμμετοχή Αιρετών σε Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 6)

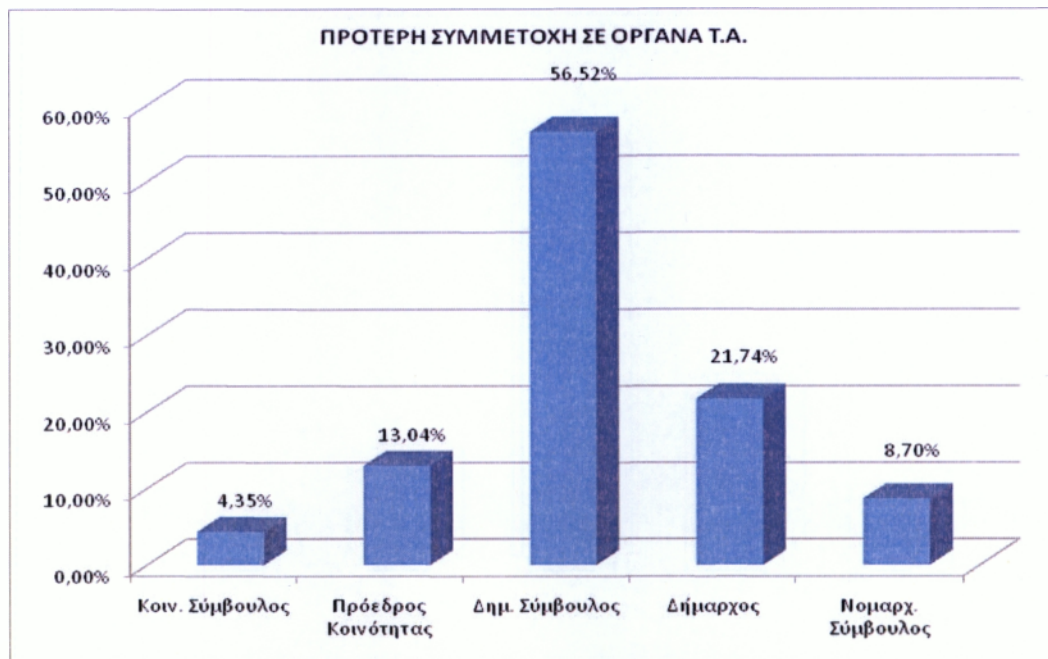
Ερώτηση 7.1: Ακριβής Προηγούμενη Συμμετοχή σε Αιρετά Όργανα Αυτοδιοίκησης

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΟΡΓΑΝΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Νομάρχης	0	0%
Δήμαρχος	5	21,74%
Πρόεδρος Κοινότητας	3	13,04%
Νομαρχιακός Σύμβουλος	2	8,7%
Δημοτικός Σύμβουλος	13	56,52%
Κοινοτικός Σύμβουλος	1	4,35%
Τοπικός Σύμβουλος	0	0%
Πάρεδρος	0	0%
Άλλο	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	24	

Το Σύνολο προκύπτει μεγαλύτερο των 19 αιρετών που δήλωσαν ότι έχουν ξανασυμμετάσχει σε όργανα αυτοδιοίκησης, καθώς κάποιιο από αυτούς έχουν θητεύσει σε περισσότερες των μιας θέσεων.

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: Ακριβής Προηγούμενη Συμμετοχή σε Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 7.1)

Το μεγαλύτερο ποσοστό κατέχει εμπειρία της θέσης του Δημοτικού Συμβούλου, είτε στο Δήμο Μεγαλόπολης, είτε σε κάποιον άλλο από τους Δήμους που συνενώθηκαν για τη σημερινή του μορφή (Γόρτυνος, Φαλαισίας). Αρκετοί από τους αιρετούς, περίπου 1 στους 5, έχουν επίσης διατελέσει δήμαρχοι. Κατανεμημένα ανά επίπεδο Ο.Τ.Α., τα ποσοστά έχουν ως εξής:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: Κατανομή ανά Επίπεδο Συμμετοχής (Ερώτηση 7.1)

Ωστε σε ποσοστό πάνω από 75%, οι αιρετοί έχουν θητεύσει σε όργανα αυτοδιοίκησης δήμων. Δύο εκ των ερωτηθέντων έχουν συμμετάσχει σε νομαρχιακά συμβούλια, δηλαδή έχουν διαχειριστεί ζητήματα πέραν των Α' Βάθμιων Ο.Τ.Α.. Τέλος,

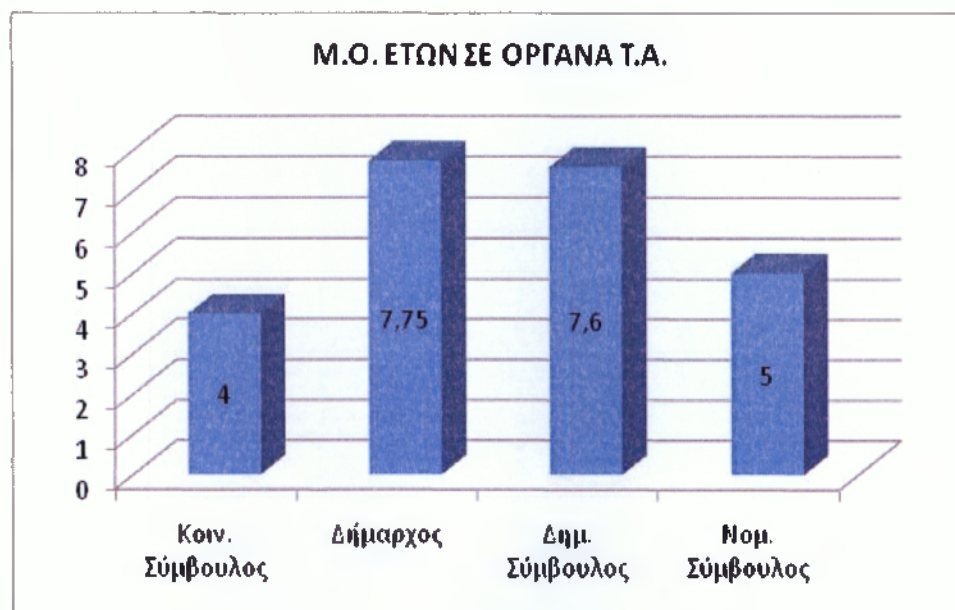
λιγότεροι από 1 στους 5 αιρετούς έχουν διατελέσει εκπρόσωποι κοινοτήτων. Η αυξημένη συμμετοχή των αιρετών σε δημοτικά συμβούλια πιθανώς σχετίζεται με τον περιορισμό των κοινοτήτων από την εφαρμογή του «Καποδίστρια» από το 1997 και έπειτα. Τέλος, έχει σημασία η χαμηλή συμμετοχή στο συμβούλιο αιρετών που έχουν διατελέσει νομαρχιακοί σύμβουλοι, καθότι με το νέο νόμο, αρκετές από τις αρμοδιότητες των μέχρι πρότινος νομαρχιών ανατίθενται στους Δήμους.

Ερώτηση 7.2: Έτη Προηγούμενης Συμμετοχής σε Αιρετά Όργανα Αυτοδιοίκησης

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΟΡΓΑΝΟ	Μ.Ο. ΕΤΩΝ	ΜΕΓΙΣΤΟ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ
Κοινοτικός Σύμβουλος	4	4	4
Δήμαρχος	7,75	12	4
Δημοτικός Σύμβουλος	7,6	10	4
Νομαρχιακός Σύμβουλος	5	8	2

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: Μ.Ο. Ετών Συμμετοχής σε Όργανα Αυτοδιοίκησης (Ερώτηση 7.2)

Οι αιρετοί που έχουν θητεύσει σε θέσεις δήμων (ως δήμαρχοι ή ως δημοτικοί σύμβουλοι) έχουν περίπου 2 τετραετίες εμπειρίας, ενώ οι κοινοτικοί και νομαρχιακοί σύμβουλοι περίπου 1. Συνάγεται το συμπέρασμα ότι στο Δήμο Μεγαλόπολης οι αιρετοί

ανανεώνονται σχετικά σύντομα. Αναφορικά με τις ακραίες τιμές, υπάρχουν αιρετοί με λιγότερο από μια 4ετία εμπειρίας, καθώς και με μακροχρόνια εμπειρία θέσεων ευθύνης (δήμαρχος – 12) και δημοτικών συμβούλων – 10.

Αναφορικά με τις ερωτήσεις 8 και 9, μόνο ένας αιρετός δήλωσε ότι κατέχει εμπειρία από θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα και συγκεκριμένα ως Επικεφαλής Δημόσιας Υπηρεσίας, χωρίς να καθορίζεται ποιας και για πόσα έτη. Ως εκ τούτου, δεν παρατίθεται διαγραμματική απεικόνιση.

Ερώτηση 10: Προηγούμενη Συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	13	56,52%
Όχι	10	43,48%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: Συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα (Ερώτηση 10)

Παρατηρούμε ότι η σχετική πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης έχει κατά το παρελθόν συμμετάσχει σε κάποιο τοπικό συλλογικό όργανο, ως πιθανό πρώτο βήμα για την ενασχόλησή του με τα κοινά. Εντύπωση προκαλεί το μεγάλο ποσοστό του «ΟΧΙ», ανθρώπων δηλαδή που χωρίς κανενός είδους διοικητική συμμετοχή σε κάποιο τοπικό σχήμα εξελέγησαν στις πρόσφατες εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης. Μια πιθανή ερμηνεία του φαινομένου σχετίζεται με το μεγάλο ποσοστό πρότερης θητείας

σε Ο.Τ.Α., βλ. Ερώτηση 6. Οι αιρετοί είναι ήδη «γνωστοί» στους πολίτες από την προηγούμενη εμπειρία τους, οπότε επιλέγονται αυτοί και όχι πρόσωπα που αναδεικνύονται από τα τοπικά συλλογικά όργανα.

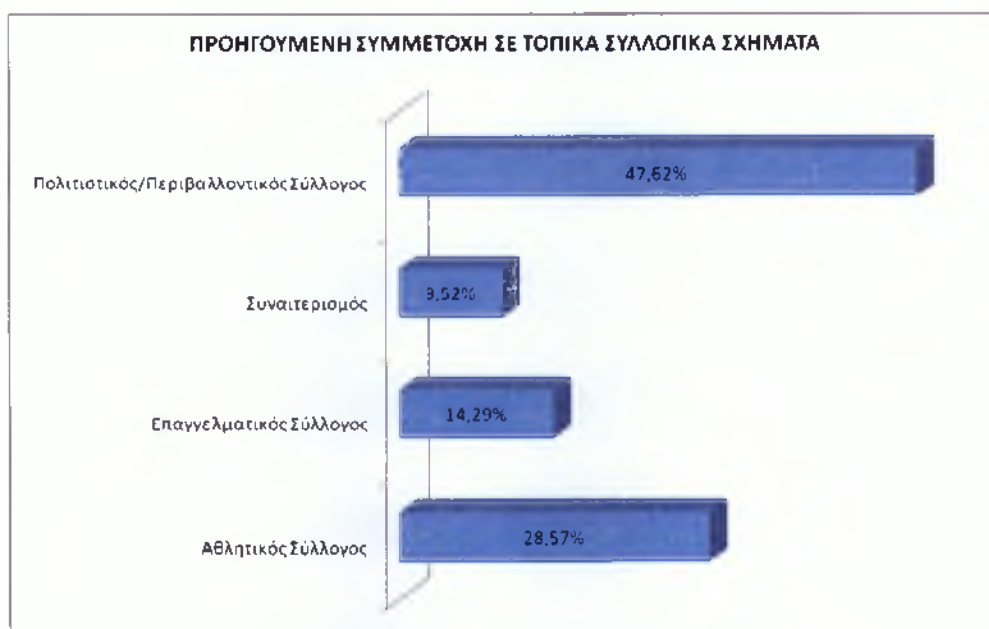
Ερώτηση 11: Ακριβής Προηγούμενη Συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα

Προτού παρατεθεί ο πίνακας με τις απαντήσεις, σημειώνεται ότι οι 13 αιρετοί που είχαν συμμετοχή, κατείχαν συνολικά 21 θέσεις σε τοπικά συλλογικά όργανα. Συνεπώς η αναγωγή σε ποσοστά γίνεται βάσει του συνόλου των θέσεων.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Πολιτιστικός/Περιβαλλοντικός Σύλλογος	10	47,62%
Συνεταιρισμός	2	9,52%
Επιμελητήριο	0	0%
Επαγγελματικός Σύλλογος	3	14,52%
Αθλητικός Σύλλογος	6	28,57%
Άλλο	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	21	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: Προηγούμενη Συμμετοχή σε Τοπικά Συλλογικά Σχήματα (Ερώτηση 11)

Η πλειονότητα των αιρετών που έχουν ασχοληθεί με τοπικά συλλογικά όργανα μετείχαν σε πολιτιστικούς ή περιβαλλοντικούς συλλόγους. Αυτό εξηγείται αφενός λόγω της έντονης ιστορικότητας και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, όπως αναλύθηκε στο Κεφάλαιο 3, και αφετέρου λόγω της ύπαρξης του εργοστασίου της ΔΕΗ, που έχει ευαισθητοποιήσει τους κατοίκους σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Χαμηλό είναι το επίπεδο των αιρετών που έχει θητεύσει σε συνεταιρισμούς, και αυτό πιθανόν να έχει να κάνει με τη μείωση της αγροτικής και εν γένει πρωτογενούς παραγωγής που έχει προκαλέσει η μονάδα της ΔΕΗ.

Το ίδιο ισχύει και για τη σχετικά χαμηλή συμμετοχή σε επαγγελματικούς συλλόγους. Από τη σχετική ερώτηση 5, προέκυψε ότι λιγότεροι από 2 στους 5 αιρετούς προέρχονται από το χώρο των ελεύθερων επαγγελματιών ή επιχειρηματιών. Το ποσοστό που ασχολήθηκε με τους αντίστοιχους συλλόγους είναι στατιστικά ακόμα μικρότερο – λιγότερο από το 50% των προερχόμενων από το χώρο αυτό.

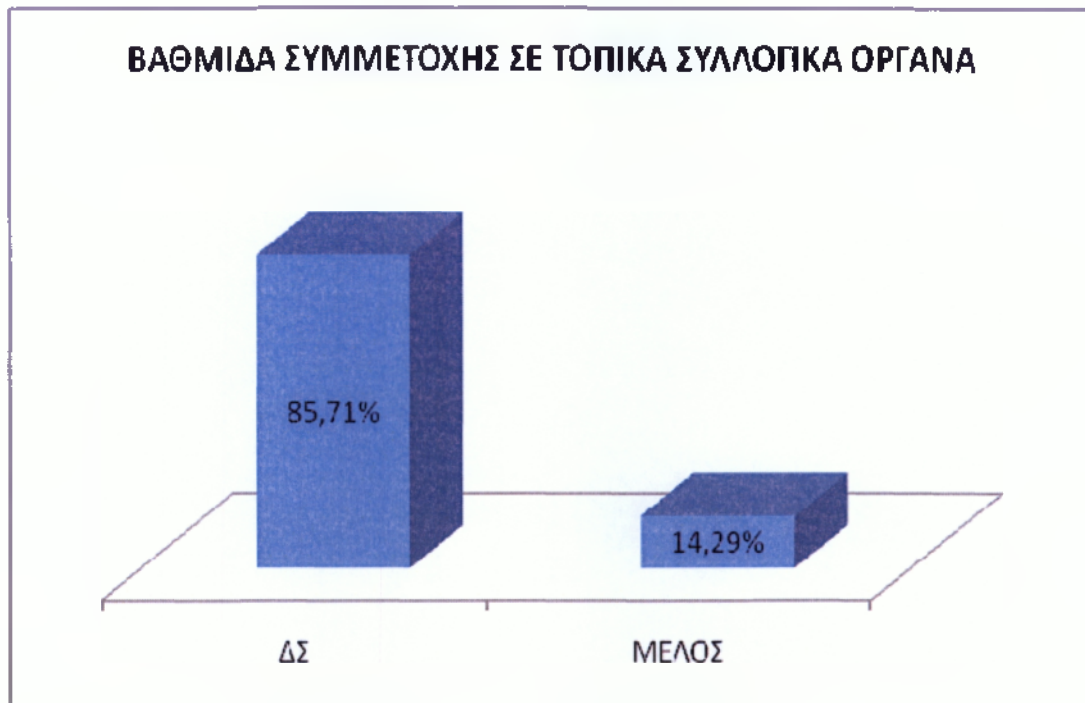
Ιδιαίτερης μνείας χρήζει το μεγάλο ποσοστό, περισσότεροι από 1 στους 4, των αιρετών που έχουν θητεύσει σε αθλητικούς συλλόγους ως παράγοντες. Καίτοι η περιοχή δεν έχει αναδείξει κάποιο αθλητικό σωματείο σε υψηλό επίπεδο, διαφαίνεται ως στοιχείο της κουλτούρας των αιρετών της περιοχής η ενασχόληση με τους αντίστοιχους συλλόγους. Πιθανόν αυτή η προέλευση να σχετίζεται με μια γενικότερη τάση των πολιτών να αθλούνται σε ερασιτεχνικό/τοπικό επίπεδο.

Αναφορικά με τη βαθμίδα που κατείχαν οι αιρετοί στην ενασχόλησή τους με τα τοπικά σχήματα, ισχύουν τα παρακάτω:

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Διοικητικό Συμβούλιο	18	85,71%
Μέλος	3	14,29%
ΣΥΝΟΛΟ	21	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: Βαθμίδα Συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα (Ερώτηση 11)

Το μεγάλο ποσοστό που έχει θητεύσει ως μέλος Διοικητικού Συμβουλίου, καταδεικνύει το ηγετικό προφίλ των αιρετών στα τοπικά συλλογικά σχήματα που έχουν συμμετάσχει.

Σχετικά με τα έτη συμμετοχής σε τοπικά συλλογικά σχήματα, έχουμε:

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΣΧΗΜΑ	Μ.Ο. ΕΤΩΝ	ΜΕΓΙΣΤΟ	ΕΛΑΧΙΣΤΟ
Πολιτιστικός/Περιβαλλοντικός Σύλλογος	6	16	3
Συνεταιρισμός	14	20	8
Επαγγελματικός Σύλλογος	25	30	20
Αθλητικός Σύλλογος	6	8	4

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16: Μ.Ο. Ετών Συμμετοχής σε Τοπικά Συλλογικά Όργανα (Ερώτηση 11)

Παρατηρούμε ότι οι αιρετοί που ασχολήθηκαν με αθλητικούς και πολιτιστικούς/περιβαλλοντικούς συλλόγους είχαν την ταχύτερη ανέλιξη στην επόμενη βαθμίδα τοπικής οργάνωσης, αν θεωρήσουμε ότι η αντιπροσώπευση τοποθετείται σε μια τέτοια ιεράρχηση. Αντίθετα, οι αιρετοί που θήτευσαν σε εμπορικούς ή επαγγελματικούς συλλόγους μεταπήδησαν στην τοπική αυτοδιοίκηση ύστερα από περισσότερα από διπλάσια χρόνια ενασχόλησης.

Ερώτηση 12: Κίνητρα Συμμετοχής στις Δημοτικές Εκλογές

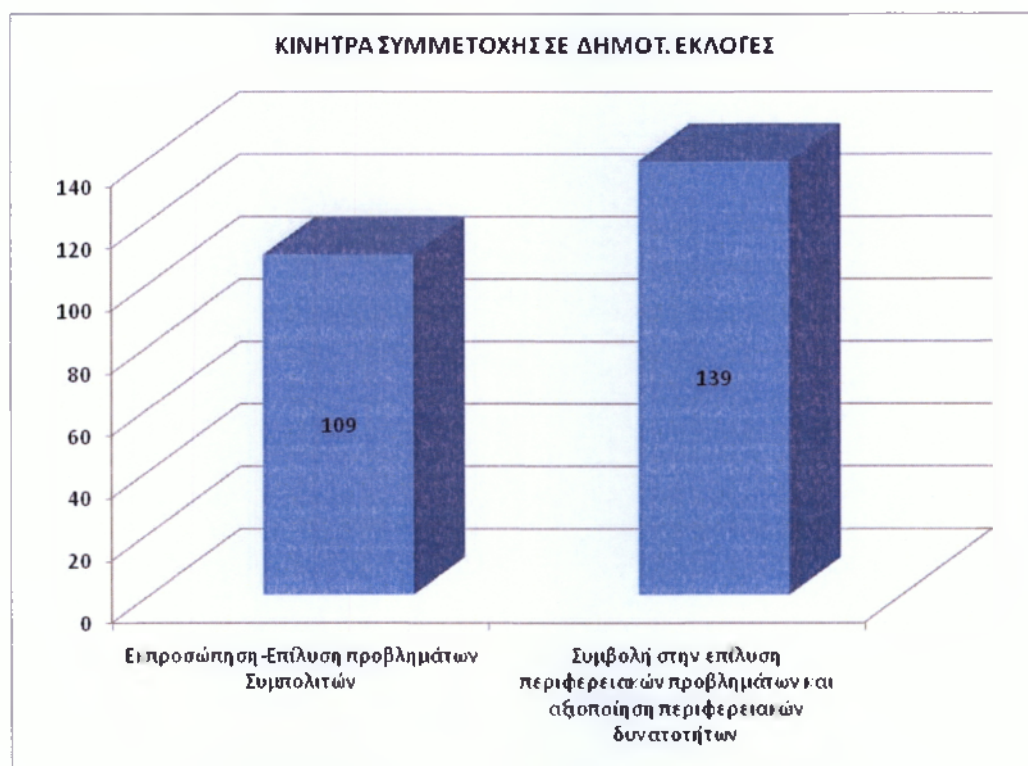
Ακολουθείται το σύστημα «βαθμολόγησης» των απαντήσεων⁷⁸, καθότι η συγκεκριμένη ερώτηση απαιτεί απαντήσεις ιεραρχημένες.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

⁷⁸ Βλ. παραγρ. 4.3.1

ΚΙΝΗΤΡΟ	ΒΑΘΜΟΙ	1 ^η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ
Εκπροσώπηση συμπολιτών και επίλυση προβλημάτων τους	109	10
Συμβολή στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	139	13
Προσωπική Ανέλιξη	0	0
Άλλο	0	0
ΣΥΝΟΛΟ		23

β. Διαγράμματα

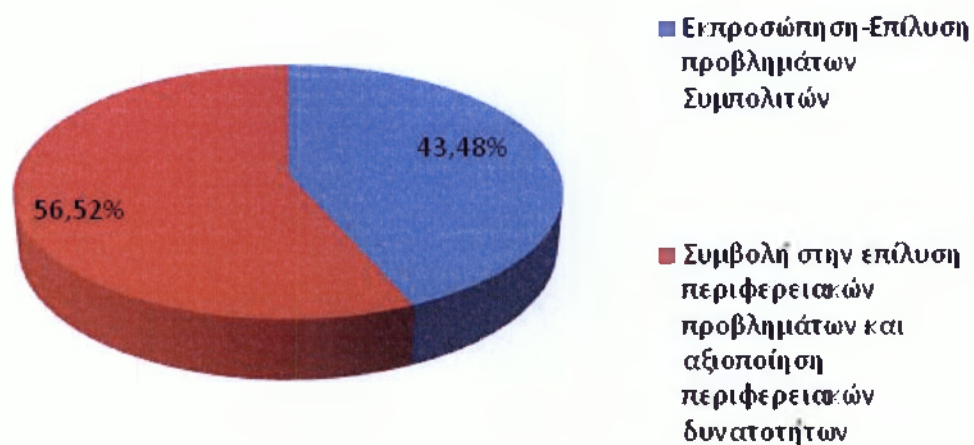

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17: Κίνητρα Συμμετοχής στις Δημοτικές Εκλογές (Ερώτηση 12)

Παρατηρούμε ότι τα κίνητρα των αιρετών για συμμετοχή στα της τοπικής αυτοδιοίκησης περιορίζονται στις εκπροσώπηση των συμπολιτών τους και την επίλυση των προβλημάτων της περιοχής. Μάλιστα, το σημαντικότερο κίνητρο που ώθησε τους αιρετούς στο στίβο της πολιτικής είναι η συμβολή στην επίλυση των περιφερειακών προβλημάτων και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της περιοχής τους.

Συμπληρωματικά παρατίθεται το διάγραμμα που αφορά τον αριθμό των απαντήσεων 1^{ης} προτεραιότητας:

1η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΔΗΜ. ΕΚΛΟΓΕΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18: 1^η Προτεραιότητα Συμμετοχής στις Δημοτικές Εκλογές (Ερώτηση 12)

4.3.3 Τμήμα Β' – Θεσμικό Πλαίσιο Α' Βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Β.1: Γενική Αξιολόγηση του Προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

Ερώτηση 13: Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α'βάθμια αυτοδιοίκηση;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Είναι στη σωστή κατεύθυνση	2	8,7%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	19	82,61%
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	2	8,7%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19: Αξιολόγηση Καλλικράτη για την Α'βάθμια Αυτοδιοίκηση(Ερώτηση 13)

Από τα παραπάνω παρατηρούμε ότι οι αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης κρίνουν θετικά το νέο πρόγραμμα. Αθροιστικά, περίπου το 92% των αιρετών θεωρεί ότι το πρόγραμμα είτε είναι απολύτως σωστό, είτε είναι στη σωστή κατεύθυνση με αδυναμίες. Το ποσοστό αυτό κρίνεται ιδιαίτερα υψηλό, με δεδομένα τα χαρακτηριστικά του νέου Δήμου Μεγαλόπολης, και συγκεκριμένα το ότι προήλθε από συνένωση 3 δήμων και το

χαμηλό πληθυσμό ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Λαμβάνοντας υπόψιν και το παρελθόν των αιρετών αναφορικά με τη συμμετοχή τους στα αυτοδιοικητικά κοινά⁷⁹, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι άνθρωποι με εμπειρία από τη λειτουργία των δήμων προ «Καλλικράτη» θεωρούν γενικά σωστή τη μεταβολή που επήλθε – ακόμα και αν κάποιοι από αυτούς έχασαν θέσεις που προβλέπονταν επί «Καποδίστρια». Το γεγονός αυτό καταδεικνύει δυο πράγματα:

α. Οι αιρετοί έχουν αντιληφθεί ότι στη δύσκολη οικονομική συγκυρία που διέρχεται η χώρα, δεν υφίστανται περιθώρια αντεκδικήσεων με βάση τα προσωπικά ή τοπικά μικροσυμφέροντα.

β. Ο θόρυβος περί του νέου προγράμματος, κυρίως μέσω συγκεκριμένων ομάδων Ο.Τ.Α. και ΜΜΕ, ήταν μάλλον υπερβολικός.

Ερώτηση 14: Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α'βάθμια αυτοδιοίκηση;

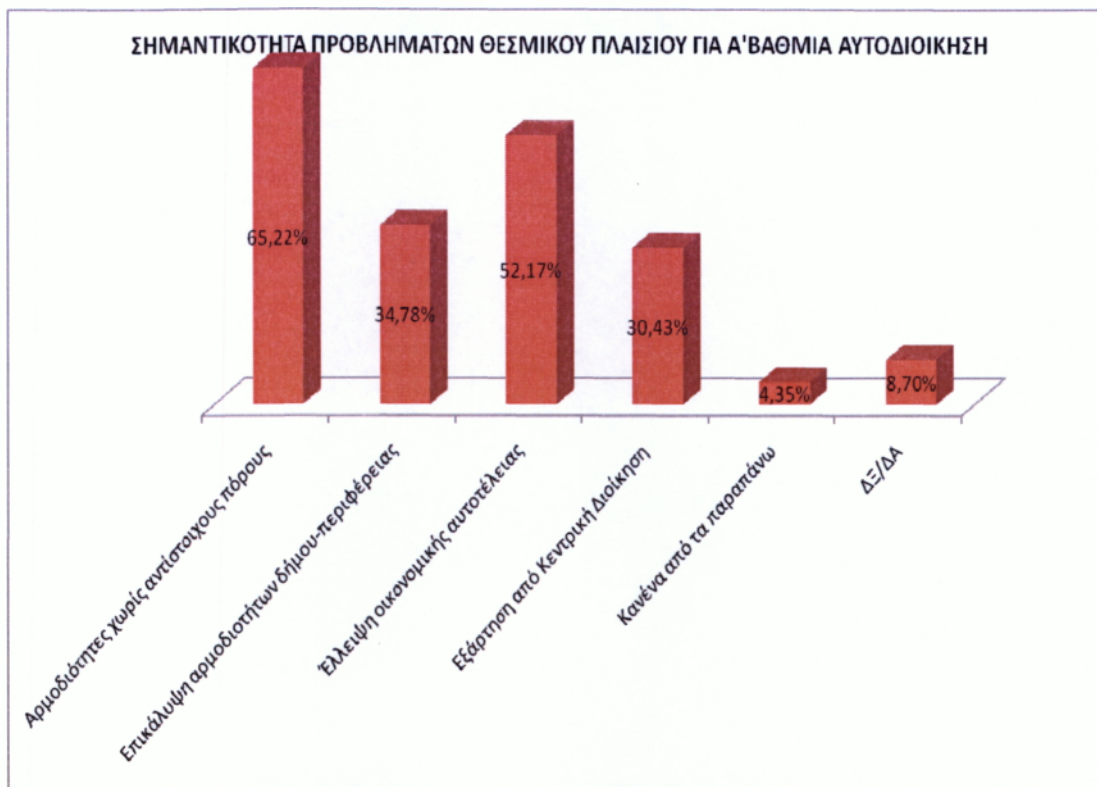
α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Αρμοδιότητες χωρίς αντίστοιχους πόρους	15	65,22%
Επικάλυψη αρμοδιοτήτων δήμου-περιφέρειας	8	34,78%
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	12	52,17%
Εξάρτηση από Κεντρική Διοίκηση	7	30,43%
Κανένα από τα παραπάνω	1	4,35%
ΔΞ/ΔΑ	2	8,70%

Επισημαίνεται ότι από το χαρακτήρα της απάντησης (πολλαπλές ισοδύναμες απαντήσεις) προφανώς προκύπτει αθροιστική συχνότητα μεγαλύτερη από το πλήθος των ερωτηθέντων. Τα ποσοστά έχουν προκύψει βάσει του συνόλου των αιρετών, ώστε κάθε ποσοστό καταδεικνύει πόσοι από τους αιρετούς θεωρούν τη συγκεκριμένη απάντηση πρόβλημα.

β. Διάγραμμα

⁷⁹ Ερώτηση 6

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20: Προβλήματα Καλλικράτη για την Α'βάθμια Αυτοδιοίκηση (Ερώτηση 14)

Κατά σειρά σημαντικότητας, πρώτο πρόβλημα θεωρείται η επαύξηση των αρμοδιοτήτων των δήμων, χωρίς την αντίστοιχη οικονομική ενίσχυση. Όπως αναλύθηκε στην παράγραφο 1.2.2, η κατάργηση των Νομαρχιών είχε ως αποτέλεσμα το μοίρασμα των αρμοδιοτήτων που αυτές κατείχαν μεταξύ δήμων και περιφερειών. Συνεπώς είναι γεγονός ότι οι καλλικρατικοί δήμοι είναι επιβαρυνμένοι όσον αφορά το έργο που επιτελούν. Για να καταστεί δυνατόν να ανταποκριθούν οι νέοι δήμοι, οι πηγές χρηματοδότησής τους επαυξάνονται από μερίδιο των φόρων εισοδήματος, προστιθέμενης αξίας και ακίνητης περιουσίας. Παρ'όλα αυτά, οι αιρετοί θεωρούν ότι η επιπλέον χρηματοδότηση δεν αρκεί για να φέρουν εις πέρας το έργο τους. Η ανάγνωση εδώ είναι πολλαπλή:

α. Θεωρείται ότι ο χρόνος απόδοσης της επιπρόσθετης χρηματοδότησης, μέσω δαιδαλωδών διαδρομών γραφειοκρατίας, αναμένεται πολύ μεθύτερος των αναγκών των δήμων.

β. Λόγω της δύσκολης δημοσιονομικής συγκυρίας, οι υπολογιζόμενοι φόροι θα είναι σαφώς λιγότεροι, και συνεπώς η χρηματοδότηση δε θα είναι η αναμενόμενη.

γ. Υπάρχει έλλειψη εμπιστοσύνης, στο κατά πόσο η κεντρική διοίκηση θα αποδώσει πραγματικά την αναλογούσα χρηματοδότηση, δεδομένης και της ρευστής κατάστασης στον τομέα των δημοσίων εσόδων.

Αμέσως επόμενο σε προτεραιότητα πρόβλημα είναι η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας. Το πρόβλημα αυτό αποτελεί εν μέρει συνέχεια του προηγούμενου, με μια σημαντική παράμετρο: Οι αιρετοί πιθανώς θεωρούν ότι η αποκέντρωση δεν επιτυγχάνεται στην πράξη, εφόσον η όποια χρηματοδότηση υλοποιείται μέσω της κεντρικής διοίκησης.

Ξεφεύγοντας από το πλαίσιο των χρηματοδοτικών προβλημάτων, περισσότεροι από 1 στους 3 αιρετούς θεωρούν ως πρόβλημα την επικάλυψη αρμοδιοτήτων με την περιφέρεια. Πιθανώς να έχουν εντοπίσει ασάφειες στο νομικό πλαίσιο αναφορικά με τις αρμοδιότητες κάθε βαθμού Ο.Τ.Α., είτε να έχουν διαπιστώσει στην πράξη τον όχι και τόσο καθορισμένο διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμου και περιφέρειας.

Επίσης, περίπου 3 στους 10 αιρετούς θα επιθυμούσαν ένα ακόμα πιο αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, στα πρότυπα πολλών ευρωπαϊκών κρατών, εφόσον θεωρούν σημαντικό πρόβλημα την εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση.

Τέλος, άνω του 10% κρίνουν ότι κανένα από τα παραπάνω δεν αποτελεί σημαντικό πρόβλημα ή δεν παίρνουν θέση επ'αυτών.

Ερώτηση 15: Θεωρείτε ότι η Α'βάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, όπως θεσμοθετήθηκε...

α. Συγκεντρωτικοί Πίνακες Απαντήσεων

ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών	6	10	7
Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων	13	7	3
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια	12	5	6
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων και την εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων και ευνοιοκρατίας	4	10	9
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει	9	5	9

τις συνθήκες ζωής του			
Θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον	10	7	6
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων	11	4	8
Θα συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό των φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού	9	7	7
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων σχετικών με μετανάστες του δήμου	10	5	8
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους	7	7	9

ΠΟΣΟΣΤΑ

ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών	26,09%	43,48%	30,43%
Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων	56,52%	30,43%	13,04%
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια	52,17%	21,74%	26,09%
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων και την εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων και ευνοιοκρατίας	17,39%	43,48%	39,13%
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες ζωής του	39,13%	21,74%	39,13%
Θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον	43,48%	30,43%	26,09%
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων	47,83%	17,39%	34,78%
Θα συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και τον περιορισμό των φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού	39,13%	30,43%	30,43%
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων σχετικών με μετανάστες του δήμου	43,48%	21,74%	34,78%
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους	30,43%	30,43%	39,13%

Ουσιαστικά το ερώτημα αυτό αποτελείται από 10 υποερωτήματα, που σχετίζονται με την άποψη των αιρετών για τις θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις του νέου προγράμματος.

β. Διάγραμμα⁸⁰

Σημαντικό ποσοστό σε όλες τις ερωτήσεις, κατά μέσο όρο 30,83%, καταλαμβάνει η απάντηση «Δεν ξέρω/δεν απαντώ». Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερης σημασίας, καθότι

⁸⁰ Μεθεπόμενη σελίδα

καταδεικνύει την στάση επιφυλακτικότητας που τηρούν οι αιρετοί σχετικά με τις συνέπειες του νέου συστήματος, μέχρι αυτές να επιβεβαιωθούν στην πράξη.

Αναφορικά με τις απαντήσεις σε κάθε ερώτημα ξεχωριστά, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

α. Στο αν το νέο σύστημα θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών, το ποσοστό των αιρετών που απαντά θετικά είναι σημαντικά χαμηλό.

β. Περισσότεροι από 1 στους 2 αιρετούς θεωρούν ότι το νέο σύστημα θα επιτύχει έναν από τους πρωταρχικούς του στόχους, εξοικονομώντας πόρους.

γ. Όμοια μεγάλο είναι και το ποσοστό αυτών που πιστεύουν ότι ο «Καλλικράτης» θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης αποφάσεων.

δ. Ιδιαίτερα χαμηλό είναι το ποσοστό των αιρετών που θεωρούν με βεβαιότητα ότι ο νέος νόμος ευνοεί την ανάπτυξη τοπικών ελίτ και μικροπολιτικών παθογενειών (πελατειακές σχέσεις κλπ).

ε. Σχετικά με τη συμβολή στην τοπική ανάπτυξη, οι απαντήσεις είναι σχεδόν ισοδύναμες, προφανώς συνδεδεμένες με το αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον της χώρας γενικότερα.

στ. Αρκετά υψηλό, αν και κάτω από 50%, είναι το ποσοστό αυτών που υποστηρίζουν ότι ο «Καλλικράτης» θα βελτιώσει σίγουρα την εξυπηρέτηση και την καθημερινότητα του πολίτη.

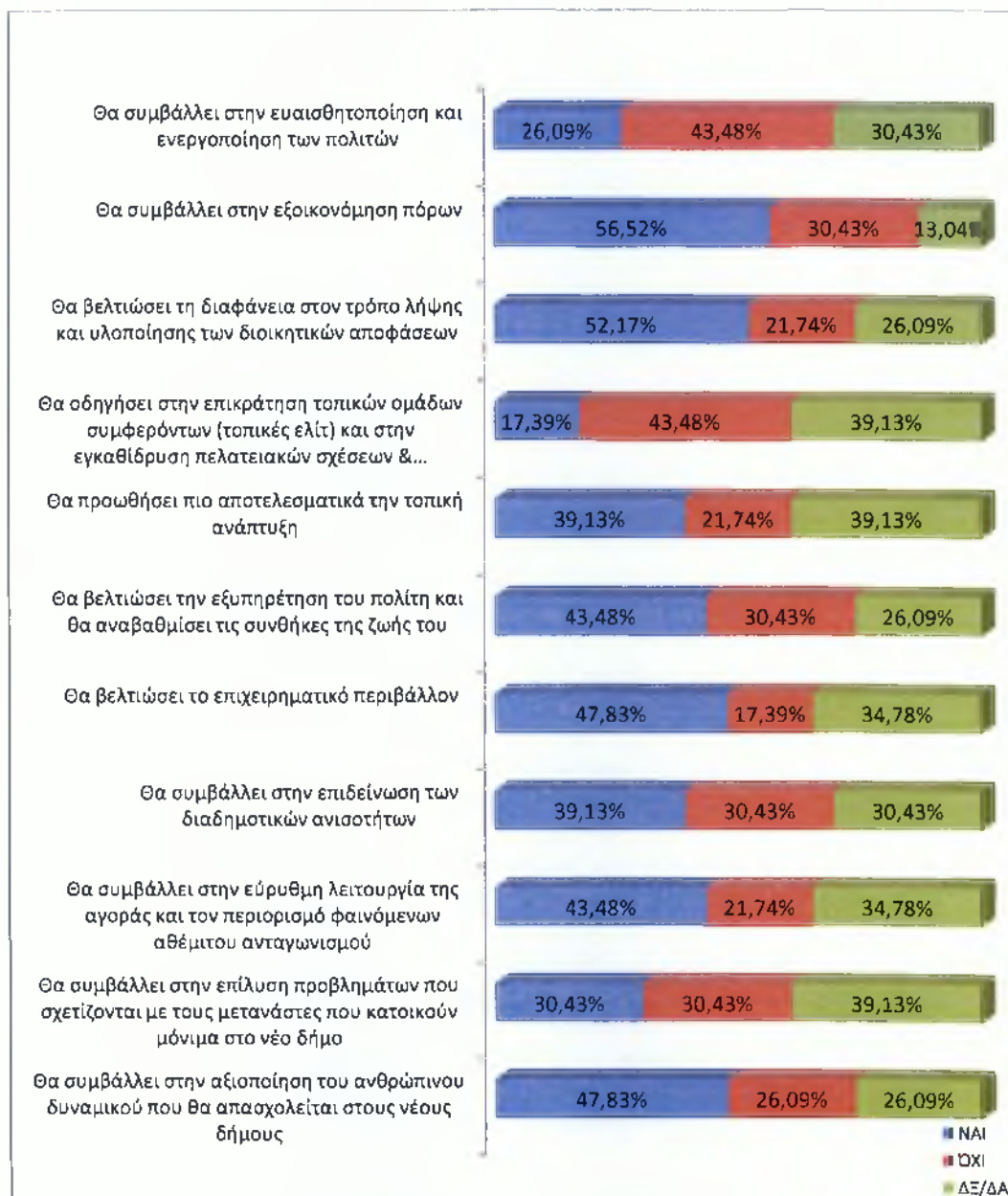
ζ. Λίγο κάτω από το 50% πιστεύουν ότι το νέο σύστημα θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον στον Δήμο Μεγαλόπολης.

η. Ισόποσα είναι τα ποσοστά αναφορικά με την ενίσχυση των διαδημοτικών ανισοτήτων.

θ. Διπλάσιο είναι το ποσοστό των αιρετών που πιστεύουν ότι θα αμβλυνθούν τα φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού και μη εύρυθμης λειτουργίας της αγοράς, από αυτό που θεωρεί ότι θα οξυνθούν.

ι. Όσον αφορά τα προβλήματα των μεταναστών που ζουν στην περιοχή, τα ποσοστά είναι μοιρασμένα.

ια. Τέλος, υψηλό είναι το ποσοστό των αιρετών που θεωρούν ότι στο πλαίσιο του «Καλλικράτη» θα καταφέρουν να αξιοποιήσουν καλύτερα τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α..

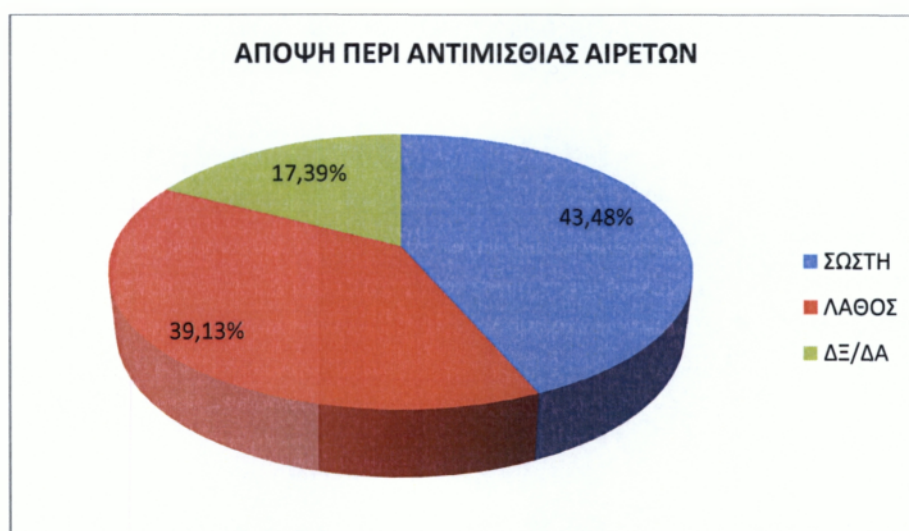
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21: Επιπτώσεις Καλλικράτη (Ερώτηση 15)

Ερώτηση 16: Θεωρείτε ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς...

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Είναι σωστή	10	43,48%
Δεν είναι σωστή	9	39,13%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22: Απόψεις για αντιμισθία (Ερώτηση 16)

Μεταξύ των αιρετών, το μέτρο της αντιμισθίας (δηλαδή της οικονομικής αποζημίωσης για θέση αιρετού) θεωρείται σωστό σε ποσοστό χαμηλότερο του 50%. Πιθανώς, είναι αντίθετοι με τη σταδιακή δημιουργία «επαγγελματιών» αιρετών, που δηλαδή θα έχουν και τις οικονομικές απολαβές ως κίνητρο ενασχόλησης με την τοπική αυτοδιοίκηση. Από την άλλη, πρακτικά, ένας αιρετός σε οποιοδήποτε επίπεδο θα πρέπει να αναλώνει χρόνο και ενέργεια για τα ζητήματα του Δήμου, βάζοντας ίσως σε δεύτερη μοίρα την προσωπική του επαγγελματική ενασχόληση, οπότε είναι μάλλον λογική η αποζημίωσή του.

Ερώτηση 17: Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του Δημάρχου;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	7	30,43%
Όχι	12	52,17%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23: Απόψεις για ασυμβίβαστο Δημάρχου (Ερώτηση 17)

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών διαφωνεί με το συγκεκριμένο μέτρο του νόμου. Συγκεκριμένα, λιγότεροι από 1 στους 3 είναι αυτοί που το θεωρούν σωστό, περισσότεροι από 1 στους 2 διαφωνούν, ενώ οι υπόλοιποι επιφυλάσονται στο να δώσουν απάντηση.

Η συγκεκριμένη ερώτηση αποτελεί κατά κάποιο τρόπο συνέχεια της ερώτησης περί αντιμισθίας⁸¹, με τη διαφορά ότι πλέον καθίσταται αδύνατη δια νόμου η ενασχόληση του Δημάρχου με το επάγγελμά του. Οι αιρετοί διαφωνούν, θεωρώντας ότι μπορεί ο Δήμαρχος να εκτελεί παράλληλα και το επάγγελμά του. Στην πράξη, διαφαίνεται η επιθυμία αποφυγής «επαγγελματιών» δημάρχων, καθώς και διατήρησης της οικονομικής ανεξαρτησίας τους από το λειτούργημα που επιτελούν.

⁸¹ Ερώτηση 16

Ερώτηση 18: Ποια θεωρείτε ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ηλεκτρονική Διαβούλευση μέσω Διαδικτύου	16	69,57%
Άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών συμβούλων και πολιτών	18	78,26%
Ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	6	26,09%
Δημοψηφίσματα	4	17,39%
Συμμετοχή πολιτών στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου	12	52,17%
ΔΞ/ΔΑ	1	4,35%

Δεδομένου ότι η ερώτηση ενδέχεται να έχει περισσότερες της μιας απαντήσεις χωρίς ιεράρχηση, τα ποσοστά έχουν προκύψει διαιρώντας τις συχνότητες με το σύνολο των αιρετών, ώστε να προκύψει πόσοι από αυτούς θεωρούν το εκάστοτε μέτρο κατάλληλο.

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24: Μέτρα Συμμετοχής Πολιτών στο νέο σύστημα ΤΑ (Ερώτηση 18)

Το μεγαλύτερο μέρος των αιρετών θεωρεί την άμεση επαφή τους με τους πολίτες ως το καταλληλότερο μέτρο για συμμετοχή των τελευταίων στο νέο σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης, εξασφαλίζοντας την απευθείας διαπίστωση τόσο των προβλημάτων, όσο και της επίδρασης των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.

Πολύ κοντά στο προηγούμενο μέτρο τοποθετείται η ηλεκτρονική διαβούλευση. Θεωρώντας ότι οι πολίτες είναι κοινωνοί της ψηφιακής εποχής, οι αιρετοί θεωρούν ότι μέσω διαδικτύου είναι δυνατή η συμμετοχή τους στις αποφάσεις. Πρόκειται για έναν εκσυγχρονισμό που κατά κάποιον τρόπο επιτάσσει ο «Καλλικράτης⁸²». Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τη διάχυση της τεχνολογίας του διαδικτύου στους πολίτες του συγκεκριμένου δήμου. Ίσως άνθρωποι μεγάλης ηλικίας, ή περιοχές απομακρυσμένες από τα αστικά κέντρα να μην έχουν πρόσβαση, ή τη διάθεση να ασχοληθούν, ή ακόμα και να κείτονται δύσπιστα έναντι των ψηφιακών τρόπων διαβούλευσης. Ίσως αυτός είναι και ο λόγος που το συγκεκριμένο μέτρο έπεται της άμεσης επαφής συμβούλων – πολιτών.

Περισσότεροι από 1 στους 2 αιρετούς θεωρεί ότι οι πολίτες θα μπορούσαν να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις των δημοτικών συμβουλίων, με δικαίωμα λόγου. Σαφώς και αυτή η επιλογή, σε μια πιο επίσημη διαδικασία, εξασφαλίζει την αμεσότητα στη λήψη αποφάσεων. Παρ'όλα αυτά, υπολείπεται των δυο παραπάνω, λόγω πιθανώς τεχνικών προβλημάτων, π.χ. έλλειψη κτιριακών υποδομών, τρόπος αντιπροσώπευσης πολιτών κλπ.

Σε κατώτερη κλίμακα σημαντικότητας τοποθετούνται τα παντός είδους δημοψηφίσματα.

Ερώτηση 19: Πως αξιολογείτε τον περιορισμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Είναι σωστό	17	73,91%
Δεν είναι σωστό	4	17,39%
ΔΞ/ΔΑ	2	8,7%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

⁸² Μέσω υποχρεωτικής δημοσιοποίησης των αποφάσεων στο διαδίκτυο

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25: *Αποψη για περιορισμό ΝΠ (Ερώτηση 19)*

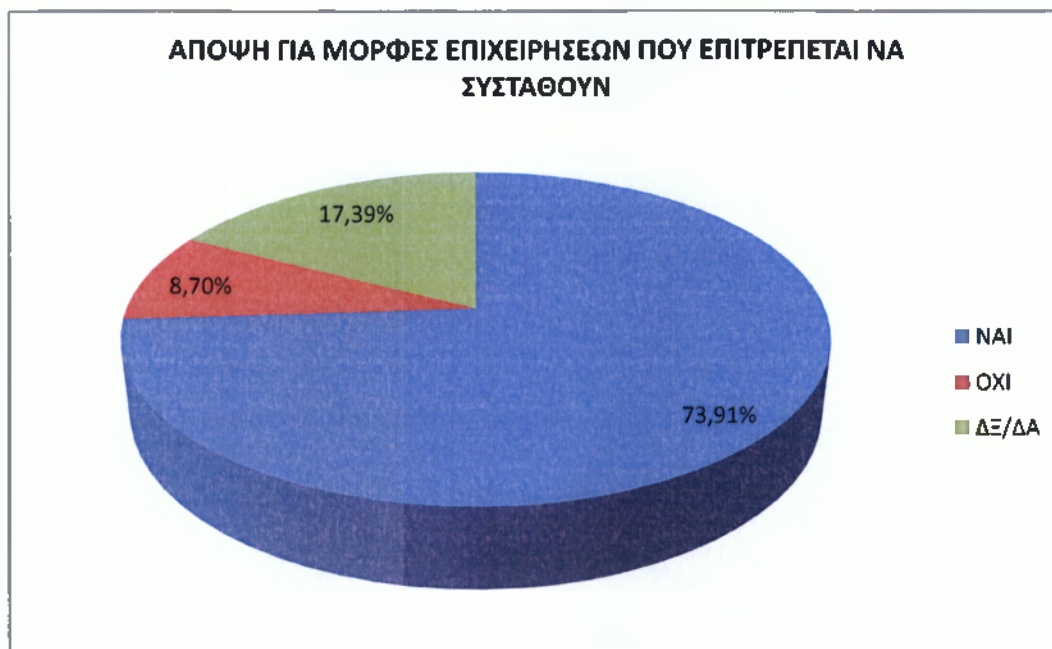
Ένα από τα ζητήματα εξοικονόμησης πόρων που σκοπεύει να λύσει ο νέος νόμος είναι και ο περιορισμός των νομικών προσώπων, που έτειναν κατά το παρελθόν να αποτελούν υπερχρεωμένες επιχειρήσεις. Οι αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης φαίνεται να το ενστερνίζονται πλήρως αυτό, καθώς σχεδόν 3 στους 4 θεωρούν ότι περιορίζοντας τα νομικά πρόσωπα η λειτουργία των δήμων εξορθολογίζεται, συντελώντας στην οικονομική τους εξυγίανση.

Ερώτηση 20: Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	17	73,91%
Όχι	2	8,7%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26: *Αποψη για μορφές επιχειρήσεων (Ερώτηση 20)*

Κατ'αντιστοιχία με την προηγούμενη ερώτηση, η αναμόρφωση των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους Α'βάθμιους Ο.Τ.Α. βρίσκει σύμφωνους τους αιρετούς. Αυξημένο είναι το ποσοστό αυτών που δεν παίρνουν θέση, πιθανώς αναμένοντας να αποτιμήσουν σε βάθος χρόνου τη νέα αυτή μορφή.

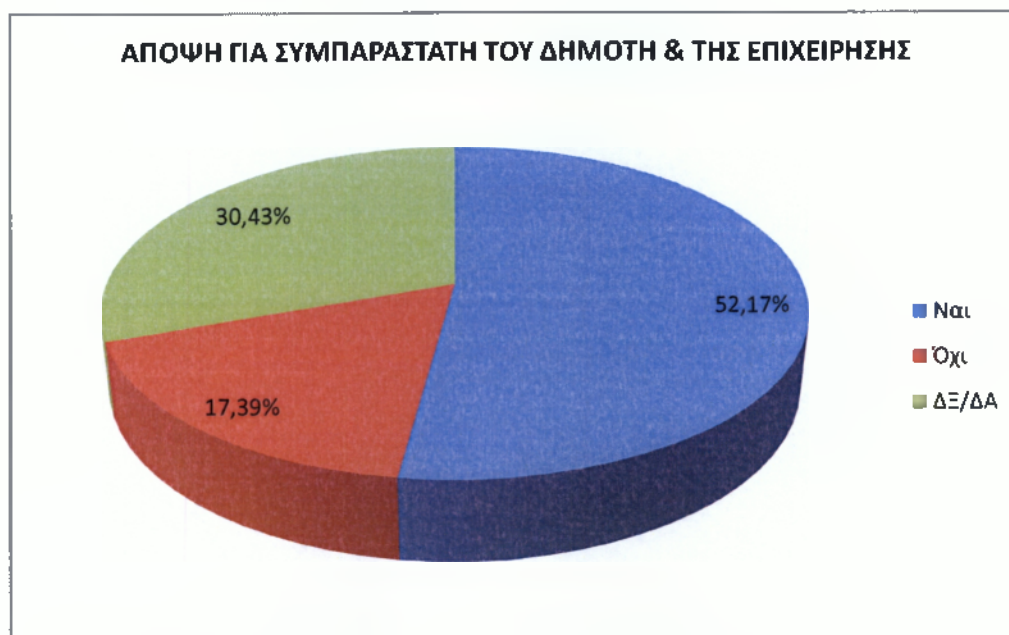
Σε κάθε περίπτωση, τόσο ο περιορισμός, όσο και η αναμόρφωση των Νομικών Προσώπων των Δήμων που προβλέπονται από τον «Καλλικράτη» δείχνει να βρίσκει σύμφωνους και τους αιρετούς, άρα μάλλον βρίσκεται προς τη σωστή κατεύθυνση.

Ερώτηση 21: Θεωρείτε ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	12	52,17%
Όχι	4	17,39%
ΔΕ/ΔΑ	7	30,43%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27: Αποψη για Συμπαραστάτη Δημότη και Επιχείρησης (Ερώτηση 21)

Πρόκειται για ένα ακόμα καινοτόμο μέτρο του «Καλλικράτη», που ουσιαστικά αποκεντρώνει το θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη στο επίπεδο της επίλυσης διαφορών με τους Α'βάθμιους Ο.Τ.Α.. Περισσότεροι από 1 στους 2 αιρετοί θεωρούν ότι το συγκεκριμένο μέτρο αναμένεται να αποδώσει καρπούς. Αυξημένο είναι το ποσοστό αυτών που διάκεινται δύσπιστα, υπό την λογική ότι δεν μπορούν να εκφέρουν ακόμα ασφαλή γνώμη επί του θέματος, ενώ μικρότερο ακόμα είναι το ποσοστό αυτών που σαφώς διαφωνούν με τη χρησιμότητα του συγκεκριμένου θεσμού.

Ερώτηση 22: Πως αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Είναι σωστό	15	65,22%
Δεν είναι σωστό	4	17,39%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28: Αξιολόγηση νέου Συστήματος Εποπτείας Αποφάσεων (Ερώτηση 22)

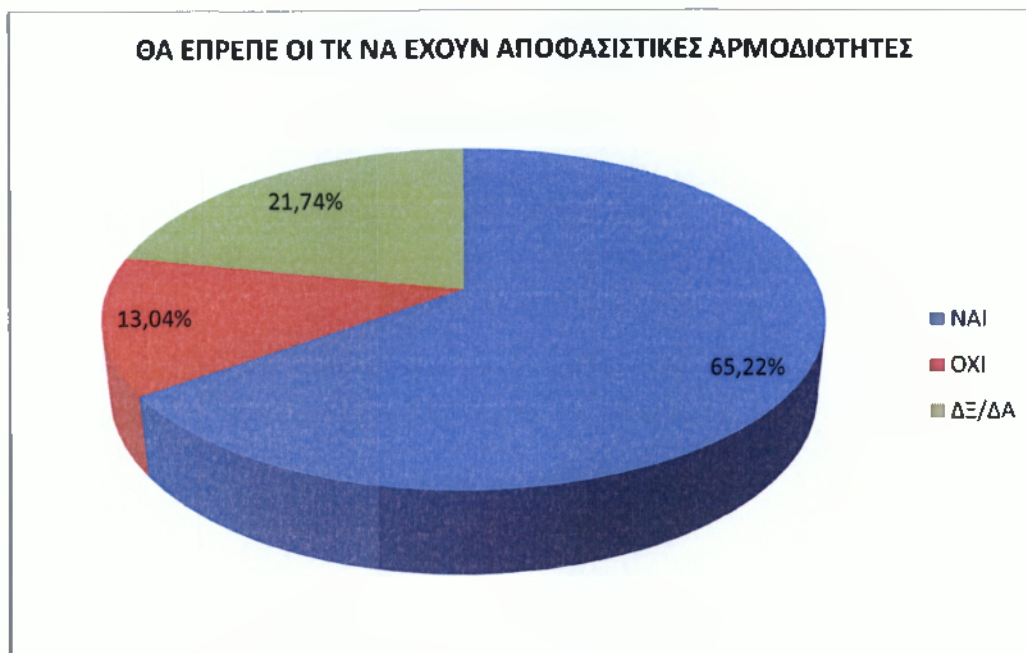
Το ποσοστό των αιρετών που συμφωνεί με το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των δήμων είναι συντριπτικά υψηλότερο από αυτό που διαφωνεί. Το τελευταίο είναι ίσο με αυτό που επιθυμεί να μην απαντήσει, αναμένοντας προφανώς να διαπιστώσει στην πράξη την αποτελεσματικότητα του μέτρου. Πρόκειται για μια ακόμα ένδειξη στις γνώμες των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης για την, θεωρητικά τουλάχιστον, σωστή κατεύθυνση του νέου συστήματος αποκεντρωμένης διοίκησης.

Ερώτηση 23: Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	15	65,22%
Όχι	3	13,04%
ΔΞ/ΔΑ	5	21,74%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29: Άποψη για αυξημένες αρμοδιότητες Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων (Ερώτηση 23)

Παρατηρούμε ότι το συντριπτικό ποσοστό των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης θα συμφωνούσε με την απόδοση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στις δημοτικές και τοπικές κοινότητες. Επιφυλακτική άποψη εκφέρουν λιγότεροι από 1 στους 4, ενώ σημαντικά μικρό είναι το ποσοστό αυτών που θεωρούν ότι οι τοπικές και δημοτικές κοινότητες πρέπει να έχουν μόνο συμβουλευτικό – εκτελεστικό χαρακτήρα. Διαφαίνεται μια τάση για ακόμα μεγαλύτερη αποκέντρωση αρμοδιοτήτων: Οι τοπικές κοινότητες, ιδίως σε έναν σχετικά διεσπαρμένο Δήμο⁸³, γνωρίζουν καλύτερα τα προβλήματα, άρα θα έπρεπε να λαμβάνουν και αποφάσεις. Η επιφυλακτικότητα πιθανώς σχετίζεται με τους πόρους και την έλλειψη αντίστοιχης εμπειρίας.

B.2: Αξιολόγηση του Προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας⁸⁴

Ερώτηση 24: Πώς κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο σας;

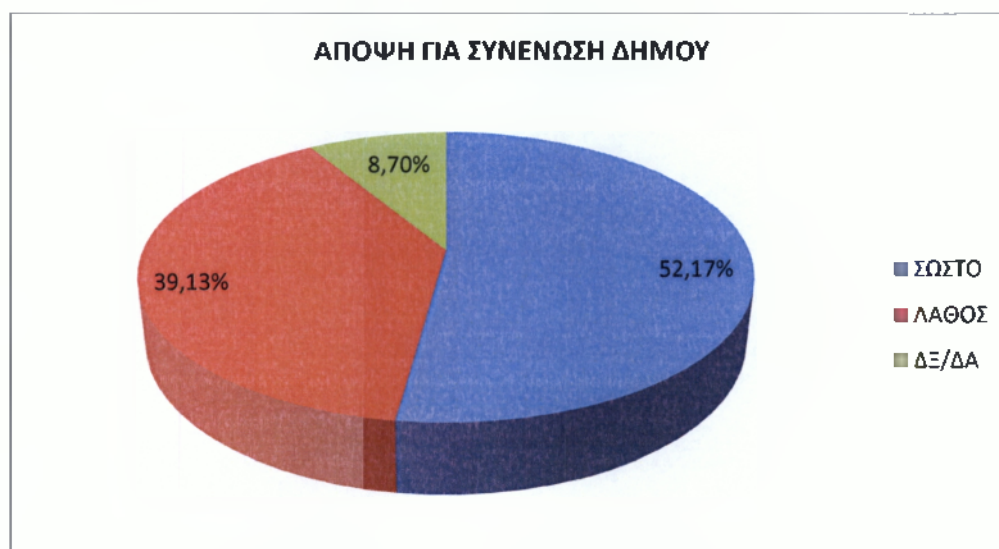
α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

⁸³ Βλ. Κεφάλαιο 3

⁸⁴ Η ερώτηση 25 αφορά νησιωτικούς δήμους, συνεπώς παραλείπεται

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Σωστή	12	52,17%
Δεν είναι σωστή	9	39,13%
ΔΞ/ΔΑ	2	8,7%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30: Άποψη για συνένωση δήμων (Ερώτηση 24)

Μεταξύ των σημαντικότερων αντιδράσεων που καταγράφηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση του «Καλλικράτη» εξέχουσα θέση κατείχε η συνένωση δήμων, προκειμένου να προκύψουν διευρυμένοι Α'βάθμιοι Ο.Τ.Α.. Τόσο τα κριτήρια συνένωσης (πληθυσμιακά κυρίως), όσο και ιστορικοί λόγοι, διαμόρφωσαν ένα σχετικά αρνητικό κλίμα αναφορικά με τις συγχωνεύσεις. Στην περίπτωση των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης, το ποσοστό που συμφωνεί με το συγκεκριμένο μέτρο είναι οριακά μεγαλύτερο του 50%.

B.3: Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

Ερώτηση 26: Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό σύστημα διοίκησης;

α. Συγκεντρωτικοί Πίνακες Απαντήσεων

ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ

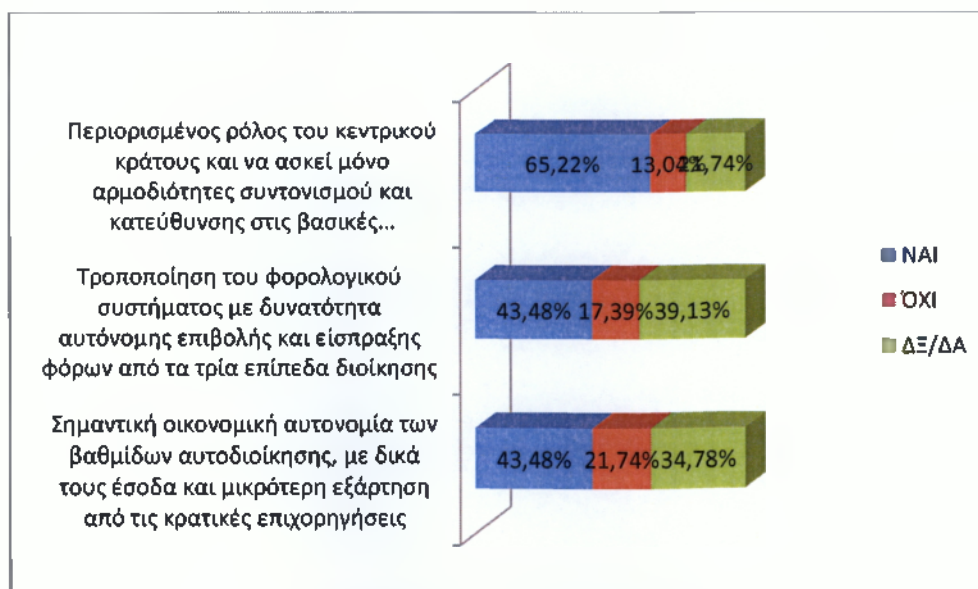
ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κράτους	10	5	8
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης	10	4	9
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις	15	3	5
Άλλο	0	0	0
ΔΞ/ΔΑ	0	0	0

ΠΟΣΟΣΤΑ

ΕΡΩΤΗΜΑ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κράτους	43,48%	21,74%	34,78%
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης	43,48%	17,39%	39,13%
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις	65,22%	13,04%	21,74%
Άλλο	0,00%	0,00%	0,00%
ΔΞ/ΔΑ	0,00%	0,00%	0,00%

Ακολουθεί συγκεντρωτικό διάγραμμα, που περιλαμβάνει όλες τις απαντήσεις, με διαίρεση των συχνοτήτων με το συνολικό αριθμό των αιρετών, ώστε να προκύψουν ποσοστά ανάλογα των απαντήσεων.

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31: Χαρακτηριστικά Αποκεντρωμένου Συστήματος (Ερώτηση 26)

Οι απαντήσεις στην ερώτηση αυτή μπορούν να συσχετιστούν με αυτές της ερώτησης 14, καθότι αποτελούν πιθανές λύσεις στα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου της Α'βάθμιας αυτοδιοίκησης.

Παρατηρώντας τα ποσοστά των απαντήσεων των αιρετών, διαπιστώνουμε για άλλη μια φορά το μεγάλο ποσοστό που συγκεντρώνει η απάντηση «Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ». Δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή αναζητούνται ενδεικτικές τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Ο.Τ.Α. και λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική εμπειρία των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης, θα αναμένονταν συγκεκριμένες λύσεις, ή έστω συγκεκριμένες θέσεις επί των προτεινόμενων λύσεων. Αντ'αυτού, μεσοσταθμικά περίπου 1 στους 3 αιρετούς δεν λαμβάνει θέση επί των λύσεων, ούτε έχει να προτείνει κάποια.

Όσον αφορά τις θέσεις που όντως εκφράστηκαν, σημαντικότερο χαρακτηριστικό, σε ποσοστό άνω του 65%, που πρέπει να υιοθετηθεί είναι η απαίτηση για ακόμα μεγαλύτερη ανεξάρτηση από το κεντρικό κράτος. Λιγότεροι από 1 στους 2 αιρετούς θα επιθυμούσαν την φορολογική και ίδιο ποσοστό είναι έτοιμο να διαχειριστεί οικονομική αυτοτέλεια και μείωση των κρατικών επιχορηγήσεων.

4.3.4 Τμήμα Γ' – Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1: Γενική Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του Προγράμματος Καλλικράτης στην Α'βάθμια αυτοδιοίκηση

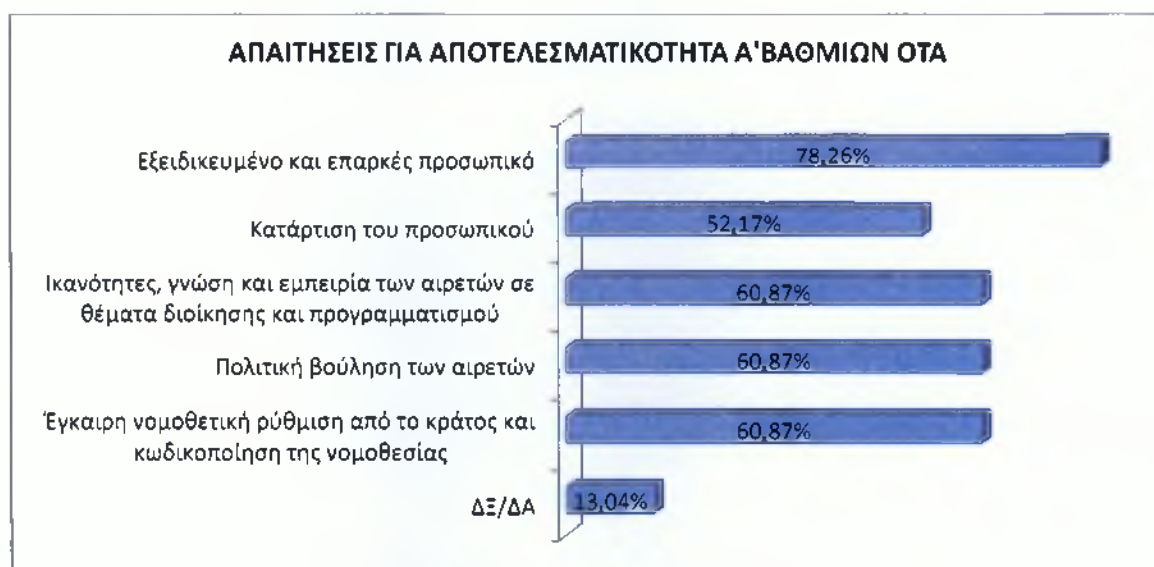
Ερώτηση 27: Τι απαιτείται για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α'βάθμια αυτοδιοίκηση;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	18	78,26%
Κατάρτιση του προσωπικού	12	52,17%
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	14	60,87%
Πολιτική βούληση των αιρετών	14	60,87%
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	14	60,87%
ΔΞ/ΔΑ	4	13,04%

Δεδομένου ότι η ερώτηση ενδέχεται να έχει περισσότερες της μιας απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, τα ποσοστά έχουν προκύψει διαιρώντας τις συχνότητες με το σύνολο των αιρετών, ώστε να προκύψει πόσοι από αυτούς θεωρούν το εκάστοτε μέτρο κατάλληλο.

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32: Μέτρα για εδραίωση αποτελεσματικού μηχανισμού Α'βάθμιων Ο.Τ.Α. (Ερώτηση 27)

Οι απαντήσεις χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες: Η πρώτη αφορά το προσωπικό που στελεχώνει τους Ο.Τ.Α., η δεύτερη τους αιρετούς και η τρίτη το κράτος.

Παρατηρείται ότι αναφορικά με τα ζητήματα που αφορούν τους αιρετούς, περισσότεροι από 3 στους 5 ερωτηθέντες θεωρούν ότι αποτελούν πράγματι σημαντικό πυλώνα στην εδραίωση αποτελεσματικών μηχανισμών Α'βάθμιας αυτοδιοίκησης, τόσο σε επίπεδο εμπειρίας και ικανότητας στρατηγικού σχεδιασμού, όσο και σε επίπεδο πολιτικής βούλησης. Πράγματι, τα δυο αυτά ζητήματα καθίστανται μείζονος σημασίας, δεδομένων των περαιτέρω αρμοδιοτήτων που αποδίδονται στους δήμους.

Σε μεγαλύτερη σημαντικότητα (σχεδόν 80%) από τα παραπάνω χαρακτηριστικά των αιρετών, οι ερωτηθέντες τοποθετούν την επαρκή στελέχωση των δήμων με εξειδικευμένο προσωπικό, που αναμένεται να συνεισφέρει στην υλοποίηση των κάθε είδους πρωτοβουλιών. Επισημαίνεται ότι στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και οι απόφοιτοι του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης του ΑΤΕΙ Καλαμάτας, καταδεικνύοντας τη σημασία του, εντός του πλαισίου του «Καλλικράτη».

Αναφορικά με τη συμβολή του κράτους, το 61% περίπου θεωρεί ότι θα πρέπει να επιλυθούν οι νομοθετικής φύσεως ασάφειες, να κωδικοποιηθεί η νομοθεσία και το κράτος να παρεμβαίνει διορθωτικά όπου απαιτείται.

Τέλος, περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς θεωρούν ότι απαιτείται κατάρτιση των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. επί του νέου συστήματος, ώστε να μπορέσουν αυτοί να ανταποκριθούν στο έργο τους, δεδομένων και των νέων αρμοδιοτήτων.

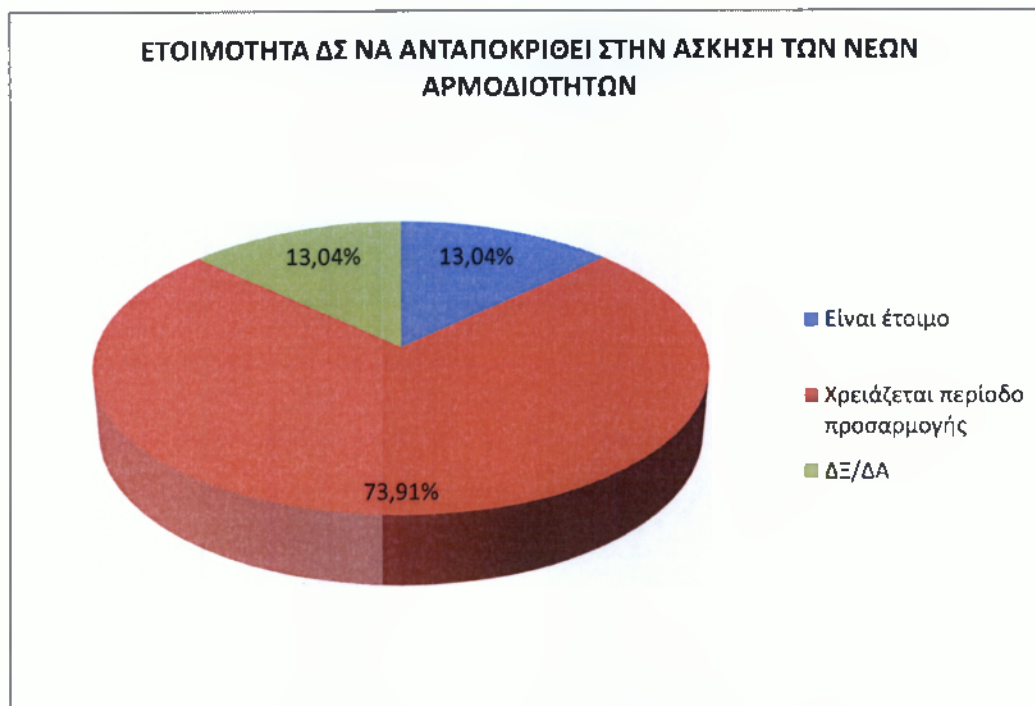
Γ.2: Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του Καλλικράτη στο δήμο σας

Ερώτηση 28: Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Είναι έτοιμο	3	13,04%
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	17	73,91%
ΔΞ/ΔΑ	3	13,04%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33: Ετοιμότητα δημοτικού συμβουλίου για την άσκηση των νέων αρμοδιοτήτων (Ερώτηση 28)

Η πλειοψηφία των αιρετών θεωρεί το λογικό, ότι δηλαδή απαιτείται κάποιος χρόνος προσαρμογής, δεδομένων των αλλαγών που επιφέρει το νέο σύστημα.

Ερώτηση 29: Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η περίοδος προσαρμογής;

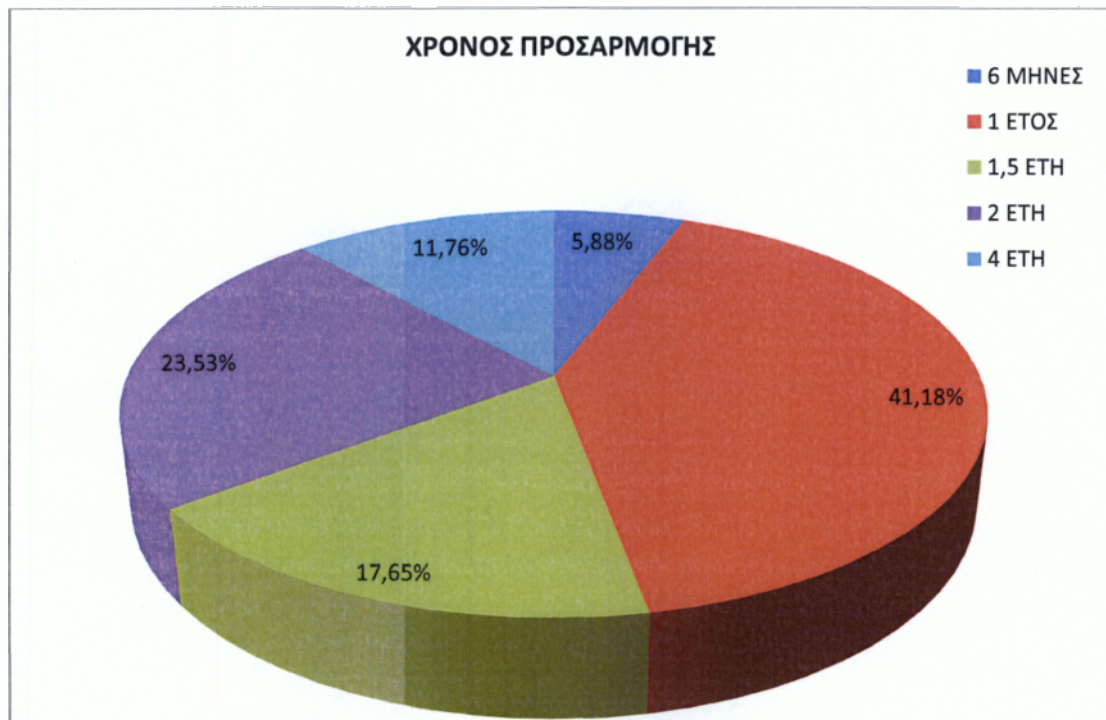
α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
6 Μήνες	1	5,88%	5,88%
1 Έτος	7	41,18%	47,06%
1,5 Έτη	3	17,65%	64,71%
2 Έτη	4	23,53%	88,24%
>2 Έτη	2	11,76%	100%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%	
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%	

Στην απάντηση «>2 Έτη» ζητήθηκε να προσδιοριστεί ο χρόνος που εκτιμούν όσοι απάντησαν σχετικά. Και οι 2 θεωρούν ότι απαιτούνται 4 έτη προσαρμογής.

Τα ποσοστά έχουν προκύψει βάσει των αποτελεσμάτων της προηγούμενης ερώτησης, δηλαδή διαιρώντας τις συχνότητες με το 17 – όσους θεώρησαν ότι απαιτείται χρόνος προσαρμογής.

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34: Χρόνος Προσαρμογής (Ερώτηση 29)

Παρατηρούμε ότι περίπου 2 στους 5 αιρετούς θεωρούν ότι θα χρειαστεί να περάσει ένας χρόνος, προκειμένου το δημοτικό συμβούλιο να δύναται να ανταπεξέλθει στις νέες αρμοδιότητες. Λιγότεροι από 1 στους 4 πιστεύουν ότι ο απαιτούμενος χρόνος θα ανέλθει σε 2 έτη, ενώ σχεδόν το 18% κρίνει ότι ενάμιση έτος είναι αρκετό. Μικρότερο είναι το ποσοστό αυτών που θεωρούν ότι θα χρειαστεί μια ολόκληρη τετραετία, ενώ μόνο ένας θεωρεί ότι αρκεί διάστημα έξι μηνών.

Προκειμένου να έχουμε μια καλύτερη εικόνα του απαιτούμενου χρόνου προσαρμογής, παρατίθεται και το διάγραμμα αθροιστικών ποσοστών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35: Αθροιστικά Ποσοστά Χρόνου Προσαρμογής (Ερώτηση 29)

Όπως βλέπουμε στο παραπάνω διάγραμμα, σχεδόν το 50% των αιρετών πιστεύουν ότι εντός ενός έτους θα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία προσαρμογής και το δημοτικό συμβούλιο θα μπορεί να ανταποκριθεί πλήρως στα νέα του διευρυμένα καθήκοντα. Σε χρόνο δε δύο ετών από την εφαρμογή του προγράμματος, δηλαδή την παρούσα χρονική περίοδο, το 90% σχεδόν των ερωτηθέντων κρίνει ότι η λειτουργία με το νέο σύστημα θα έχει πλήρως ομαλοποιηθεί.

Ερώτηση 30: Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί στην εφαρμογή του νέου θεσμού και την επίτευξη των στόχων του;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	18	78,26%
Όχι	2	8,7%
ΔΕ/ΔΑ	3	13,04%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36: Ικανότητα – Βούληση Ανταπόκρισης δημοτικού συμβουλίου στους στόχους του «Καλλικράτη» (Ερώτηση 30)

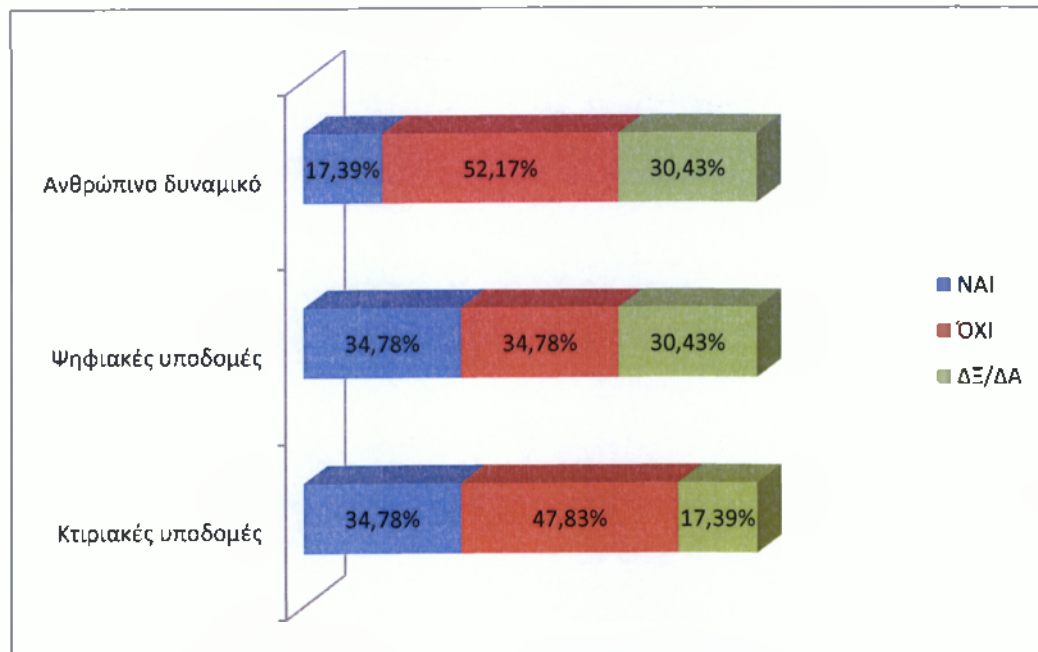
Το μεγαλύτερο ποσοστό, σχεδόν 4 στους 5 αιρετούς, θεωρεί ότι το υπάρχον δημοτικό συμβούλιο κατέχει πλήρως τις απαιτούμενες ικανότητες, αλλά και την πολιτική βούληση για να ανταπεξέλθει στο νέο σύστημα αποκεντρωμένης διοίκησης, και να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του.

Ερώτηση 31: Θεωρείτε ότι υπάρχει επάρκεια – καταλληλότητα στους παρακάτω πόρους;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΠΟΡΟΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Κτιριακές Υποδομές	8 34,78%	11 47,83%	4 17,39%	23 100%
Ψηφιακές Υποδομές	8 34,78%	8 34,78%	7 30,43%	23 100%
Ανθρώπινο δυναμικό	4 17,39%	12 52,17%	7 30,43%	23 100%

β. Διάγραμμα (Ποσοστών)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37: Επάρκεια – Καταλληλότητα Πόρων (Ερώτηση 31)

Οι μεγαλύτερες ελλείψεις πόρων εντοπίζονται σε ανθρώπινο δυναμικό – περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς θεωρούν ότι ο συγκεκριμένος τομέας είναι ελλιπώς στελεχωμένος. Ακολουθούν οι ανεπαρκείς κτιριακές υποδομές, σε ποσοστό περίπου 48%, ενώ οι ψηφιακές υποδομές συγκεντρώνουν σχεδόν ισοδύναμα ποσοστά, με ιδιαίτερα αυξημένο το «Δεν Ξέρω/Δεν Απαντώ».

Ερώτηση 32: Θεωρείτε ότι το απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	16	69,57%
Όχι	3	13,04%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38: Απαίτηση Εκπαίδευσης Στελεχών (Ερώτηση 32)

Παρατηρούμε ότι σχεδόν 7 στους 10 αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης θεωρούν ότι το προσωπικό που στελεχώνει το δήμο απαιτείται να εκπαιδευθεί επί ζητημάτων στρατηγικής διαχείρισης των θεμάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η άποψη αυτή είναι σαφώς συνυφασμένη με το νέο πλαίσιο λειτουργίας των δήμων, δηλαδή την εκχώρηση στρατηγικών αρμοδιοτήτων. Συνεπώς, τα στελέχη του δήμου απαιτείται να καταρτιστούν επί στρατηγικών θεμάτων, ώστε να ανταπεξέλθουν στις διευρυμένες αρμοδιότητες που προέκυψαν από τον «Καλλικράτη». Οι αιρετοί φαίνεται να αναγνωρίζουν τον στρατηγικό χαρακτήρα που αποκτά ο νέος δήμος.

Ερώτηση 33: Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας;

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	13	56,52%
Όχι	4	17,39%
ΔΞ/ΔΑ	6	26,09%
ΣΥΝΟΛΟ	23	100%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39: Συνεργασία κοινοτήτων – δήμος (Ερώτηση 33)

Περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς πιστεύουν ότι η συνεργασία του δημοτικού συμβουλίου με τις τοπικές και δημοτικές κοινότητες θα είναι αποτελεσματική, πιθανώς καθότι πρόκειται για έναν μικρό πληθυσμιακά δήμο, με ιδιαίτερα τοπικό χαρακτήρα και αιρετούς έμπειρους. Ιδιαίτερα υψηλό – περισσότεροι από 1 στους 4 – είναι το ποσοστό που τηρεί επιφυλακτική στάση αναφορικά με τη συγκεκριμένη συνεργασία. Ίσως θεωρείται ότι η απομάκρυνση της τοπικής διοίκησης από τους παλαιούς δήμους ενδέχεται να δημιουργήσει κενό εξουσίας, ίσως και οι ίδιοι οι αιρετοί να αντιμετωπίζουν προβλήματα με τις τοπικές τους κοινωνίες, από τις οποίες πλέον απέχουν χωρικά, ίσως τέλος υπάρχει δυσπιστία σχετικά με τους θεσμούς των τοπικών συμβούλων. Τέλος, υπάρχει ένα ποσοστό περίπου 17% που θεωρεί ότι η συνεργασία δε θα είναι αποτελεσματική

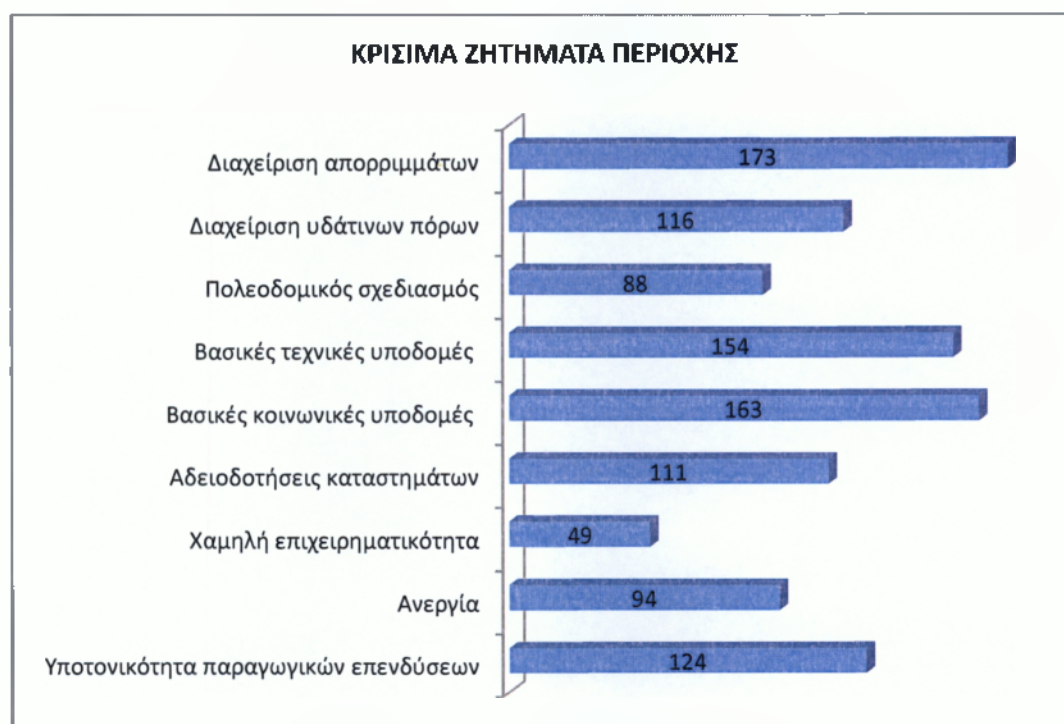
Ερώτηση 34: Ποια θεωρείτε ως κρίσιμα ζητήματα της περιοχής που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα;

Πρόκειται για ερώτηση ιεράρχησης, οπότε ακολουθείται το σύστημα «βαθμολόγησης» που είδαμε και παραπάνω.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΖΗΤΗΜΑ	ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
Διαχείριση Απορριμμάτων	173
Διαχείριση υδάτινων πόρων	116
Πολεοδομικός Σχεδιασμός	88
Βασικές τεχνικές υποδομές	154
Βασικές κοινωνικές υποδομές	163
Αδειοδοτήσεις Καταστημάτων	111
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	49
Ανεργία	94
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	124

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40: Κρίσιμα Ζητήματα Περιοχής (Ερώτηση 34)

Το σημαντικότερο πρόβλημα της περιοχής, όπως άλλωστε ισχύει και για το σύνολο της χώρας, είναι η διαχείριση των απορριμμάτων. Ως γνωστόν, στους χώρους των λιγνιτωρυχείων, και σε ανενεργά κοιτασματικούς ανοίγματα του εδάφους, κατά καιρούς πραγματοποιούνται – παράνομες και «νόμιμες» – ταφές απορριμμάτων τόσο από γειτονικούς δήμους, όσο και από το Δήμο Μεγαλόπολης⁸⁵. Ως εκ τούτου, είναι λογικό για τους αιρετούς να θέτουν το εν λόγω ζήτημα σε πρώτη προτεραιότητα. Επί του θέματος,

⁸⁵ eleftheriaonline.gr

επισημαίνεται ότι στον Δήμο λειτουργεί εδώ και κάποιο διάστημα μονάδα ανακύκλωσης⁸⁶.

Έπεται σε προτεραιότητα το ζήτημα των κοινωνικών υποδομών – σε τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού κλπ. Οι αιρετοί θεωρούν ότι υφίστανται σημαντικές ελλείψεις, σε μια χρονική συγκυρία που η αυτοδιοίκηση θα έπρεπε να λαμβάνει κοινωνικές δράσεις, λόγω και της οικονομικής κρίσης. Σε υψηλή προτεραιότητα τίθενται και οι τεχνικές υποδομές – δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, βιολογικός καθαρισμός κλπ. Υποστηρίζεται η άποψη ότι η περιοχή στερείται βασικών υποδομών, δυσχεραίνοντας την καθημερινότητα των πολιτών, υποβιβάζοντας το επίπεδο διαβίωσης και επιβαρύνοντας το περιβάλλον.

Οι αιρετοί θεωρούν ότι ιδιαίτερη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην τόνωση των παραγωγικών επενδύσεων. Όπως είδαμε άλλωστε στο αντίστοιχο Κεφάλαιο, προγραμματίζονται τέτοιες κινήσεις, π.χ. φωτοβολταϊκό πάρκο ΔΕΗ. Σαφώς το ζήτημα των επενδύσεων είναι κρίσιμο για το σύνολο της χώρας, καθότι αναμένεται ως εφελκυστήριό για την οικονομική ανάκαμψη. Ακολουθεί σε προτεραιότητα η διαχείριση των υδάτινων πόρων. Επισημαίνεται ότι πρόκειται για περιοχή με ιδιαίτερο υδάτινο πλούτο, π.χ. Λούσιος, πηγές Ευρώτα κλπ. Ως εκ τούτου, η αποτελεσματική διαχείριση των υδάτινων πόρων αναμένεται να έχει πολλαπλά οφέλη (περιβαλλοντικά, τουριστικά, γεωργικά, πόσιμο νερό κλπ).

Οι αδειοδοτήσεις καταστημάτων, με τον περιορισμό της γραφειοκρατίας που προβλέπεται από τον «Καλλικράτη» και την εκχώρηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων στους δήμους, αποτελεί το επόμενο κατά σειρά προτεραιότητας ζήτημα που απασχολεί τους αιρετούς. Σαφώς, ο καθορισμός και η απλούστευση των διαδικασιών πρόκειται να συμβάλλουν στην τόνωση της εμπορικής δραστηριότητας. Έπεται η ανεργία, που αποτελεί σημαντικότερο ζήτημα για το σύνολο της επικράτειας. Πιθανώς τοποθετείται σχετικά χαμηλά σε προτεραιότητα, θεωρώντας ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έχει μικρό μερίδιο ευθύνης και δυνατότητα βελτίωσης στο συγκεκριμένο θέμα.

Δεδομένου ότι οι πολεοδομίες εκχωρούνται πλέον στους δήμους, το ζήτημα του αντίστοιχου σχεδιασμού ακολουθεί σε προτεραιότητα, με τελευταίο θέμα την χαμηλή επιχειρηματικότητα. Προφανώς, οι αιρετοί πιστεύουν ότι πρόκειται για πρόβλημα

⁸⁶ megalopoli.gr

ολόκληρης της χώρας, για τη λύση του οποίου δεν δύνανται να πραγματοποιήσουν δραστικές παρεμβάσεις.

Ερώτηση 35: Προτεραιότητες στα θέματα διαχείρισης απορριμμάτων

Πρόκειται για ερώτηση ιεράρχησης, οπότε ακολουθείται το γνωστό μας σύστημα «βαθμολόγησης».

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΒΑΘΜΟΙ
Διαλογή – ανακύκλωση	155
Κλείσιμο ΧΑΔΑ	155
Εξεύρεση χώρων για μονάδες επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	100
Κατασκευή ΧΥΤΥ	109
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	65
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	34
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	49
Ανεργία	94
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	124

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41: Προτεραιότητες Διαχείρισης Απορριμμάτων (Ερώτηση 35)

Όπως είδαμε και στην προηγούμενη ερώτηση, το θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων είναι το πρώτο σε προτεραιότητα για τους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης. Εδώ, συγκεκριμενοποιούνται οι δράσεις που πρέπει να ληφθούν και απεικονίζονται οι απόψεις των ερωτηθέντων.

Ως πρώτες προτεραιότητες τίθενται η εντατικοποίηση των δράσεων ανακύκλωσης και η αποκατάσταση των χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο Δήμος Μεγαλόπολης έχει ήδη ξεκινήσει πρόγραμμα διαλογής των απορριμμάτων και προώθησής τους προς ανακύκλωση, μειώνοντας τον όγκο των απορριμμάτων προς διάθεση, αλλά και συμβάλλοντας στην εξοικονόμηση ανακυκλώσιμων πόρων. Το ζήτημα της ανεξέλεγκτης ταφής – διάθεσης είναι ιδιαίτερα έντονο στην περιοχή, όπως είδαμε. Εντείνεται δε από τη μεγάλη επιφάνεια χέρσων εκτάσεων, λόγω των λιγνιτωρυχείων της ΔΕΗ. Συνεπώς, είναι απόλυτα λογική η προτεραιότητα που αποδίδεται από τους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης στα δύο αυτά ζητήματα.

Επόμενη προτεραιότητα που θέτει το δημοτικό συμβούλιο είναι η κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων). Πρόκειται για χώρους όπου τοποθετούνται τα υπολείμματα της επεξεργασίας απορριμμάτων, είτε στο επίπεδο της ανακύκλωσης, είτε σε αυτό της λιπασματοποίησης - κομποστοποίησης⁸⁷. Διαφέρουν από τους ΧΥΤΑ (Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων) στο ότι δεν τοποθετούνται απορρίμματα, αλλά ότι περισσεύει από τη μέγιστη δυνατή επεξεργασία αυτών. Είναι το επόμενο βήμα της διαλογής. Στην περίπτωση αυτή, οι εκτάσεις του λιγνιτωρυχείου μπορεί, σε καθορισμένο πλαίσιο νομιμότητας, να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό, αντικαθιστώντας παράλληλα τους ΧΑΔΑ (Χώροι Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων).

Το θέμα της εύρεσης των κατάλληλων χώρων για επεξεργασία και διάθεση των υπολειμμάτων είναι το επόμενο σε προτεραιότητα. Πρόκειται για δύσκολο θέμα, κυρίως λόγω της προκατάληψης πολιτών και αιρετών, αναφορικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης έπεται, σε χαμηλή προτεραιότητα, καθότι είναι γνωστό ότι η μεταφορά απορριμμάτων σε άλλες περιοχές δε λύνει το πρόβλημα. Μάλιστα, η περιοχή έχει υποστεί τις συνέπειες τέτοιων λύσεων.

⁸⁷ oikologos.gr

Οι αιρετοί δεν φαίνεται να τρέφουν ιδιαίτερη εκτίμηση για την λιπασματοποίηση και την καύση (σε ελεγχόμενους χώρους), ως εναλλακτικές μορφές διαχείρισης απορριμμάτων.

Σε κάθε περίπτωση, το ζήτημα της διαχείρισης των απορριμμάτων είναι ιδιαίτερα σημαντικό για το σύνολο της χώρας, και ίσως θα έπρεπε να αντιμετωπιστεί – τουλάχιστον σε επίπεδο αποφάσεων – κεντρικά, ώστε να επιτευχθούν και οικονομίες κλίμακας.

Ερώτηση 36: Προτεραιότητες στα θέματα διαχείρισης υδάτινων πόρων

Πρόκειται επίσης για ερώτηση ιεράρχησης, οπότε και εδώ ακολουθείται το σύστημα «βαθμολόγησης».

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

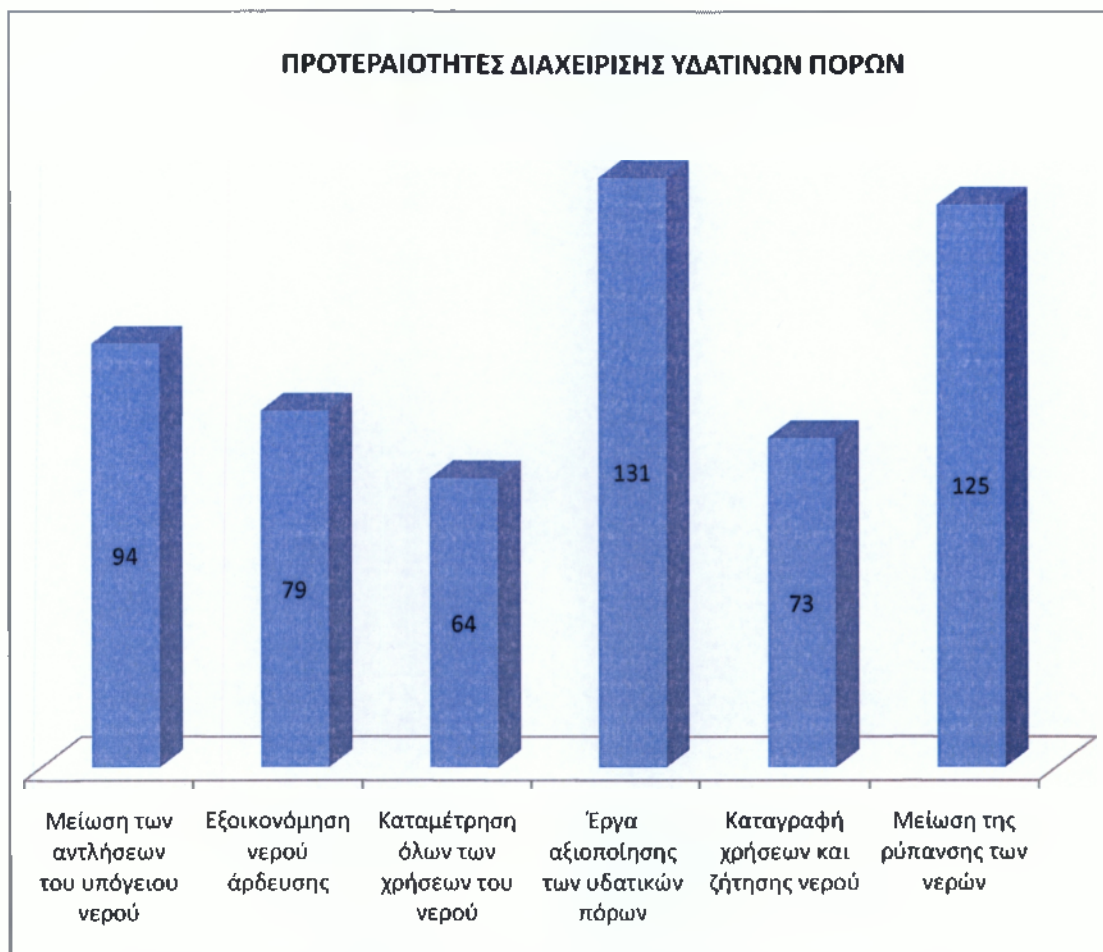
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΒΑΘΜΟΙ
Μείωση των αντλήσεων υπόγειου νερού	94
Κλείσιμο ΧΑΔΑ	79
Εξεύρεση χώρων για μονάδες επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	64
Κατασκευή ΧΥΤΥ	131
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	73
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	125

β. Διάγραμμα⁸⁸

Πρώτη προτεραιότητα θεωρείται η αξιοποίηση των υδάτινων πόρων με έργα εγγειοβελτιωτικού χαρακτήρα. Λογική απάντηση, καθώς έχουμε ήδη αναφερθεί στον υδάτινο πλούτο της περιοχής.

Στη δεύτερη θέση των προτεραιοτήτων τίθεται η μείωση της ρύπανσης των υδάτων. Η θεώρηση αυτή, που σχετίζεται τόσο με περιβαλλοντικά, όσο και με ζητήματα ποιότητας ζωής, είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους αιρετούς, δεδομένου ότι οι υδάτινοι πόροι αποτελούν διαχρονική κληρονομιά και αναπόσπαστο αγαθό του ευρύτερου φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής.

⁸⁸ βλ. επόμενη σελίδα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42: Προτεραιότητες Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων (Ερώτηση 36)

Έπεται σε προτεραιότητα ο εξορθολογισμός της χρήσης των υπογείων υδάτων, ώστε να μειωθούν οι σπατάλες. Κατ'αυτόν τον τρόπο, αναμένεται να επιτευχθεί εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και εξασφάλιση του υδροφόρου ορίζοντα.

Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και η επόμενη προτεραιότητας δράση, δηλαδή η μείωση των υδάτων που χρησιμοποιείται για άρδευση. Πράγματι, η εξοικονόμηση πόρων από τον εξορθολογισμό της χρήσης, πρόκειται να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες ανάπτυξης μέσω καινοτόμων καλλιεργειών.

Χαμηλότερα στην κλίμακα προτεραιοτήτων τοποθετείται η καταγραφή του ποσού και της χρήσης των υδάτων που απαιτούνται. Δεδομένου ότι οι προηγούμενες δράσεις δεν δύνανται να υλοποιηθούν χωρίς πρότερη καταγραφή, μπορούμε να υποθέσουμε ότι στο Δήμο Μεγαλόπολης ήδη υφίσταται ικανοποιητικό ποσοστό υλοποίησης του εν λόγω μέτρου.

Τελευταία δράση στην κλίμακα προτεραιότητας είναι η καταμέτρηση των χρήσεων των υδάτων, για την οποία ισχύουν τα ίδια ως ανωτέρω. Τέλος, και χωρίς ιεράρχηση, δυο αιρετοί δήλωσαν ως προτεραιότητες την καταμέτρηση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα και την κατασκευή του φράγματος Κομπόνα.

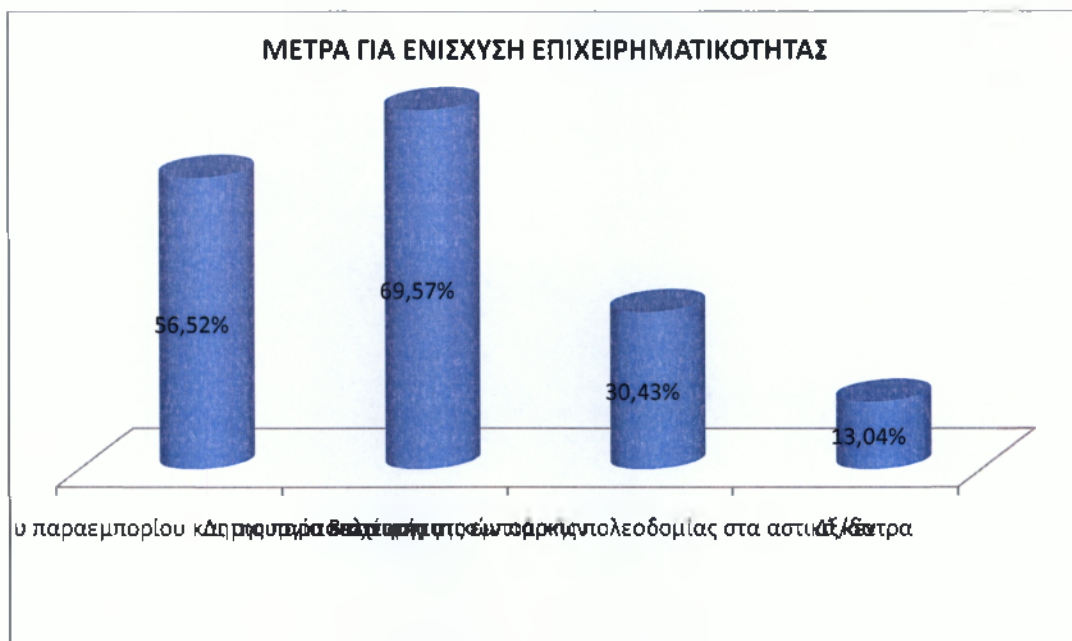
Ερώτηση 37: Μέτρα για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας.

Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, καταγράφουμε τις συχνότητες και διαιρούμε με τον αριθμό των ερωτηθέντων, ώστε να προκύψουν τα ποσοστά αυτών που θεωρούν χρήσιμο το κάθε μέτρο

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΜΕΤΡΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Μείωση παραεμπορίου και παραοικονομίας	13	56,52%
Δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	16	69,57%
Βελτίωση εμπορικής πολεοδομίας	7	30,43%
Άλλο	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	3	13,04

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43: Μέτρα για ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (Ερώτηση 37)

Σημαντικότερο μέτρο μεταξύ των αιρετών θεωρείται η κατασκευή επιχειρηματικών πάρκων στην περιοχή, με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά οικονομιών κλίμακας που αυτά παρέχουν στους επιχειρηματίες. Άλλωστε, κάτι τέτοιο είδαμε ότι ήδη αποτελεί δρομολογημένο στόχο της δημοτικής αρχής. Έπεται η μείωση των φαινομένων παραεμπορίου και παραοικονομίας με τήρηση της εμπορικής νομοθεσίας, καθότι αυτά αποτελούν αντικίνητρο κέρδους για οιονδήποτε επενδυτή. Το 30,43% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι θα πρέπει να καθοριστεί επακριβές πλαίσιο χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες, ενώ το 13% περίπου δεν εξέφρασε άποψη.

Ερώτηση 38: Μέτρα για την βελτίωση της επισκεψιμότητας.

Ακολουθείται η ίδια στατιστική επεξεργασία ως ανωτέρω.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΜΕΤΡΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ολοκλήρωση/βελτίωση οδικών δικτύων	18	78,26%
Ανάδειξη πολιτιστικών πόρων	16	69,57%
Προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	15	65,22%
Βελτίωση κυκλοφοριακού προβλήματος	11	47,83%
Βελτίωση σήμανσης και πληροφόρησης	13	56,52%
Βελτίωση καθαριότητας και εικόνας αστικών κέντρων	14	60,87%
Επίπεδο ηλεκτρονικών πληροφοριών και πληροφόρησης	14	60,87%
Άλλο	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	3	13,04%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44: Μέτρα για βελτίωση επισκεψιμότητας (Ερώτηση 38)

Όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο που πραγματεύτηκε τη γενική εικόνα της περιοχής, το ιστορικό ενδιαφέρον, αλλά και το φυσικό της κάλλος, σε συνδυασμό με την ύπαρξη σημαντικών αρχαιοτήτων, μπορούν να την καταστήσουν τουριστικό προορισμό, αυξάνοντας τις αναπτυξιακές προοπτικές της. Επιπλέον, η κομβική συγκοινωνιακή θέση της Μεγαλόπολης (κόμβος αυτοκινητοδρόμου Καλαμάτας – Τρίπολης), καθώς και η γειτνίαση με το Διεθνές Αεροδρόμιο Καλαμάτας, εξασφαλίζουν προσβασιμότητα στην περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Μεγαλόπολης θα μπορούσε, με την εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων, να αυξήσει την επισκεψιμότητά του και να αποτελέσει πόλο έλξης τουριστών, με πολλαπλά οφέλη για την περιοχή.

Περίπου 8 στους 10 αιρετούς θεωρούν ότι η επισκεψιμότητα θα βελτιωθεί με την ολοκλήρωση και βελτίωση των οδικών δικτύων. Ήδη ολοκληρώθηκε ο αυτοκινητόδρομος Καλαμάτα – Τρίπολη, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη οι κατασκευές της Ιονίας Οδού (με τέρμα την Τσακώνα, περιοχή του Δήμου) που θα συνδέει την Αρκαδία με τη Δυτική Ελλάδα, καθώς και του αυτοκινητοδρόμου Τρίπολης – Σπάρτης που διέρχεται επίσης από το διευρυμένο Δήμο Μεγαλόπολης. Καθίσταται λοιπόν η περιοχή προσβάσιμη από πλήθος σύγχρονων δικτύων, και επομένως αναμένεται η επισκεψιμότητα να αυξηθεί.

Από τη στιγμή που εξασφαλίζεται η άνετη πρόσβαση, οι αιρετοί θεωρούν (σε ποσοστό περίπου 70%) ότι θα πρέπει να αναδειχθούν τα πολιτιστικά μνημεία της περιοχής. Όπως είδαμε άλλωστε, ο Δήμος παρουσιάζει έντονο λαογραφικό και ιστορικό ενδιαφέρον. Επιπλέον, η ανάδειξη του Αρχαίου Θεάτρου μπορεί να αποτελέσει πόλο έλξης φιλότεχνων επισκεπτών (περιπτώσεις Επιδαύρου, Αρχαίας Μεσσήνης κλπ).

Ήδη στην περιοχή λειτουργούν μονάδες ήπιου, εναλλακτικού τουρισμού – παραδοσιακοί ξενώνες, αγροκτήματα κλπ. Το 65% περίπου των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης θεωρούν ότι η προώθηση τέτοιων μορφών τουρισμού – συμπληρωματικά ίσως και με το ήδη αναπτυγμένο τουριστικά γειτονικό όρος Μαίναλο – δύναται να αυξήσει την επισκεψιμότητα της περιοχής.

Περίπου 6 στους 10 ερωτηθέντες θεωρούν ότι η βελτίωση της εικόνας των αστικών κέντρων, τόσο με δράσεις καθαριότητας, όσο και με αναπλάσεις, αναμένεται να βελτιώσουν την εικόνα της περιοχής και να αυξήσουν την επισκεψιμότητά της. Ίδιο είναι και το ποσοστό αυτών που πιστεύουν ότι η ψηφιακή τεχνολογία δύναται να

χρησιμοποιηθεί στο πεδίο της πληροφόρησης, καθιστώντας την περιοχή φιλική προς τους επισκέπτες.

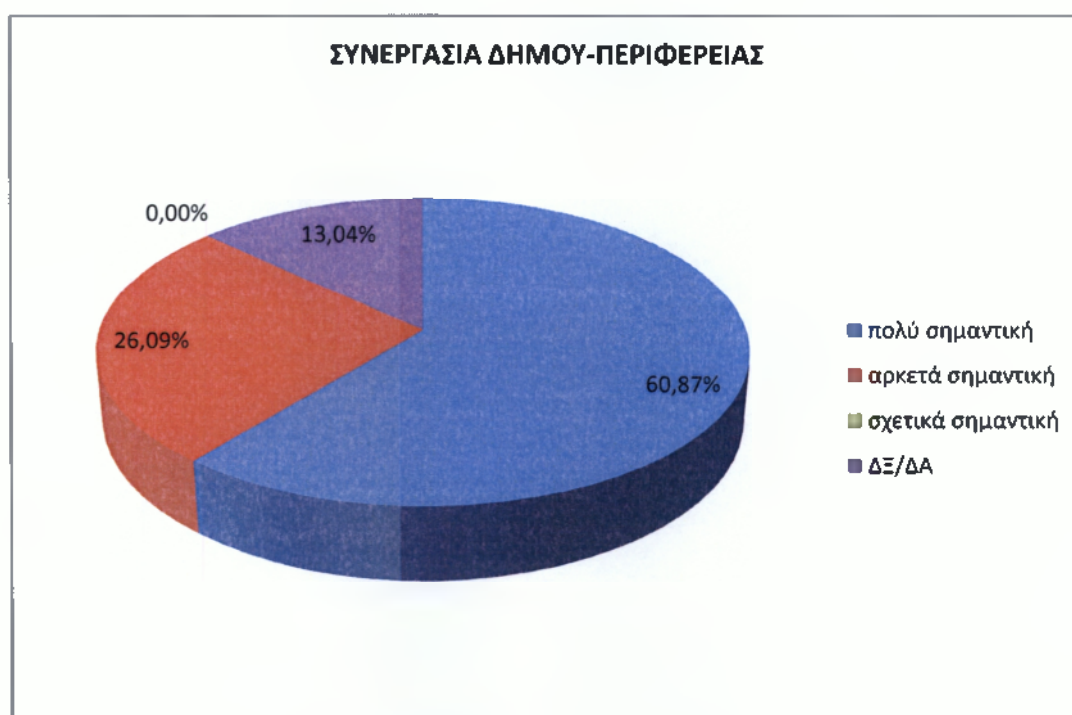
Τέλος, λιγότεροι από τους μισούς αιρετούς κρίνουν ότι υφίσταται κυκλοφοριακό πρόβλημα στην περιοχή. Η θεώρηση αυτή φαίνεται λογική, λόγω της χαμηλής πυκνότητας πληθυσμού και της έλλειψης υπεραναπτυγμένων αστικών κέντρων στα όρια του Δήμου Μεγαλόπολης.

Ερώτηση 39: Σημαντικότητα Συνεργασίας Δήμου – Περιφέρειας για την Τοπική Ανάπτυξη

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΜΕΤΡΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Πολύ σημαντική	14	60,87%
Αρκετά σημαντική	6	26,09%
Σχετικά σημαντική	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	3	13,04%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45: Σημαντικότητα Συνεργασίας με Περιφέρεια (Ερώτηση 39)

Όπως είναι αυτονόητο, πάνω από το 80% των αιρετών θεωρεί ότι η συνεργασία με την Περιφέρεια είναι τουλάχιστον αρκετά σημαντική για την ομαλή λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης, με αποτέλεσμα την αναπτυξιακή προοπτική. Μάλιστα, το 61% περίπου τη θεωρεί «πολύ σημαντική», ενώ το 13,04% δεν απαντά στο ερώτημα.

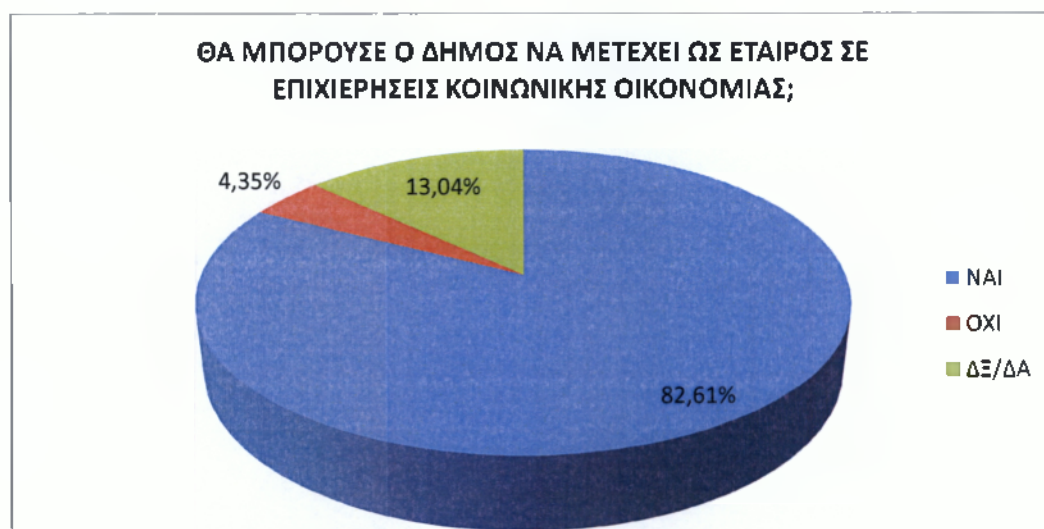
Γ.3: Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

Ερώτηση 40: Συμμετοχή του Δήμου, ως εταίρου σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας⁸⁹ (ώστε να την ενισχύσει).

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	19	82,61%
Όχι	1	4,35%
ΔΞ/ΔΑ	3	13,04%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46: Συμμετοχή Δήμου σε Επιχειρήσεις Κοινωνικής Οικονομίας(Ερώτηση 40)

Το θεσμικό πλαίσιο των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας που άρχισε να εφαρμόζεται από το 2011 βρίσκει σύμφωνους τους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης, οι οποίοι σε συντριπτικό ποσοστό θεωρούν ότι ο Δήμος θα έπρεπε να ενισχύει τέτοιες επιχειρήσεις. Δεδομένης της γενικότερης οικονομικής κατάστασης, το συγκεκριμένο μέτρο κοινωνικού

⁸⁹ Επιχειρήσεις από ευπαθείς ομάδες πολιτών, κοινωφελών δραστηριοτήτων, με ευνοϊκή φορολογική αντιμετώπιση και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών.

χαρακτήρα θεωρείται ότι πρέπει να υποστηριχθεί από το Δήμο, προκειμένου να ανακουφιστούν οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.

Ερώτηση 41: Τομείς Δραστηριοποίησης κοινωνικών επιχειρήσεων, με συμμετοχή του δήμου

Η ερώτηση απευθύνεται στους 19 αιρετούς που απάντησαν «ναι» στην παραπάνω. Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, καταγράφονται οι συχνότητες και προκύπτουν τα αντίστοιχα ποσοστά, βάσει του 19.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Συντήρηση Εγκαταστάσεων, πράσινο	9	47,37%
Καθαριότητα, ανακύκλωση	15	78,95%
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	14	73,68
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	10	52,63%
Έργα αξιοποίησης υδάτινων πόρων	9	47,37%
Εστίαση, catering	5	26,32%
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	5	26,32%
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών	12	63,16%
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	11	57,89%
Παροχή πολιτιστικών εκδηλώσεων	10	52,63%
ΔΞ/ΔΑ	2	13,04%

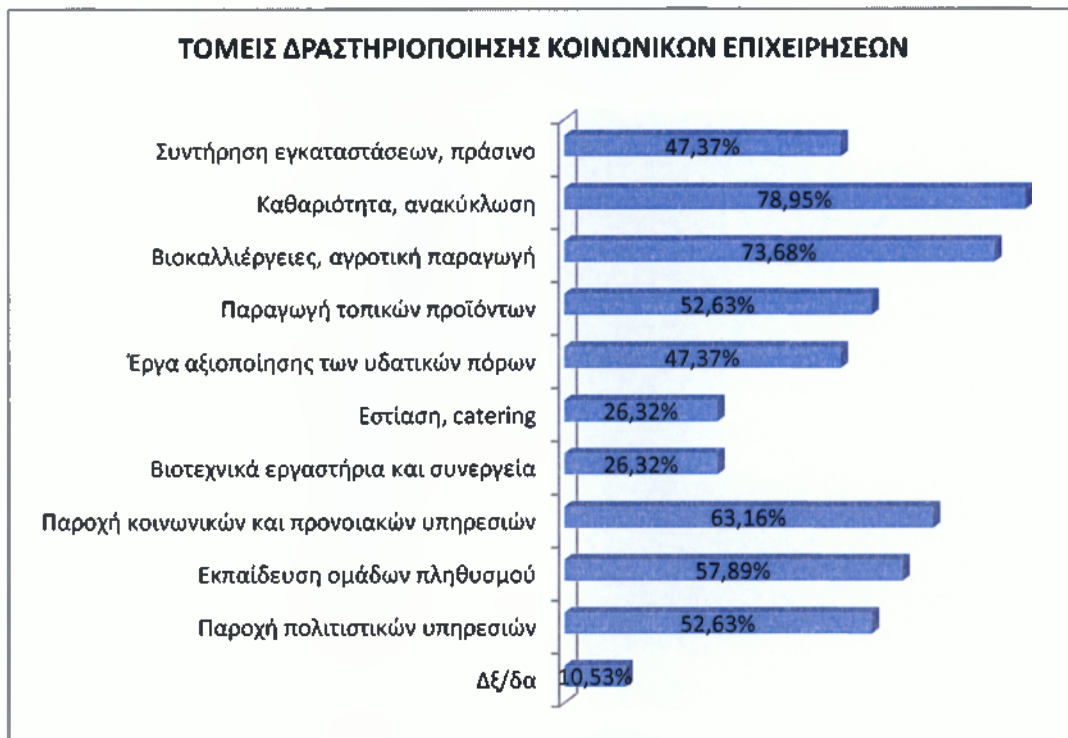
β. Διάγραμμα⁹⁰

Οι περισσότεροι αιρετοί, σε ποσοστό σχεδόν 80%, θεωρούν ότι μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας με συμμετοχή του δήμου θα μπορούσε να ασχολείται με τον τομέα της καθαριότητας και της ανακύκλωσης. Η απάντηση είναι απολύτως λογική, καθότι, όπως είδαμε, η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί ζήτημα πρώτης προτεραιότητας. Συνεπώς, μια τέτοια επιχείρηση θα μπορούσε να συνεισφέρει στην μερική τουλάχιστον διευθέτησή του.

Δεύτερος τομέας δραστηριοποίησης μιας κοινωνικής επιχείρησης με συμμετοχή του Δήμου Μεγαλόπολης είναι οι βιοκαλλιέργειες και η αγροτική παραγωγή γενικότερα. Δεδομένου του χαρακτήρα του δήμου, ως κυρίως υπαίθριου – δηλαδή χωρίς μεγάλα

⁹⁰ Επόμενη σελίδα

αστικά κέντρα, αλλά και της ανάπτυξης που λαμβάνουν τα τελευταία χρόνια οι

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47: Τομείς Δραστηριοποίησης Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας(Ερώτηση 41)

εναλλακτικές μορφές καλλιέργειών – με το αντίστοιχο προσδοκώμενο κέρδος, οι αιρετοί θεωρούν ότι συμμετοχή του δήμου σε μια τέτοια επιχείρηση θα ενίσχυε την πρωτογενή παραγωγή, θα δημιουργούσε συγκριτικά πλεονεκτήματα και θα επέφερε κέρδη.

Ακολουθεί, με ποσοστό περίπου 63%, ο τομέας των κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών, άμεσα συνδεδεμένος με τα έντονα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα γενικότερα. Η εκπαίδευση – κατάρτιση ομάδων πολιτών έπεται, με ποσοστό περίπου 58%. Αυτός ο τομέας εντάσσεται στις δράσεις για καταπολέμηση της ανεργίας – μέσω κατάρτισης του εργατικού δυναμικού – αλλά και ελάφρυνσης των οικογενειακών βαρών, π.χ. με μαθήματα ξένων γλωσσών σε μαθητές. Προφανώς, ανήκει στο γενικότερο πλαίσιο της οικονομικής δυσχέρειας που βιώνεται.

Λίγο περισσότεροι από 1 στους 2 αιρετούς θεωρούν ότι μια κοινωνική επιχείρηση με εταίρο το δήμο θα μπορούσε να δραστηριοποιείται σε τομείς παραγωγής και προώθησης των τοπικών προϊόντων, καθώς και παροχής πολιτιστικών αγαθών. Η μεν πρώτη περίπτωση αποτελεί επέκταση του δεύτερου σε σειρά τομέα (αγροτική

παραγωγή), η δε δεύτερη μπορεί να αποτελέσει την απάντηση στον περιορισμό των Δ.Ε.Π.Α.⁹¹ λόγω «Καλλικράτη».

Περίπου το 47% των αιρετών θα ήθελε κοινωνικές επιχειρήσεις που ασχολούνται με τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και πρασίνου του Δήμου, καθώς και την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων. Πρόκειται για αρμοδιότητες των δήμων γενικότερα, οι οποίες θα μπορούσαν να ανατεθούν σε ευπαθείς ιδιώτες, με ενίσχυση του δήμου, ώστε και ο δήμος να ωφεληθεί σε οικονομικό επίπεδο, και να καταπολεμηθεί η ανεργία στην περιοχή. Εξάλλου, η εύρυθμη λειτουργία τέτοιων επιχειρήσεων μπορεί να συμπαρασύρει και άλλους τομείς, π.χ. εμπορία και συντήρηση μηχανολογικού εξοπλισμού κλπ.

Τέλος, λίγο περισσότεροι από 1 στους 4 αιρετούς θεωρούν ότι οι επιχειρήσεις κοινωνικού χαρακτήρα δύνανται να δραστηριοποιούνται στον δευτερογενή τομέα (βιοτεχνία) και στον τομέα της εστίασης. Ίσως θεωρείται ότι δεν υφίσταται αντίστοιχο κενό στην τοπική αγορά, είτε ότι θα λειτουργούσαν ανταγωνιστικά με ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις, είτε τέλος ότι οι συγκεκριμένοι τομείς θα έπρεπε να έχουν χαρακτήρα αμιγώς επιχειρηματικό, ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Ερώτηση 42: Προμήθεια του Δήμου από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι	19	82,61%
Όχι	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48: Προμήθεια από Επιχειρήσεις Κοινωνικής Οικονομίας(Ερώτηση 42)

⁹¹ Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης – Νομικό Πρόσωπο Δήμων.

Το συντριπτικό ποσοστό των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης θεωρεί ότι μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας θα μπορούσε να λειτουργεί ως προμηθευτής του Δήμου, ενώ ποσοστό κάτω του 18% τηρεί στάση επιφυλακτικότητας. Η γενικότερη θετική στάση του δημοτικού συμβουλίου απέναντι στη νέα αυτή μορφή επιχειρηματικής δραστηριότητας φαίνεται να βρίσκει και πρακτικό αντίκρισμα, αφού πέραν της υποστήριξης λειτουργίας, ο Δήμος αναμένεται να αποτελέσει και «πελάτη» αυτών των επιχειρήσεων, καθιστώντας τις βιώσιμες και επικερδείς.

Ερώτηση 43: Τομείς Προμήθειας Δήμου

Η ερώτηση απευθύνεται στους 19 αιρετούς που απάντησαν «ναι» στην παραπάνω. Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, καταγράφονται οι συχνότητες και προκύπτουν τα αντίστοιχα ποσοστά, βάσει του 19.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Συντήρηση Εγκαταστάσεων	6	31,58%
Συντήρηση Πράσινου	9	47,37%
Καθαριότητα	14	73,68%
Ανακύκλωση	17	89,47%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	12	63,16%
Catering	1	5,26%
Άλλο	2	10,53%
ΔΞ/ΔΑ	1	5,26%

β. Διάγραμμα⁹²

Σχεδόν το 90% των αιρετών θεωρεί ότι μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας θα μπορούσε να αναλάβει για λογαριασμό του Δήμου Μεγαλόπολης τον τομέα της ανακύκλωσης. Όπως προκύπτει από τον ιστότοπο του δήμου, η εν λόγω δραστηριότητα επί του παρόντος υλοποιείται από την «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ Ε.Ε.Α.Α.». Άρα ο δήμος αντιμετωπίζει θετικά την προοπτική συνεργασίας με μια τοπική κοινωνική επιχείρηση στον τομέα της ανακύκλωσης.

Η καθαριότητα δημοσίων χώρων και της περιοχής γενικότερα είναι ο δεύτερος τομέας δυνητικής συνεργασίας δήμου και κοινωνικών επιχειρήσεων. Δεδομένης της

⁹² Επόμενη σελίδα

σπουδαιότητας της διαχείρισης των απορριμμάτων, ο δήμος θα εξέταζε όλες τις προοπτικές επίλυσης στα πλαίσια της νομιμότητας, οπότε και τέτοιες καινοτόμες δράσεις κρίνονται θετικά.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 49: Τομείς Προμήθειας από Επιχειρήσεις Κοινωνικής Οικονομίας(Ερώτηση 43)

Έπεται με ποσοστό περίπου 63% ο τομέας παροχής υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας. Έχουμε ήδη δει τη θετική στάση των αιρετών σε κοινωνικά ζητήματα, στο πλαίσιο της οικονομικής συγκυρίας, οπότε η συγκεκριμένη απάντηση είναι φυσιολογική απόρροια.

Σε χαμηλότερα ποσοστά είναι οι υπηρεσίες συντήρησης εγκαταστάσεων και πράσινου, ίσως γιατί ήδη ο δήμος πραγματοποιεί με ίδιους πόρους αυτές τις δραστηριότητες. Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δεν παροτρύνει την ανταγωνιστική λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων – δεδομένου και του ευνοϊκού νομοθετικού πλαισίου που τις διέπει – εναντίον ήδη δραστηριοποιούμενων ιδιωτικών πρωτοβουλιών στους συγκεκριμένους τομείς.

Τέλος, χαμηλά είναι τα ποσοστά για προμήθεια υπηρεσιών εστίασης (catering), πιθανότατα για τους παραπάνω λόγους. Οι αιρετοί πρότειναν επίσης και την προμήθεια υπηρεσιών πολιτισμού και καθημερινότητας από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

Ερώτηση 44: Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Πολύ Χρήσιμη	18	78,26%
Σχετικά Χρήσιμη	1	4,35%
Καθόλου Χρήσιμη	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 50: Αξιοποίηση Εθελοντικών Υπηρεσιών από Δήμους (Ερώτηση 44)

Οι δραστηριότητες εθελοντικού χαρακτήρα έχουν αναπτυχθεί ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, εντός του οικονομικού πλαισίου της χώρας. Η παροχή εθελοντικών υπηρεσιών, σε τομείς που απαιτείται ευαισθητοποίηση των πολιτών ούτως ή άλλως, βρίσκει σχεδόν απόλυτα σύμφωνους τους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης, αναφορικά με την αξιοποίηση από το δήμο. Ποσοστό 17,39% τηρεί επιφυλακτική στάση, πιθανότατα σχετιζόμενη με τις μορφές αξιοποίησης.

Ερώτηση 45: Τομείς Αξιοποίησης Εθελοντισμού

Η ερώτηση απευθύνεται στους 19 αιρετούς που απάντησαν «πολύ ή σχετικά χρήσιμη» στην παραπάνω. Εφόσον υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, καταγράφονται οι συχνότητες και προκύπτουν τα αντίστοιχα ποσοστά, βάσει του 19.

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Πράσινο- Καθαριότητα	9	84,21%
Ανακύκλωση	17	78,95%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	12	73,68%
Άλλο	3	15,79%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 51: Τομείς Αξιοποίησης Εθελοντικών Υπηρεσιών από Δήμους (Ερώτηση 45)

Οι αιρετοί θεωρούν ότι ο σημαντικότερος τομέας αξιοποίησης εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων είναι η καθαριότητα της περιοχής και η συντήρηση – ενίσχυση του πράσινου (δενδροφυτεύσεις κλπ). Πρόκειται ούτως ή άλλως για τομείς που ανθεί ο εθελοντισμός, με σημαντικά αποτελέσματα. Ακολουθεί η ανακύκλωση, για τους γνωστούς λόγους διαχείρισης απορριμμάτων, και οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, λόγω οικονομικών δυσκολιών. Τέλος, σαν εναλλακτικές προτείνονται από τους αιρετούς

οι εθελοντικές δράσεις πολιτιστικού χαρακτήρα, αξιοποίησης ιστορικής κληρονομιάς και πυροπροστασίας – πρόκειται για περιοχή που δοκιμάστηκε σκληρά στις πυρκαγιές του 2007.

4.3.5 Τμήμα Δ' –Οικονομική Πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι

Ερώτηση 46: Αξιολόγηση Ειδικού Προγράμματος Εξυγίανσης Δήμων

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Σωστό	12	52,17%
Εν μέρει σωστό	5	21,74%
Όχι σωστό	2	8,7%
ΔΞ/ΔΑ	4	17,39%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 52: Αξιολόγηση Ειδικού Προγράμματος Εξυγίανσης (Ερώτηση 46)

Όπως αναφέρθηκε και στο αντίστοιχο κεφάλαιο, ο Δήμος Μεγαλόπολης έχει λάβει υψηλά ποσά με τη μορφή δανείων. Συνεπώς, η γνώμη των αιρετών αναφορικά με το πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων, όπως περιγράφεται στα άρθρα 262 και 263 του «Καλλικράτη», έχει ιδιαίζουσα σημασία, μιας και η οικονομική εξυγίανση είναι ένα από τα ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ο νέος νόμος. Περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς θεωρούν ότι το πρόγραμμα είναι σωστό, ενώ λίγο περισσότεροι από 1 στους 4 θεωρούν ότι είναι λάθος, ή δεν εκφέρουν άποψη, πιθανώς αναμένοντας την υλοποίησή του. Τέλος, 21,74% των αιρετών θεωρούν ότι το πρόγραμμα είναι μεν σωστό, υστερεί

όμως στο γεγονός ότι κληροδοτεί στους δήμους που προέρχονται από συνενώσεις, τα οικονομικά αποτελέσματα των πρότερων Α'βάθμιων Ο.Τ.Α..

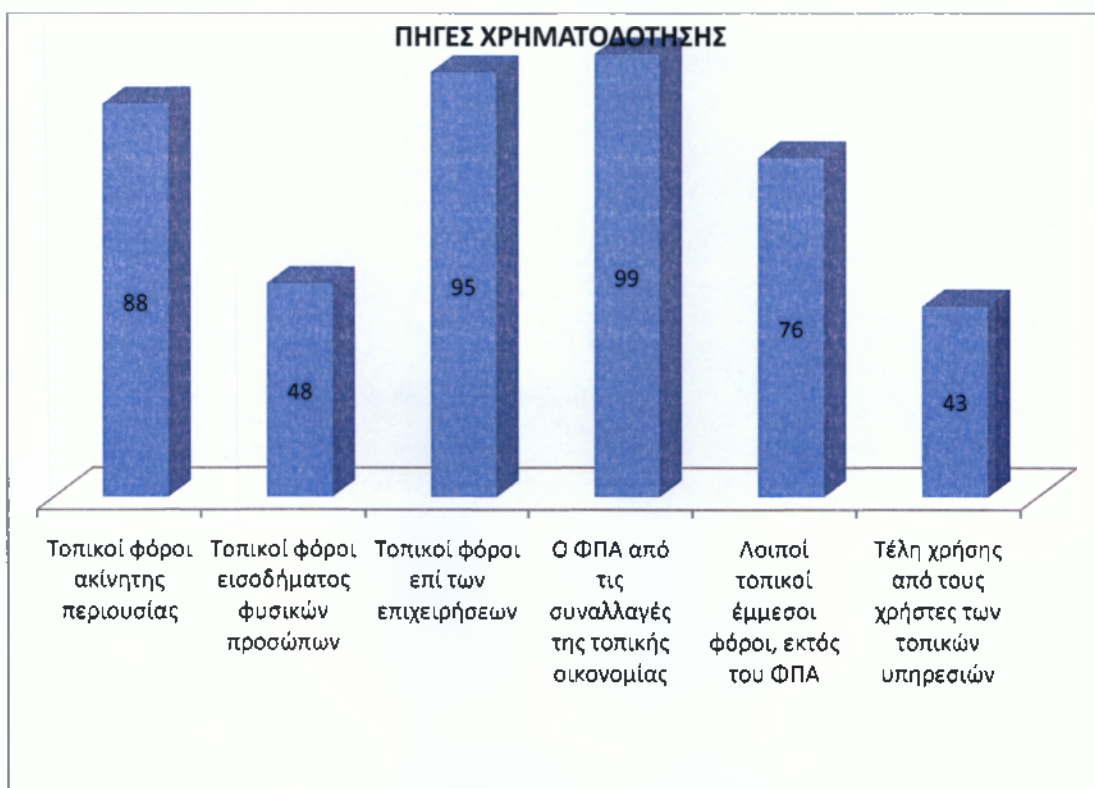
Ερώτηση 47: Αξιολόγηση Πηγών Εσόδων

Πρόκειται για απαντήσεις ιεραρχημένες, συνεπώς ακολουθείται το πρότυπο «βαθμολόγησης»

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΒΑΘΜΟΙ
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	88
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	48
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	95
ΦΠΑ από τοπικές συναλλαγές	99
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι	76
Τέλη χρήσης τοπικών υπηρεσιών	43
ΔΞ/ΔΑ	88

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 53: Καταλληλότητα Πηγών Χρηματοδότησης (Ερώτηση 47)

Προκειμένου ενισχυθούν χρηματοδοτικά οι νέοι Ο.Τ.Α., είδαμε στο 1^ο Κεφάλαιο ότι προβλέπονται ορισμένοι επιπλέον πόροι, προερχόμενοι από την τοπική οικονομική δραστηριότητα. Εδώ ζητείται η άποψη των αιρετών περί των πηγών χρηματοδότησης που θεωρούν καταλληλότερες για τη λειτουργία των Α'βάθμιων Ο.Τ.Α., με δεδομένες τις επαυξημένες αρμοδιότητες, λόγω συνενώσεων και κατάργησης των Νομαρχιών.

Η πλειονότητα των αιρετών θεωρεί ότι το βάρος της απαιτούμενης χρηματοδότησης απαιτείται να επωμιστεί η αγορά της περιοχής. Συγκεκριμένα, ως πρώτη σε προτεραιότητα πηγή χρηματοδότησης θεωρείται ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές σε τοπικό επίπεδο και δεύτερη οι τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων. Σε γενικές γραμμές, η ιεράρχηση φαίνεται δίκαιη: Οι τοπικές συναλλαγές πρέπει να έχουν αντίκρισμα στα οικονομικά του δήμου, ενώ και οι επιχειρήσεις που επωφελούνται σε οικονομικό επίπεδο από τα έργα και τις δράσεις του Δήμου, θα πρέπει να συνεισφέρουν αντίστοιχα. Πάντως, σε επίπεδο οικονομικής θεωρίας, υψηλοί τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων αναμένεται να λειτουργήσουν αποτρεπτικά αναφορικά με την επενδυτική αναπτυξιακή πολιτική και αντίθετα.

Ακολουθεί σε προτεραιότητα το μέτρο των τοπικών φόρων επί της ακίνητης περιουσίας. Δεδομένου ότι η γενικότερη χωροταξική πολιτική είναι πλέον αρμοδιότητα των δήμων, είναι προφανές ότι η φορολογία επί των ακινήτων θα πρέπει να επιστρέφεται στην τοπική κοινωνία, μέσω της ενίσχυσης των Α'βάθμιων Ο.Τ.Α.. Σε κατώτερη κλίμακα ιεραρχικά τίθενται οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, αφού αφενός λειτουργούν αποτρεπτικά για την ανάπτυξη, και αφετέρου έχουν άμεσο αντίκτυπο στην καθημερινότητα του πολίτη.

Χαμηλά σε προτεραιότητα είναι οι τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων, παρότι προβλέπεται από το νέο νόμο επιστροφή ποσοστού αυτού στους Δήμους. Προφανώς οι αιρετοί θεωρούν ότι η επιβολή νέων, τοπικής φύσεως φόρων στα φυσικά πρόσωπα αναμένεται να υποβαθμίσει την ποιότητα ζωής των πολιτών, ενώ είναι και αμφίβολη η είσπραξή τους, δεδομένων των οικονομικών προβλημάτων. Τέλος, λιγότεροι είναι οι αιρετοί που θεωρούν ως κατάλληλο μέτρο την επιβολή τελών στους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών, θεωρώντας υποχρέωση της δημοτικής αρχής την παροχή αυτών, χωρίς επιβάρυνση των πολιτών.

Γενικότερα, διαφαίνεται η άποψη των αιρετών να ενισχυθούν τα οικονομικά του Δήμου από τους εκάστοτε έχοντες, δηλαδή τους επιχειρηματίες και τους ιδιοκτήτες

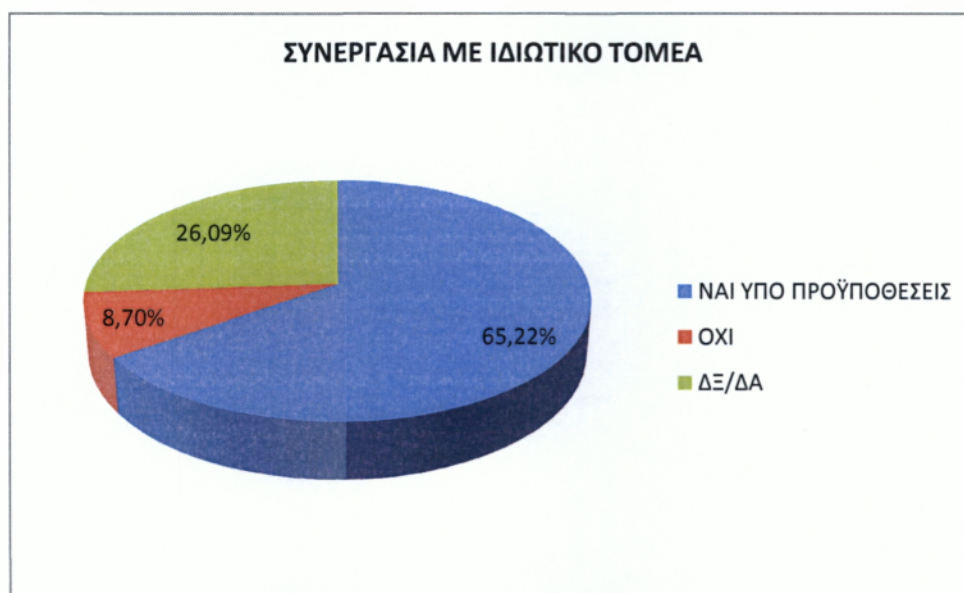
ακινήτων, παραβλέποντας ίσως την επενδυτική και αναπτυξιακή τροχοπέδη που αναμένεται να αποτελέσει μια τέτοια πολιτική. Θεωρείται δε απαραίτητη η διατήρηση ενός κοινωφελούς χαρακτήρα της δημοτικής αρχής προς τον συναλλασσόμενο πολίτη.

Ερώτηση 48: Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Ναι, υπο προϋποθέσεις	15	65,22%
Όχι	2	8,7%
ΔΞ/ΔΑ	6	26,09%

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 54: Απόψεις για συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 48)

Η μεγάλη πλειοψηφία των αιρετών φαίνεται να ασπάζεται τη σύγχρονη άποψη περί συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την εκτέλεση διαφόρων έργων και δράσεων. Υπάρχει ένα ποσοστό που αντιτίθεται σε οιαδήποτε ανάμειξη ιδιωτικών επιχειρήσεων στα θέματα τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ μεγάλο, πάνω από 1 στους 4, είναι το ποσοστό αυτών που τηρούν επιφυλακτική στάση απέναντι σε τέτοιες συνεργασίες.

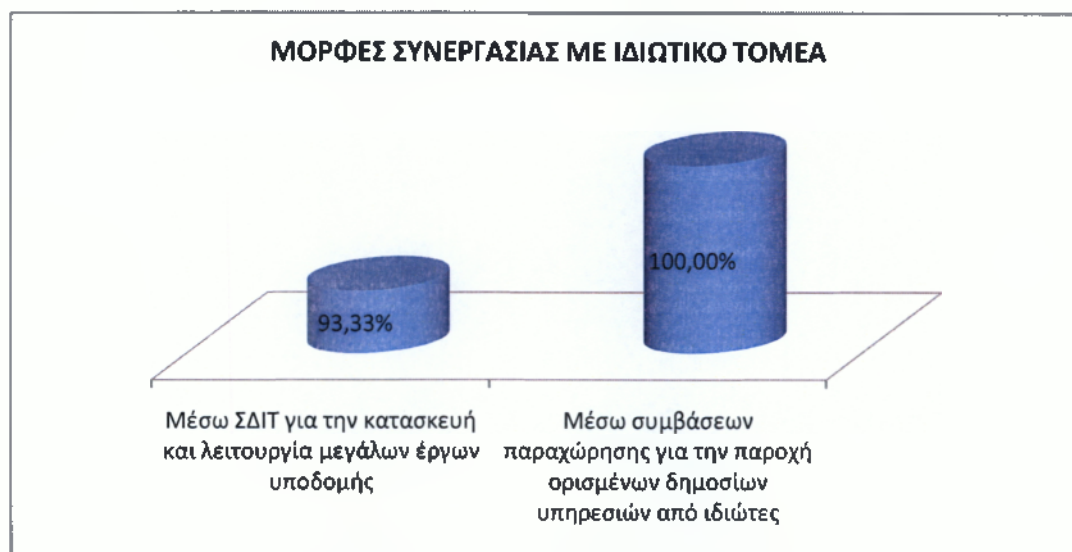
Ερώτηση 49: Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Μέσω ΣΔΙΤ για κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	14	93,33%
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	15	100%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%

Η αναγωγή σε ποσοστά έχει γίνει βάσει των 15 αιρετών που απάντησαν «Ναι, υπό προϋποθέσεις» στην Ερώτηση 48.

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 55: Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 49)

Σχεδόν το σύνολο των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης που τάσσεται υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα, θεωρεί αμφότερες τις μορφές εξίσου αποδοτικές και για τα δυο μέρη. Πράγματι, αναφορικά με τη σύμπραξη για τα μεγάλα έργα, η περιοχή έχει καταστεί κοινωνός των ωφελημάτων από τέτοιες συνεργασίες με την ολοκλήρωση του οδικού άξονα Καλαμάτας – Τρίπολης. Σχετικά με την παροχή δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες, οι ερωτηθέντες φαίνεται να θεωρούν ότι αυτή είναι δυνατή, συμβάλλοντας και στην αναπτυξιακή προοπτική της περιοχής.

Ερώτηση 50: Δημόσιες υπηρεσίες προς παραχώρηση στον ιδιωτικό τομέα

α. Συγκεντρωτικός Πίνακας Απαντήσεων

ΑΠΑΝΤΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ
Συλλογή απορριμμάτων	9	60,00%
Επεξεργασία απορριμμάτων	10	66,67%
Υπηρεσίες υγείας	4	26,67%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	5	33,33%
Υπηρεσίες κατάρτισης	6	40,00%
Πολιτιστικές υπηρεσίες	5	33,33%
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας	4	26,67%

Η αναγωγή σε ποσοστά έχει γίνει βάσει των 15 αιρετών που απάντησαν «Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες» στην Ερώτηση 49.

β. Διάγραμμα

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 56: Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν στον ιδιωτικό τομέα (Ερώτηση 50)

Οι αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης θεωρούν κατά πλειοψηφία ότι οι υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων (συλλογής και επεξεργασίας) θα μπορούσαν να

παραχωρηθούν σε σχήματα ιδιωτών, προκειμένου να επιλυθεί το ακανθώδες αυτό ζήτημα. Ακολουθούν οι υπηρεσίες κατάρτισης (προφανώς λόγω μεγαλύτερης εμπειρίας), ενώ 1 στους 3 αιρετούς θεωρεί ότι οι υπηρεσίες παροχής κοινωνικής πρόνοιας και πολιτιστικών αγαθών θα ήταν επωφελές να παραχωρηθούν σε ιδιώτες. Τέλος, το μικρότερο ποσοστό λαμβάνουν οι υπηρεσίες υγείας – θεωρείται γενικώς στη χώρα στερεότυπο η δημόσια υγεία – και η διαχείριση της δημόσιας ακίνητης περιουσίας.

4.4 Ανοικτή Ερώτηση

Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε προς συμπλήρωση στους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης, κλείνει το Τμήμα Ε', που αποτελείται από μια ερώτηση ανοικτού τύπου – όπου δηλαδή ο ερωτώμενος καλείται να αναπτύξει την άποψή του γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα, χωρίς να περιορίζεται από απαντήσεις. Η ερώτηση είναι η εξής:

«Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;»

Στην απάντηση της εν λόγω ερώτησης συναντήθηκε ισχυρή απροθυμία από τους αιρετούς να καταθέσουν τις απόψεις τους. Πιθανώς λόγω έλλειψης χρόνου, ίσως και εξαιτίας της έκτασης του ερωτηματολογίου – που όμως ήταν απαραίτητη ώστε να καλυφθούν τα βασικά ζητήματα του θέματος – η πλειοψηφία των ερωτωμένων επέλεξε να μην απαντήσει στη συγκεκριμένη ερώτηση ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, από τους 23 αιρετούς που τελικά μετείχαν στην έρευνα, απάντηση έδωσαν μόνο οι 8, ποσοστό περίπου 35%. Ως εκ τούτου, η παράθεση και ο σχολιασμός που ακολουθούν δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύουν το σύνολο των αιρετών.

Το όραμα των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης αναφορικά με την πρώτη περίοδο εφαρμογής του «Καλλικράτη» αποτελείται από τους εξής επιμέρους τομείς:

α. Οικονομικός

Πρώτο και κύριο ζητούμενο είναι η διαφάνεια στη διαχείριση των χρηματοδοτικών πόρων, ώστε αυτοί να αξιοποιούνται προς όφελος της τοπικής κοινωνίας, αλλά και να εδραιωθεί μια σχέση ειλικρίνειας μεταξύ αυτοδιοίκησης και πολιτών, αντιστρέφοντας το κλίμα απαξίωσης έναντι του προσωπικού που ασχολείται με τα κοινά. Θεωρείται ότι καινοτομίες όπως η ανάρτηση όλων των αποφάσεων (συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών) στο διαδίκτυο, και συνεπώς η δυνατότητα

ελέγχου και από τους πολίτες, θα αποτρέψουν φαινόμενα κακοδιαχείρισης και διαφθοράς.

Η οικονομική εξυγίανση του διερυμένου Δήμου Μεγαλόπολης επίσης αποτελεί σημαντικό στόχο. Είναι σαφές και αδιαμφισβήτητο ότι δίχως την απαιτούμενη οικονομική ευρωστία, η δημοτική αρχή δεν είναι δυνατόν να προβεί σε οιαδήποτε επίλυση προβλημάτων.

Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και ο στόχος της κατά το δυνατόν οικονομικής αυτοτέλειας, με απεξάρτηση από την κεντρική διοίκηση. Δεν καθορίζονται οι τρόποι αυτόνομης χρηματοδότησης, ούτε παραβλέπεται το γεγονός ότι και ο νέος νόμος προβλέπει μεν επιπρόσθετη χρηματοδότηση από φόρους της περιοχής, αλλά μέσω του κράτους.

β. Λειτουργικός

Οι αιρετοί αναφέρουν ως πρωταρχικό στόχο τη βελτίωση του λειτουργικού πλαισίου των Α'βάθμιων Ο.Τ.Α., κυρίως μέσω της μείωσης της γραφειοκρατίας, της διασαφήνισης του νομοθετικού πλαισίου, αλλά και της βελτίωσης της νοοτροπίας των υπαλλήλων και λειτουργών του δήμου.

Αποτελεί κοινό τόπο μεταξύ των ερωτηθέντων, ότι νοοτροπίες πελατειακών σχέσεων, ψηφοθηρίας κλπ, πρέπει πλέον να εκλείψουν, καθότι αποτέλεσαν ισχυρή τροχοπέδη κατά το παρελθόν. Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται εγκαθίδρυση μιας νέας, ειλικρινούς και αμφίδρομα επωφελούς σχέσης των πολιτών με την πρωτοβάθμια διοίκηση, που θα οδηγήσει σε βελτίωση της λειτουργίας των Ο.Τ.Α.. Πέραν αυτού, η βελτίωση του επιπέδου των πολιτών με δράσεις προς την κατεύθυνση του πολιτισμού και της ευρύτερης παιδείας, με την ευθύνη των Ο.Τ.Α., αποτελεί όραμα για τους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης.

γ. Αναπτυξιακός

Δεδομένου του δημοσιονομικού και γενικότερου οικονομικού πλαισίου της παρούσας συγκυρίας, η ανάπτυξη αποτελεί μονόδρομο για την αποκατάσταση της ευημερίας της χώρας, σε σωστό παραγωγικό υπόβαθρο, που θα εγγυάται την αειφορία της. Οι «Καλλικρατικοί» δήμοι, με τις διευρυμένες αρμοδιότητες που τους έχουν αποδοθεί, μπορούν και πρέπει να παίξουν σημαντικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, οι αιρετοί οραματίζονται ορθολογιστική και με αναπτυξιακή προοπτική διαχείριση των κάθε είδους πόρων που διαθέτει η περιοχή, τόσο χρηματοδοτικών, όσο

και φυσικών, πολιτιστικών κλπ. Η εκμετάλλευση της προνομιακής θέσης της περιοχής, ως συγκοινωνιακού κόμβου, η ολοκλήρωση των αναπτυξιακών έργων υποδομών και η ανάδειξη τόσο της πολιτιστικής κληρονομιάς, όσο και του φυσικού πλούτου – με συνδυασμένες δράσεις προβολής και βελτίωσης του ευρύτερου περιβάλλοντος, πρόκειται να τονώσουν την απασχόληση στο Δήμο Μεγαλόπολης. Επιπλέον, με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, κυρίως στον τομέα του τουρισμού, αναμένεται να διατηρηθεί ζωντανή η ύπαιθρος, με επαγγελματικές διεξόδους για τους νέους. Το τελικό όραμα περιλαμβάνει ισόρροπη ανάπτυξη, ώστε να αμβλυνθούν και οι τυχόν ανισότητες μεταξύ των περιοχών του Δήμου.

δ. Περιβαλλοντικός

Όλα τα παραπάνω θα πρέπει να διέπονται από δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος. Για την περιοχή, που έχει υποστεί μεγάλο πλήγμα στο συγκεκριμένο τομέα λόγω λειτουργίας του θερμοηλεκτρικού εργοστασίου και των λιγνιτωρυχείων, είναι απόλυτα λογικό οι αιρετοί να θέτουν το ζήτημα της προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος ως στόχο της διοίκησης. Η διαχείριση των απορριμμάτων και η αύξηση του πράσινου στα αστικά κέντρα αποτελούν κύριους σκοπούς για τη δημοτική αρχή. Σε συνδυασμό και την ανάπτυξη, οι κινήσεις προς την προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας⁹³ εντάσσονται ακριβώς στο πλαίσιο αυτό.

4.5 Συμπεράσματα

Στην παρούσα παράγραφο πραγματοποιείται μια ανασκόπηση των συμπερασμάτων που προκύπτουν από τις απαντήσεις των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης στο ερωτηματολόγιο που τους δόθηκε. Τα εξαγόμενα συμπεράσματα παρουσιάζονται ανά τμήμα του ερωτηματολογίου και αποτελούν το αποτέλεσμα συγκερασμού των απαντήσεων που ελήφθησαν. Για μια πιο λεπτομερή παράθεση συμπερασμάτων, ο αναγνώστης παραπέμπεται στα σχόλια που ακολουθούν τις απαντήσεις του αντίστοιχου τμήματος

Τμήμα Α' – Ταυτότητα Αιρετών Δήμου Μεγαλόπολης⁹⁴

Ο μέσος αιρετός του Δήμου Μεγαλόπολης είναι άνδρας, ηλικίας μεταξύ 45 και 64 ετών, έχει δηλαδή ενηλικιωθεί πολιτικά στην περίοδο της μεταπολίτευσης. Οι μισοί

⁹³ βλ. παράγραφο για τη δημιουργία φωτοβολταϊκών πάρκων

⁹⁴ βλ. σελίδες 42-57

περίπου έχουν λάβει τριτοβάθμια εκπαίδευση. Χρονικά, η απόφαση ενασχόλησης με τα κοινά ήρθε μετά τη συνταξιοδότηση, ενώ οι εν ενεργεία επαγγελματίες προέρχονται ισόποσα από το δημόσιο και τον επιχειρηματικό χώρο.

Πρόκειται για έμπειρους στα αυτοδιοικητικά αιρετούς, με υψηλό ποσοστό θητείας ως δήμαρχοι ή δημοτικοί σύμβουλοι, και μέσο χρόνο 7-8 έτη. Έχουν κατά το παρελθόν ασχοληθεί με τοπικούς συλλόγους – κυρίως πολιτιστικούς, περιβαλλοντικούς και αθλητικούς – με θητεία κυρίως ως μέλη ΔΣ. Υφίστανται αρκετοί αιρετοί που χωρίς να έχουν καμία συλλογική δραστηριότητα εξελέγησαν στο δημοτικό συμβούλιο.

Οι αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης αποφάσισαν να ασχοληθούν με την τοπική αυτοδιοίκηση προκειμένου να συμβάλλουν στην επίλυση των προβλημάτων της περιοχής κατά κύριο λόγο, και δευτερευόντως για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να προωθήσουν τα ζητήματα που τους αφορούν.

Τμήμα Β' – Θεσμικό Πλαίσιο Α' Βάθμιας Αυτοδιοίκησης⁹⁵

Σε γενικές γραμμές και κατά μεγάλη πλειοψηφία, οι αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης κρίνουν θετικά τη διοικητική μεταρρύθμιση που επιτελείται με την εφαρμογή του «Καλλικράτη», θεωρούν όμως ότι έχει αδυναμίες. Ως σημαντικότερο πρόβλημα θεωρείται η εκχώρηση αρμοδιοτήτων στους Α'βάθμιους ΟΤΑ χωρίς τους αντίστοιχους χρηματοδοτικούς πόρους, ενώ ακολουθεί η οικονομική εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση.

Αναφορικά με τις επιπτώσεις του νέου συστήματος στην καθημερινότητα των πολιτών, μεγάλο είναι το ποσοστό των αιρετών που τηρούν στάση αναμονής, προκειμένου να δοκιμαστεί αυτό στην πράξη. Η πλειοψηφία θεωρεί ότι η εξοικονόμηση πόρων, που αποτελεί πρωταρχικό στόχο του «Καλλικράτη», θα επιτευχθεί, καθώς επίσης και η αύξηση της διαφάνειας στις αποφάσεις. Υποστηρίζεται ότι ο νέος νόμος δε θα καλλιεργήσει πελατειακές σχέσεις μεταξύ δημοτικής αρχής και πολιτών, αποτρέποντας τις τοπικές ανισότητες. Σχετικά με τις επιπτώσεις σε αναπτυξιακό επίπεδο, οι ερωτηθέντες ήταν επιφυλακτικοί. Πιστεύουν πάντως σε υψηλό ποσοστό ότι θα εκλείψουν τα φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού και ανεξέλεγκτης λειτουργίας της αγοράς. Τέλος, υψηλό είναι το ποσοστό αυτών που θεωρούν ότι το νέο σύστημα θα βελτιώσει την

⁹⁵ βλ. σελίδες 58-76

παρεχόμενη εξυπηρέτηση προς τους πολίτες και θα επιτρέψει καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού των Ο.Τ.Α..

Οι αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης διαφωνούν – κατά πλειοψηφία – τόσο με την αντιμισθία, όσο και με το ασυμβίβαστο του Δημάρχου. Ως βέλτιστος τρόπος συμμετοχής των πολιτών στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης θεωρείται η άμεση επαφή τους με τους εκλεγμένους αντιπροσώπους του, ενώ έπεται η ηλεκτρονική διαβούλευση.

Οι αλλαγές που προωθήθηκαν στο επίπεδο των νομικών προσώπων των δήμων, τόσο στον περιορισμό, όσο και στη μορφή τους, βρίσκουν σύμφωνους τους ερωτηθέντες. Ομοίως και ο ρόλος του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, αν και το συγκεκριμένο μέτρο αναμένεται να αξιολογηθεί στην πράξη. Θετική είναι και η άποψη των αιρετών σχετικά με το νέο σύστημα εποπτείας των δήμων, ενώ οι περισσότεροι από αυτούς θα ήθελαν πιο «αυτόνομες» τις τοπικές κοινότητες. Ο τρόπος δημιουργίας του διευρυμένου Δήμου Μεγαλόπολης – συνένωση 3 γειτονικών δήμων – αντιμετωπίζεται οριακά θετικά από τους ερωτηθέντες.

Αναφορικά με το ιδεατό σύστημα αυτοδιοίκησης, μεγάλο ποσοστό των αιρετών (σχεδόν 1 στους 3) δήλωσαν άγνοια ή απροθυμία απάντησης, καίτοι έμπειροι αυτοδιοικητικοί σύμβουλοι. Η πλειοψηφία αυτών που έλαβαν θέση, απαιτεί περισσότερη ανεξαρτησία από την κεντρική διοίκηση, όχι όμως στο χρηματοδοτικό επίπεδο.

Τμήμα Γ' – Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης⁹⁶

Προκειμένου εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός μηχανισμός Α'βάθμιων Ο.Τ.Α., οι αιρετοί του Δήμου Μεγαλόπολης θεωρούν ότι φέρουν οι ίδιοι τη μεγαλύτερη ευθύνη, τόσο σε επίπεδο εμπειρίας και ικανότητας στρατηγικού σχεδιασμού, όσο και σε επίπεδο πολιτικής βούλησης. Επίσης, απαιτείται η στελέχωση των δήμων με υπαλλήλους εξειδικευμένους σε ζητήματα τοπικής αυτοδιοίκησης, ενώ το κράτος θα έπρεπε απλώς να καθορίσει σαφώς το νομικό πλαίσιο και να παρεμβαίνει κανονιστικά.

Οι αλλαγές που επέφερε ο «Καλλικράτης» δεν είναι και λίγες. Ως εκ τούτου, και παρ'όλη τη βούληση και τις ικανότητες του δημοτικού συμβουλίου, απαιτείται κάποιος χρόνος προσαρμογής στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης – περίπου 2 χρόνια κρίνεται ότι θα είναι αρκετά. Δεδομένης και της οικονομικής συγκυρίας, οι ελλείψεις που αντιμετωπίζει

⁹⁶ βλ. σελίδες 77-104

ο Δήμος Μεγαλόπολης είναι πολλές και εστιάζονται σε στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και κτιριακές υποδομές.

Το σημαντικότερο ζήτημα που καλείται να αντιμετωπίσει η δημοτική αρχή είναι αυτό της διαχείρισης των απορριμμάτων, ενώ δεύτερο σε προτεραιότητα είναι το θέμα της ενίσχυσης των κοινωνικών υποδομών και έπεται η βελτίωση των τεχνικών υποδομών. Αναφορικά με τα απορρίμματα, οι προτεραιότητες είναι η ενίσχυση της ανακύκλωσης, η αποκατάσταση των ΧΑΔΑ και η δημιουργία ΧΥΤΥ.

Σχετικά με τους υδάτινους πόρους, οι αιρετοί θεωρούν ότι η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων και η μείωση της ρύπανσης του υδροφόρου ορίζοντα είναι προτεραιότητες αιχμής.

Προκειμένου τονωθεί η επιχειρηματικότητα στην περιοχή, προκρίνεται η κατασκευή βιομηχανικών πάρκων, έργο που είναι ήδη δρομολογημένο και αναμένεται να επιδράσει θετικά, μειώνοντας και την ανεργία. Αναφορικά με τις δράσεις τουριστικής ανάπτυξης, η βελτίωση της προσβασιμότητας και η ανάδειξη των πολιτιστικών μνημείων θεωρούνται πρωταρχικής σημασίας.

Οι επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας αντιμετωπίζονται θετικά από τους αιρετούς του Δήμου Μεγαλόπολης, και μάλιστα με συμμετοχή – σε ενισχυτικό επίπεδο – του Δήμου. Ως κύριοι τομείς δραστηριοποίησης θεωρούνται η καθαριότητα και η ανακύκλωση, ενώ δευτερευόντως οι στοχευμένες αγροτικές καλλιέργειες εναλλακτικού χαρακτήρα. Οι ερωτηθέντες είναι απολύτως θετικοί στην ανάθεση της ανακύκλωσης και δευτερευόντως των κοινωνικών υπηρεσιών του δήμου σε τέτοιου είδους επιχειρήσεις.

Ο εθελοντισμός τέλος είναι δράση με την οποία συναινεί η πλειοψηφία των αιρετών, ιδίως στον τομέα της καθαριότητας και της συντήρησης – ενίσχυσης του πράσινου.

Τμήμα Δ' –Οικονομική Πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι⁹⁷

Περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς θεωρούν ότι το πρόγραμμα οικονομικής εξυγίανσης των νέων δήμων είναι σωστό. Σχετικά με τη χρηματοδότηση του δήμου, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων θεωρεί ως πρώτη σε προτεραιότητα πηγή χρηματοδότησης

⁹⁷ βλ. σελίδες 105-111

τον ΦΠΑ από τις συναλλαγές σε τοπικό επίπεδο και ως δεύτερη τους τοπικούς φόρους επί των επιχειρήσεων.

Η μεγάλη πλειοψηφία των αιρετών φαίνεται να ασπάζεται τη σύγχρονη άποψη περί συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την εκτέλεση διαφόρων έργων και δράσεων, στους τομείς κυρίως της διαχείρισης απορριμμάτων (συλλογής και επεξεργασίας).

Τμήμα Ε' – «Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;»⁹⁸

Το όραμα φαίνεται να αποτελεί τη συνισταμένη στόχων αναφορικά με:

- α. Την οικονομική εξυγίανση και αυτοτέλεια του Δήμου.
- β. Τη διαφάνεια και εγκατάλειψη μικροσκοπιμοτήτων κατά την άσκηση της διοίκησης.
- γ. Την αναπτυξιακή προοπτική, μέσω προώθησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής.
- δ. Την αποκατάσταση και προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη των φυσικών πόρων.

⁹⁸ βλ. σελίδες 111-113

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία αναλύθηκαν οι απόψεις των αιρετών του Δήμου Μεγαλόπολης, αναφορικά με το νέο πρόγραμμα αποκεντρωμένης διοίκησης «Καλλικράτης», όπως αποτυπώθηκαν από ποσοτική έρευνα καταγραφής, μέσω ερωτηματολογίου. Παρατέθηκε συνοπτικά η νομοθετική διαδρομή μέχρι την τελευταία μεταρρύθμιση και πραγματοποιήθηκε σύγκριση μεταξύ αυτής και του προηγούμενου ισχύοντος πλαισίου («Καποδίστριας»), ώστε να εντοπιστούν οι κρίσιμες αλλαγές που επήλθαν, και τις οποίες εφαρμόζουν ήδη τα διάφορα όργανα των Ο.Τ.Α. Έγινε αναφορά στη φυσιογνωμία του Δήμου Μεγαλόπολης, ώστε τα συμπεράσματα της έρευνας να συνδεθούν με αυτή και πιθανώς να αιτιολογηθούν από τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του. Τα συμπεράσματα της έρευνας παρατέθηκαν και σχολιάστηκαν επαρκώς, αναδεικνύοντας τόσο την αξιολόγηση των ερωτηθέντων αναφορικά με τον «Καλλικράτη», όσο και τις γενικότερες απόψεις τους σε αυτοδιοικητικά θέματα της περιοχής.

Είδαμε ότι η γενική εικόνα είναι ότι οι τομές που επέφερε ο «Καλλικράτης» βρίσκονται στη σωστή κατεύθυνση, χωρίς όμως να λείπουν τα περιθώρια βελτίωσης, κυρίως σε ζητήματα χρηματοδότησης και υποστήριξης της μεταρρύθμισης με ανθρώπινους πόρους και υποδομές. Οι σημαντικές καινοτομίες του νέου προγράμματος (διαφάνεια στις αποφάσεις, θεσμοί υποστήριξης των πολιτών κλπ) είναι ευπρόσδεκτες, θα πρέπει όμως να δοκιμαστούν και την πράξη. Τα σημαντικότερα προβλήματα του Δήμου Μεγαλόπολης, που συνίστανται στην διαχείριση των απορριμμάτων και την αναπτυξιακή προοπτική του, αντιμετωπίζονται με υπεύθυνες προτάσεις από τους αιρετούς.

Πρωταρχικής σημασίας για τους ερωτηθέντες είναι η εγκατάλειψη των μικροπολιτικών συμπεριφορών της τοπικής αυτοδιοίκησης, η διαφάνεια και η γενικότερη εγκαθίδρυση μιας σχέσης εμπιστοσύνης με τους πολίτες. Από το κράτος, αναμένουν απλούστευση των νομοθετημάτων, μείωση της γραφειοκρατίας και περισσότερη αποκέντρωση.

Η απαίτηση για άρτια καταρτισμένο προσωπικό στελέχωσης των Ο.Τ.Α. δικαιώνει την άοκνη προσπάθεια προαγωγής της αντίστοιχης γνώσης και εμπειρίας που επιτελείται στη Σχολή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, καθιστώντας τους αποφοίτους της πολύτιμους συνεργάτες των αιρετών, στην προσπάθεια επιτυχούς υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων.

Στη δύσκολη δημοσιονομική και υφesiακή περίοδο που διάγει η χώρα μας, αποτελεί ακράδαντη πεποίθηση ότι οι καλλικρατικοί δήμοι δύνανται να αποτελέσουν ισχυρό μοχλό εξορθολογισμού των δημοσίων δαπανών, καθώς και αναπτυξιακής προοπτικής των περιοχών τους. Με αξιοποίηση των τοπικών πόρων και την αρωγή της κεντρικής διοίκησης, το αποκεντρωμένο σύστημα αυτοδιοίκησης αντιμετωπίζει την τριπλή πρόκληση:

- α. Βελτίωση της καθημερινότητας του πολίτη.
- β. Εξορθολογισμός των δαπανών με βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων.
- γ. Συμβολή στην αναπτυξιακή επανεκκίνηση της περιφέρειας.

Η επέκταση της μελέτης που παρουσιάστηκε στο σύνολο των δήμων που προέκυψαν βάσει του «Καλλικράτη», σε συνδυασμό με αντίστοιχες μελέτες για τους αιρετούς των περιφερειών, αλλά και τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α., θα αποτελέσει μια συνολική άποψη για το νέο πρόγραμμα, από τους καθ' ύλην αρμόδιους να το κρίνουν.

Η διαβούλευση με την κεντρική διοίκηση που θα πρέπει να ακολουθήσει, αναμένεται να βελτιώσει την αυτοδιοικητική μεταρρύθμιση, καθιστώντας την καταλύτη στην γενικότερη ευημερία των πολιτών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

A. ΕΚΔΟΣΕΙΣ – ΒΙΒΛΙΑ – ΑΡΘΡΑ

1. Άρθρο του Αν. Καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΑΠΘ Νίκου Βαρσακέλη στον προσωπικό του ιστότοπο: www.nikosvarsakelis.blogspot.com/ (Τίτλος: Τελικά το Πρόγραμμα «Καποδίστριας» βοήθησε; Ημερομηνία Ανάρτησης: 30/10/2010)
2. Άρθρο του Δρος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Γεωγραφίας Δημ. Καλαϊτζίδη στον προσωπικό του ιστότοπο με τίτλο : «Αλλαγές στη δομή της διοίκησης του Ελληνικού Κράτους» (<http://dkalaitzidis.host22.com/arthra.php?aid=2>)
3. «Από τον Καποδίστρια στον Καλλικράτη», Έκδοση του Ινστιτούτου Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Απρίλιος 2010.
4. «Αρκαδικά», Πausανία, Εκδόσεις ΚΑΚΤΟΣ, Αθήνα 1992.
5. «Διοικητικοί και Αυτοδιοικητικοί Θεσμοί στην Κέρκυρα, Πρόσωπα και Γεγονότα (1817-1951)», Νίκος Γ. Ασπιώτης, Κέρκυρα 20097.
6. «Ιστορία της Ελληνικής επανάστασης», Σπ. Τρικούπη, τόμος 2ος, εκδόσεις Νέα Σύνορα, Αθήνα 1993.
7. «Μέθοδοι Έρευνας Αγοράς», Βλ. Σταθακόπουλου, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2005.

B. ΝΟΜΟΙ – ΦΕΚ – ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ

8. Αιτιολογική Έκθεση του σχεδίου νόμου «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
9. Αποφάσεις υπ' αριθμ. 35-40/2012 του ΣτΕ 1.
10. ΔΤ του Δήμου Μεγαλόπολης, 30/4/12.
11. ΔΤ Δήμου Μεγαλόπολης της 7/1/13.
12. ΔΤ του ΥΠΕΣ 31/5/11.
13. Ν.2218/1994.

14. Ν.2539/97.
15. Ν.3852/2010.
16. Ν.4019/2011.
17. Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας, Αναθεώρηση του 2008.
18. ΦΕΚ 1292/2010.
19. ΦΕΚ 2230/2012.

Γ. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ

20. Τακτικό Συνέδριο ΚΕΔΚΕ του 2010.
21. Ανακοίνωση ΠΟΕ-Ο.Τ.Α. Μάιος 2010.

Δ. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

22. aftodioikisi.gr
23. dei.gr
24. eetaa.gr
25. eleftheriaonline.gr
26. el.wikipedia.org
27. e-gortynia.gr
28. ita.gr
29. kallikratis.ypes.gr
30. megalopoli.gr
31. megalopolis.gr
32. statistics.gr
33. teikal.gr
34. tedk-arkadias.gr
35. ypes.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α»

Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Οι απαντήσεις στον ερωτηματολόγιο είναι ΑΚΡΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δε θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων ή απαντήσεων, ούτε Δημόσια Αρχή, ούτε ιδιώτης.

Βασικές διευκρινίσεις:

1. Υπάρχουν τρεις τύποι ερωτήσεων: (α) πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, (β) πολλαπλών απαντήσεων με ιεράρχηση, (γ) μοναδικής απάντησης. Οι δύο πρώτοι τύποι ερωτήσεων προσδιορίζονται, όπου απαντώνται, με 'δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση' ή 'ιεραρχήστε', αντίστοιχα. Όλες οι άλλες ερωτήσεις για τις οποίες δεν προσδιορίζεται ο τρόπος απάντησης, ανήκουν στην τρίτη κατηγορία.
2. Οι παραπάνω κανόνες δεν ισχύουν με συνέπεια για τις ερωτήσεις 1-11 ('Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου').
3. Όπου ζητείται ιεράρχηση των απαντήσεων, χρησιμοποιούμε την κλίμακα: '1: το πιο σημαντικό, 2: το δεύτερο πιο σημαντικό, κλπ'.
4. Σημειώστε τις απαντήσεις σας με Χ.

ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____

ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

1. Στοιχεία εκλογής (α)

1.01	Δήμος		
------	-------	--	--

1.02	Δημοτική ενότητα			
1.03	Όνοματεπώνυμο			
1.04	Τηλέφωνο			
1.05	Δ/ση ηλεκτρ. ταχυδρομείου (e-mail)			
	Συνδυασμός	1.06 Επώνυμο επικεφαλής		
		1.07 Επιτυχών [1]		
		1.08 Επιλαχών [2]		
1.09	Εκλογική ταυτότητα	Επικεφαλής συνδυασμού		(1)
		Δημοτικός Σύμβουλος		(2)
		Τοπικός Σύμβουλος		(3)
1.10	Αναληφθείσα θέση ευθύνης	Αντιδήμαρχος		(1)
		Άλλη (προσδιορίστε)		
		1.11 ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		(2)
		Καμία		(3)

2. Φύλο ερωτώμενου (γ)

Άρρεν		(1)
Θήλυ		(2)

3. Ηλικιακή Ομάδα (α)

18-24		(1)
25-34		(2)

35-44		(3)
45-54		(4)
55-64		(5)
65+		(6)

4. Επίπεδο εκπαίδευσης (α)

Δημοτικό		(1)
Γυμνάσιο		(2)
Λύκειο		(3)
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)		(4)
ΑΕΙ/ΤΕΙ		(5)
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό		(6)

5. Απασχόληση (πριν την πρόσφατη εκλογή σας ή πριν την πρώτη εκλογή σας αν είχατε επανεκλεγεί σε θέση αιρετού) (α)

Δημόσιος Υπάλληλος		(1)
Ιδιωτικός Υπάλληλος		(2)
Επιχειρηματίας		(3)
Ελεύθερος Επαγγελματίας		(4)
Εργάτης		(5)
Αγρότης		(6)
Συνταξιούχος		(7)
Δεν εργάζεται		(8)

6. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

7. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ως: (α)

7.1 7.2 Έτη

Νομάρχης		(1)	
Δήμαρχος		(2)	
Πρόεδρος Κοινότητας		(3)	
Νομαρχιακός Σύμβουλος		(4)	
Δημοτικός Σύμβουλος		(5)	
Κοινοτικός Σύμβουλος		(6)	
Τοπικός Σύμβουλος		(7)	
Πάρεδρος		(8)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(9)	

8. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (κράτος ή ΔΕΚΟ ή νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης); (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

9. Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως: (α)

9.1 9.2 Έτη

Βουλευτής		(1)	
Στο ΔΣ οργανισμού		(2)	
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας		(3)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(4)	

10. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

11. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ως: (β)

μέλος απλό
του μέλος Έτη
ΔΣ (1) (2)

11.1 Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος			11.1.1	5
11.2 Συνεταιρισμός			11.2.1	
11.3 Επιμελητήριο			11.3.1	
11.4 Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)			11.4.1	
11.5 Αθλητικός σύλλογος			11.5.1	
11.6 Άλλο (προσδιορίστε)			11.6.1	

12. Ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής σας στις δημοτικές εκλογές; (ιεραρχήστε) (α)

12.1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	
12.2	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	
12.3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	
12.4	Άλλο 12.4.1 Προσδιορίστε: _____	

Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Α΄βάθμιας Αυτοδιοίκησης

B.1 Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

13. Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α΄ βάρθμια αυτοδιοίκηση;

(α)

Είμαι στη σωστή κατεύθυνση	(1)
Είμαι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	(2)
Είμαι σε λάθος κατεύθυνση	(3)
Δξ/δα	(4)

14. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α΄ βάρθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (επιχορηγήσεις)	14.1
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας	14.2
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (περιορισμένα ίδια έσοδα)	14.3
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)	14.4
Άλλο (προσδιορίστε):	14.5
Κανένα από τα παραπάνω	14.6
Δξ/δα	14.7

15. Θεωρείτε ότι η Α' βάρημα τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε: (α)

Να	Όχι	Δξ/δ	Ερω
ι	ι	α	τ/ση
(1)	(2)	(3)	

Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση συμμετοχικής δημοκρατίας)				15.0 1
Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)				15.0 2
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσων σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)				15.0 3
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας				15.0 4
Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη				15.0 5
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)				15.0 6
Θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)				15.0 7
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων (λόγω των διαφορών στις τοπικές δυνατότητες)				15.0 8
Θα συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς				15.0

(αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων, καθορισμός χώρων λαϊκών αγορών κλπ.) και τον περιορισμό φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού (υπαίθριο εμπόριο κλπ)				9
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στο νέο δήμο (με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)				15.1 0
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους				15.1 1

16. Θεωρείτε ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά: (α)

Είναι σωστή (λόγω του χρόνου που απαιτεί η ενασχόληση με τα κοινά από θέσεις ευθύνης)		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

17. Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

18. Ποιά θεωρείτε ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

		Ερ/ση
--	--	-------

Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου		18.1
Με την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών. συμβούλων και πολιτών		18.2
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα		18.3
Με δημοψηφίσματα		18.4
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου		18.5
Δξ/δα		18.6

19. Πώς αξιολογείτε το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

20. Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

21. Θεωρείτε ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

22. Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

23. Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.2 Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο σας

24. [Μόνο για δήμους που προέκυψαν από συνένωση]

Πως κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο σας; (α)

Είναι σωστή		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δξ/δα		(3)

25. [Αν ο δήμος σας είναι νησιωτικός]

Θεωρείτε ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους; (α)

Ναι		(1)
-----	--	-----

Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.3 Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

26. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης; (β)

(1) (2) (3)
Ναι Όχι Δξ/δα Ερ/ση

Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)]				(26.1)
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι)				(26.2)
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις				(26.3)
Άλλο (προσδιορίστε):				(26.4)
Δξ/δα				(26.5)

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1 Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

27. Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	(27.1)
Κατάρτιση του προσωπικού	(27.2)
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	(27.3)
Πολιτική βούληση των αιρετών	(27.4)
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	(27.5)
Άλλο (προσδιορίστε):	(27.6)
Δξ/δα	(27.7)

Γ.2 Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

28. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής; (α)

Είναι έτοιμο	(1)
--------------	-----

Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν απαντήσατε (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

29. Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία του δήμου; (α)

Έξι μήνες		(1)
Ένα έτος		(2)
Ενάμιση έτος		(3)
Δύο έτη		(4)
Περισσότερο από δύο έτη (προσδιορίστε):		(5)
Δξ/δα		(6)

30. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

31. Θεωρείτε ότι υπάρχει στο δήμο σας επάρκεια ή/και καταλληλότητα στους παρακάτω πόρους; (α)

Ναι Όχι Δξ/δα

Κτιριακές υποδομές				(1)
Ψηφιακές υποδομές				(2)
Ανθρώπινο δυναμικό				(3)

32. Θεωρείτε ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης (όχι τόσο σε θέματα καθημερινότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

33. Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

34. Ποια θεωρείτε ως τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε) (α)

	Ερωτ/ση
Διαχείριση απορριμμάτων	(34.01)
Διαχείριση υδάτινων πόρων	(34.02)
Πολεοδομικός σχεδιασμός	(34.03)

Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγγειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	(34.04)
Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	(34.05)
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	(34.06)
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	(34.07)
Ανεργία	(34.08)
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	(34.09)
Άλλο (προσδιορίστε):	(34.10)
Δξ/δα	(34.11)

35. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; **(ιεραρχείστε)** (α)

	Ερ/ση
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	(35.1)
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	(35.2)
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	(35.3)
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	(35.4)
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	(35.5)

Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	(35.6)
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	(35.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(35.8)
Δξ/δα	(35.9)

36. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; **(ιεραρχείστε)** (γ)

	Ερ/ση
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	(36.1)
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	(36.2)
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	(36.3)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις, κλπ)	(36.4)
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	(36.5)
Μείωση της ρύπανσης των νερών	(36.6)
Άλλο (προσδιορίστε):	(36.7)
Δξ/δα	(36.8)

37. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο δήμο σας; **(δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση)** (α)

	Ερ/ση
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	(37.1)
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	(37.2)

Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	(37.3)
Άλλο (προσδιορίστε):	(37.4)
Δξ/δα	(37.5)

38. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	(38.1)
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	(38.2)
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	(38.3)
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος (στα αστικά κέντρα)	(38.4)
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	(38.5)
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας (των αστικών κέντρων)	(38.6)
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	(38.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(38.8)
Δξ/δα	(38.9)

39. Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία του δήμου σας με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο σας; (γ)

Πολύ σημαντική	(1)
Αρκετά σημαντική	(2)
Σχετικά σημαντική	(3)
Δξ/δα	(4)

Γ.3 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

40. [Η Κοινωνική Οικονομία, για την οποία ετοιμάζεται θεσμικό πλαίσιο που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2011, αποτελεί τον τρίτο τομέα της οικονομίας ανάμεσα στον ιδιωτικό τομέα και τον δημόσιο τομέα. Απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες (μακροχρόνια ανέργους, ΑμεΑ, νέους ανέργους, άνεργες γυναίκες κλπ) και τους επιτρέπει να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε κοινωφελείς δραστηριότητες και σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον με φοροαπαλλαγές, εισφοροαπαλλαγές και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών από δημόσιους φορείς. Με βάση τα παραπάνω:]

Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

41. Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του δήμου σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

	Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	(41.01)
Καθαριότητα, ανακύκλωση	(41.02)
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	(41.03)
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	(41.04)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	(41.05)
Εστίαση, catering	(4106)

Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία		(41.07)
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)		(41.08)
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού		(41.09)
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών		(41.10)
Άλλο (προσδιορίστε):		(41.11)
Δξ/δα		(41.12)

42. Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι **Ναι** πηγαίνετε στην **επόμενη ερώτηση**, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

43. Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν ο δήμος υπηρεσίες; (**δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση**) (β)

		Ερ/ση
Συντήρηση εγκαταστάσεων		(43.1)
Συντήρηση πράσινου		(43.2)
Καθαριότητα		(43.3)
Ανακύκλωση		(43.4)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας		(43.5)

Catering		(43.6)
Άλλο (προσδιορίστε):		(43.7)
Δξ/δα		(43.8)

44. Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους: (β)

Πολύ χρήσιμη		(1)
Σχετικά χρήσιμη		(2)
Καθόλου χρήσιμη		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσατε (1) ή (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

45. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

		Ερ/ση
Πράσινο – Καθαριότητα		(45.1)
Ανακύκλωση		(45.2)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας		(45.3)
Άλλο (προσδιορίστε):		(45.4)
Δξ/δα		(45.5)

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός - Πόροι

46. Πώς κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων; (άρθρα 262 & 263)

Είναι σωστό (καθώς κλείνουν οι μαύρες τρύπες του παρελθόντος και επιβάλλεται χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση)		(1)
Είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων Ο.Τ.Α.		(2)
Δεν είναι σωστό		(3)
Δξ/δα		(4)

47. Ποιές από τις παρακάτω πηγές τοπικών εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; (ιεραρχήστε) (β)

	Ερ/ση
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	(47.1)
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	(47.2)
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	(47.3)
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	(47.4)
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	(47.5)
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	(47.6)
Δξ/δα	(47.7)

48. Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων; (α)

Ναι, υπό προϋποθέσεις		(1)
-----------------------	--	-----

Όχι	(2)
Δξ/δα	(3)

Αν απαντήσετε (1) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στη μεθεπόμενη

49. Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	(49.1)
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	(49.2)
Δξ/δα	(49.3)

Αν απαντήσετε (49.2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση

50. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερ/ση
Σύλλογή απορριμμάτων	(50.1)
Επεξεργασία απορριμμάτων	(50.2)
Υπηρεσίες υγείας	(50.3)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	(50.4)
Υπηρεσίες κατάρτισης	(50.5)
Πολιτιστικές υπηρεσίες	(50.6)
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια)	(50.7)
Άλλο (προσδιορίστε)	(50.8)
Δξ/δα)	(50.9)

Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;

Ευχαριστούμε πολύ για τη συνεργασία σας στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β»
Κωδικοποιημένα Στοιχεία Έρευνας

	Έργο/γιο 1	Έργο/γιο 2	Έργο/γιο 3	Έργο/γιο 4	Έργο/γιο 5	Έργο/γιο 6
1.01	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
1.02	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΦΑΛΛΙΣ ΔΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
1.06	Μπούρας	Μπούρας	Μπούρας	Μπούρας	Μπούρας	Μπούρας
1.07	1	1	-	1	1	1
1.08						
1.09	2	2	2	2	2	2
1.10	3	3	2	3	3	1
1.11			πρόεδρος κοινοβελούς επιχειρήσης πολιτιστικής ανάπτυξης			
2	1	1	2	1	1	2
3	4	6	2	5	4	4
4	5	5	5	5	4	3
5	1	7	1	4	1	7
6	1	1	1	1	1	1
7.1.1						
7.2.1						
7.1.2		3				
7.2.2		7				
7.1.3						
7.2.3						
7.1.4				X		
7.2.4				2		
7.1.5	X		X		X	X
7.2.5	8				8	
7.1.6						
7.2.6						
7.1.7						
7.1.8						
7.2.8						
7.1.9						
7.2.9						
8	2	2	2	2	2	2
9						
10	1	1	2	1	1	1
11.1	1	1			1	2

11.1.1					4	
11.2					1	
11.2.1					8	
11.3						
11.3.1						
11.4						
11.4.1						
11.5				1	1	
11.5.1				8	4	
11.6						1-ΜΕΛΟΣ ΟΤΟΕ
11.6.1						
12.1		1			1	1
12.2	1	2	1	1		1
12.3						
12.4						
12.4.1						
13	2	2	2	2	2	2
14.1		X	X	X	X	X
14.2		X	X		X	
14.3		X		X	X	
14.4	X			X	X	X
14.5	Παύση, πολυπλοκότητα διαίτησης, έλλειψη αποτελεσματικών διαδικασιών και έγκαιρων οργάνων	Ήταν πολύ χωρίς για την Ελλάδα. Αρκετά ο Κακοδιώτης				
14.6						
14.7						
15.01	1	3	2	3	2	3
15.02	1	2	1	2	2	1
15.03	1	2	1	1	1	1
15.04	2	3	1	3	3	3
15.05	3	3	2	3	1	3
15.06	1	2	2	1	2	3
15.07	3	1	1	1	1	1
15.08	2	3	1	3	1	1
15.09	3	1	2	1	1	3
15.10	3	3	1	3	1	2
15.11	3	3	2	1	1	1
16	2	2	1	3	2	1
17	2	3	2	1	2	1

18.1	X	X	X	X		X
18.2	X	X	X	X	X	X
18.3						X
18.4						
18.5	X	X	X	X		X
18.6						
19	1	1	1	1	1	1
20	3	1	1	1	1	2
21	2	3	1	1	3	1
22	2	1	1	3	1	1
23	1	1	3	1	1	2
24	1	2	2	1	2	2
26.1	1	1	1	1	1	1
26.2	3	1	2	1	1	3
26.3	3	1	1	1	2	1
26.4						
26.5						
27.1	X	X	X	X		X
27.2	X	X		X		X
27.3	X	X	X	X		X
27.4	X	X		X	X	X
27.5	X	X	X	X		X
27.6	Απόσπασμα νομολογίας και γραφειοκρατίας					επισκόπηση και κατάληξη
27.7						συμπεράσματα
28	1	2	2	2	2	2
29		3	3	2	2	3
30	1	1	1	1	1	1
31.1	ΌΧΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
31.2	ΌΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΝΑΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΌΧΙ	ΝΑΙ
31.3	ΌΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΌΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΌΧΙ	ΌΧΙ
32	2	2	2	1	1	1
33	3	1	1	1	1	1
34.01	1	1	1	5	2	1
34.02	4	1	8	7	4	2
34.03	3	1	7	8	3	6
34.04		1	3	2	1	3
34.05		1	6	6	5	4

34.06		1	9	9	9	6
34.07			5	3	7	6
34.08	5	1	2	1	6	5
34.09	2	1	4	4	8	
34.10		Νέα Δημιουργία				
34.11						
35.01		1	2	2	2	1
35.02		1	1	1	1	3
35.03		1		3	6	4
35.04		1	3		3	2
35.05		1		4	5	5
35.06		1			7	
35.07		1	4		4	0
35.08	Επιστρώματα Νομικό για τη διαχείριση των υπομνημάτων από τον κενό χώρο οχημάτων					
35.09						
36.01		1	3	3	6	5
36.02		1	2	4	1	6
36.03		1	4		2	4
36.04	1	1	5		3	2
36.05		1	6		4	3
36.06		1	1	2	5	1
36.07	χαραγράφηση και μέτρηση ποσοτήτων υλικών υδροφορέα			επιστρώσεις φρέγγων (1)		
36.08						
37.01		X		X	X	X
37.02	X	X	X	X	X	X
37.03		X		X	X	
37.04						
37.05						
38.01	X	X	X	X	X	X
38.02	X	X	X	X	X	X
38.03	X	X	X	X	X	X
38.04		X	X	X	X	X
38.05		X	X	X	X	X
38.06		X	X	X	X	X
38.07	X	X	X	X	X	X

33.08				αποκρέωση κόμβου με ΕΟ Καλαμάτας-Τρίπολης		
33.09						
33	1	1	1	1	2	1
40	1	1	1	1	1	1
41.01		X		X	X	»
41.02	X	X	X	X		»
41.03	X	X		X		»
41.04	X	X		X		»
41.05	X	X		X		»
41.06		X	X	X		
41.07		X		X		
41.08	X	X		X		ΝΑΙ
41.09	X	X	X			ΝΑΙ
41.10	X	X			ΝΑΙ	ΝΑΙ
41.11						
41.12						
42	1	1	1	1	1	1
43.01				X	X	
43.02				X		»
43.03		X	X	X	X	»
43.04	X	X	X	X	X	»
43.05	X	X		X	X	»
43.06				X		
43.07				ΘΩΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ		
43.08						
44	1	1	1	1	1	1
45.01	X	X	X	X	X	»
45.02	X	X	X	X	X	»
45.03	X	X	X	X	X	»
45.04			ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΕΣ	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΡΘΟΝΟΜΙΑ		
45.05						
45	1	2	1	4	1	2
47.1	6	1		4		5
47.2	3			3		2
47.3	4	1		2	1	5
47.4	1	1		1		1
47.5	2	1		5		3

47.6	5		1	6		4
47.7						
48	3	1	1	1	1	1
49.1		X	X	X	X	
49.2		X	X	X	X	X
49.3						
50.1		X				
50.2		X		X		
50.3			X			
50.4			X			X
50.5			X			X
50.6			X			X
50.7					X	
50.6						
50.7						

	Ερωτ/γιο 7	Ερωτ/γιο 8	Ερωτ/γιο 9	Ερωτ/γιο 10	Ερωτ/γιο 11	Ερωτ/γιο 12	Ερωτ/γιο 13	Ερωτ/γιο 14
1.01	ΜΕΓΑΛΟΠΣΑΝΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΡΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΒΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
1.02	ΜΕΓΑΛΟΠΣΑΝΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΑΡΥΤΣΟΥ		ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ		ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
1.06	Μλουρας					Μλουρας		
1.07	1					1		
1.08								2
1.09	2	2	2	2	2	2		2
1.10	3	3	3	3	1	3	1	3
1.11								
2	1	1	1	1	1	1	1	1
3	5	5	3	3	4	6	3	5
4	5	4	4	4	3	2	3	4
5	7	7	3	3	1	7	4	4
6	1	1	2	2	1	2	1	1
7.1.1								
7.2.1								
7.1.2								
7.2.2								
7.1.3					X			
7.2.3								
7.1.4								
7.2.4								

7.1.5	γ	κ			κ		κ	κ
7.2.5		α						10
7.1.6								
7.2.6								
7.1.7								
7.2.7								
7.1.8								
7.2.8								
7.1.9								
7.2.9								
8	2	1	2	2	2	2	2	2
9		ΕΠΙΛΕΦΘΙΑΡΣ ΔΥ						
10	2	2	1	1	1	2	2	2
11.1			1		1			

11.1.1					12			
11.2					1			
11.2.1					20			
11.3								
11.3.1								
11.4					1			
11.4.1					30			
11.5			1					
11.5.1								
11.6								
11.6.1								
12.1		1			1		1	
12.2	1		1					1
12.3								
12.4								
12.4.1								
13	2	2	2	3	2	2	2	1
14.1			κ	κ	κ		κ	
14.2	κ		κ	κ	κ			
14.3		κ	κ		κ		κ	κ
14.4	κ							
14.5								
14.6								
14.7								

15.01	2	1	3	2	2	1	2	1
15.02	1	3	1	2	1	1	2	2
15.03	1	3	3	2	2	1	2	3
15.04	2	3	2	1	2	3	2	2
15.05	3	3	1	2	1	1	2	1
15.06	3	3	3	2	1	1	2	1
15.07	1	3	3	2	1	3	2	1
15.08	1	3	2	1	2	3	1	3
15.09	3	3	1	2	1	1	2	1
15.10	2	3	3	2	1	3	2	1
15.11	1	3	1	2	1	3	2	1
16	2	2	2	1	2	1	2	1
17	2	2	2	2	2	2	2	2

18.1	X		X		X	X		X
18.2	X	X	X	X	X	X	X	
18.3			X					
18.4				X				
18.5	X	X		X				
18.6								
19	1	2	1	2	2	1	2	1
20	1	1	1	2	1	3	1	1
21	1	1	1	2	1	1	2	1
22	1	1	1	1	1	2	1	1
23	3	1	1	1	1	2	1	1
24	2	1	1	1	1	1	2	1
26.1	1	3	1	2	1	1	2	1
26.2	3	1	1	1	1	3	2	1
26.3	2	3	1	1	2	3	2	1
26.4						Λιγότερη γραφειοκρατία, καλύτερο νομικό πλαίσιο, απλοποίηση		
26.5								
27.1	X	X	X	X	X	X	X	X
27.2	X	X	X	X				
27.3	X	X		X	X			X
27.4	X	X			X			
27.5	X	X	X			X		X

27.6								
27.7								
28	2	2	1	2	2	2	2	2
29	2	2	2	4	2	4	4	4
30	1	1	1	2	1	1	1	1
31.1	NAI	OXI	NAI	OXI	NAI	OXI	OXI	OXI
31.2	NAI	$\Delta E/\Delta A$	OXI	OXI	OXI	NAI	OXI	NAI
31.3	OXI	$\Delta E/\Delta A$	OXI	OXI	NAI	OXI	OXI	OXI
32	1	1	1	1	1	3	1	1
33	1	1	2	2	1	3	1	1
34.01	1	1	4	1	1	1	1	
34.02	5	1	5	1	1	1		
34.03	9		8		1	1		
34.04	3	1	2	1	1			1
34.05	6		3	1	1			

34.06	8				1			
34.07	4		1		1		3	
34.08	2	1	7	1	1	1	2	1
34.09	7	1	6	1	1	1	4	1
34.10								
34.11								
35.01	2		1	1	1		1	
35.02	1		2	1	1			
35.03	5	1	4		1			
35.04	3			1				1
35.05			3					
35.06								
35.07	4	1						
35.08						1. AOMRO PANELO		
35.09								
36.01	2		5	1				1

36.02	3		6					
36.03	5		3					
36.04	6	1	2	1	1	1	1	
36.05	4	1	1					
36.06	1		4	1	1			1
36.07								
36.08								
37.01			X	X			X	X
37.02	X	X	X		X	X		
37.03			X					
37.04								
37.05								
38.01	X	X	X	X	X	X	X	
38.02	X	X	X	X	X	X		
38.03	X		X	X	X	X		X
38.04	X		X	X				
38.05	X		X	X	X			
38.06	X		X	X	X			X
38.07	X		X	X	X			X

38.08								
38.09								
39	1	1	1	1	2	2	1	1
40	1	1	1	1	2	1	1	1
41.01			X	X				
41.02	X		X	X		X	X	X
41.03	X	X		X		X		X
41.04				X		X		X
41.05	X			X				
41.06								
41.07	NAI							
41.08	NAI		NAI	NAI				
41.09	NAI		NAI	NAI				
41.10	NAI		NAI	NAI				
41.11		καταγωγή βιομάζας						
41.12								
42	1	1	1	1	1	1	1	1
43.01						X		

43.02			X	X	X			
43.03	X		X	X				X
43.04	X		X	X	X		X	X
43.05	X		X	X				
43.06								
43.07						«αθημερινότητα»		
43.08		X						
44	1	1	1	1	1	2	1	1
45.01	X	X	X	X	X		X	
45.02	X		X	X	X	X		X
45.03	X		X	X		X		
45.04		συμπλοκαίο						
45.05								
46	1	1	1	1	1	1	2	2
47.1	6		1					
47.2	3							
47.3	2				1			
47.4	1		1	1				
47.5	4							1

47.6	5							
47.7		X				X	X	
48	3	1	1	1	2	3	1	1
49.1		X	X	X			X	X
49.2	X	X	X	X			X	X
49.3								
50.1		X		X			X	
50.2		X	X	X				X
50.3	X							X
50.4	X							
50.5	X		X					
50.6	X							
50.7								
50.6								
50.7								

	Ερωτ/γιο 15	Ερωτ/γιο 16	Ερωτ/γιο 17	Ερωτ/γιο 18	Ερωτ/γιο 19	Ερωτ/γιο 20	Ερωτ/γιο 21	Ερωτ/γιο 22	Ερωτ/γιο 23
1.01	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ		ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ		ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
1.02		ΡΕΥΤΑΜΙΑ?		ΠΕΔΑΒΙΤΙΔ?	ΠΕΔΑΒΙΤΙΔ?			ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
1.06		ΓΟΦΡΩΤΗΣ	ΓΟΦΡΩΤΗΣ	ΜΠΟΥΡΟΣ		ΜΠΟΥΡΟΣ	ΓΟΦΡΩΤΗΣ	ΜΠΟΥΡΟΣ	ΜΠΟΥΡΟΣ
1.07				1		1		1	1
1.08	2	2	2				2		
1.09	1	2		2	2	2	2	2	1
1.10	3	3	3	1	3	3	3	3	
1.11									
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	4	4	5	2	4	4	5	4	5
4	3	4	3	6	5	2	2	3	5
5	1	1	7	4	1	3	7	7	4
6	1	1	1	2	1	1	1	1	1
7.1.1									
7.2.1									
7.1.2	X		X			X			X
7.2.2	8		12						4
7.1.3		X						X	
7.2.3									
7.1.4									X
7.2.4									8
7.1.5		X			X		X	X	
7.2.5					8				
7.1.6					X				
7.2.6					4				
7.1.7									
7.2.7									
7.1.8									
7.2.8									
7.1.9									
7.2.9									
8	2	2	2	2	2	2	2	2	2
9									
10	1	2	1	2	1	2	2	1	1
11.1	1		2		1			1	2

11.1.1	16				3			5	
11.2									
11.2.1									
11.3									
11.3.1									
11.4	1								
11.4.1	20								
11.5			1						1
11.5.1									
11.6									
11.6.1									
12.1	1						1		2
12.2		1	1	1	1			1	1
12.3									
12.4									
12.4.1									
13	2	2	1	2	3	2	2	2	2
14.1	X		X	X	X			X	X
14.2					X				
14.3	X				X			X	X
14.4				X	X				
14.5									
14.6						X			
14.7		X					X		
15.01	2	3	1	3	2	1	3	2	2
15.02	2	3	1	1	1	1	3	1	1
15.03	1	3	1	1	2	3	3	1	1
15.04	2	3	1	2	2	3	3	2	1
15.05	2	3	1	1	2	3	3	1	1
15.06	2	3	1	1	2	1	3	1	1
15.07	1	3	1	3	2	2	3	1	3
15.08	1	3	1	2	1	2	3	2	2
15.09	1	3	1	3	2	2	3	1	3
15.10	1	3	1	1	2	2	3	2	3
15.11	2	3	1	1	2	2	3	1	1
16	1	3	1	3	1	1	3	1	2
17	1	3	1	1	1	3	3	1	2

18.1				X	X	X	X	X	X
18.2	X		X		X	X		X	X
18.3					X	X		X	X
18.4	X				X				X
18.5				X	X	X		X	
18.6		X							
19	2	3	1	1	1	3	1	1	1
20	1	3	1	1	1	3	1	1	1
21	1	3	1	3	2	3	1	3	3
22	2	3	1	1	2	3	1	1	1
23	1	3	1	3	1	3	1	2	1
24	1	3	2	1	2	3	1	1	1
26.1	1	3	3	1	1	3	1	3	2
26.2	1	3	3	2	1	3	3	3	2
26.3	1	3	3	1	1	3	3	3	2
26.4									
26.5									
27.1	X			X	X			X	X
27.2				X	X			X	X
27.3				X	X			X	X
27.4	X			X	X		X	X	X
27.5	X				X			X	X
27.6									
27.7		NAI	NAI			NAI			
28	2	3	3	2	2	3	2	1	1
29	4	6	6	2	5(4 ETH)	6	1		
30	2	3	3	1	1	3	1	1	1
31.1	OXI	$\Delta E/\Delta A$	$\Delta E/\Delta A$	NAI	OXI	$\Delta E/\Delta A$	$\Delta E/\Delta A$	NAI	OXI
31.2	NAI	$\Delta E/\Delta A$	$\Delta E/\Delta A$	NAI	OXI	$\Delta E/\Delta A$	$\Delta E/\Delta A$	NAI	OXI
31.3	NAI	$\Delta E/\Delta A$	$\Delta E/\Delta A$	OXI	NAI	$\Delta E/\Delta A$	$\Delta E/\Delta A$	NAI	OXI
32	1	3	3	1	1	3	1	1	1
33	2	3	3	1	2	3	3	1	1
34.01	1			2	1		1	1	6
34.02	4			1	1			4	7
34.03	7			7	2			6	8
34.04	5			5	1			3	5
34.05	3			8	1			2	4

34.06					2			5	9
34.07				6	1				3
34.08	2			3	1				2
34.09	6			4	1				1
34.10									
34.11		X	X			X			
35.01	2			1	1		1	1	1
35.02	3			3	1			3	4
35.03				4	1			2	2
35.04				7	1				3
35.05				2	3				
35.06	1			6	1				
35.07				5	1				5
35.08									
35.09		X	X			X			
36.01				4	1			2	5
36.02				1	1		1		6
36.03				3	1				2
36.04				2	1			3	4
36.05				5	1				1
36.06	1			6	1			1	3
36.07									
36.08		X	X			X			
37.01				X	X		X	X	X
37.02	X			X	X			X	X
37.03				X	X				X
37.04									
37.05		X	X			X			
38.01	X			X	X		X	X	X
38.02	X			X	X			X	X
38.03	X			X	X			X	
38.04				X	X			X	
38.05				X	X			X	X
38.06				X	X			X	X
38.07				X	X			X	X

38.08									
38.09		X	X			X			
39	1	4	4	1	2	4	1	1	2
40	1	3	3	1	1	3	1	1	1
41.01				X	X			X	
41.02				X	X			X	X
41.03	X			X	X			X	X
41.04	X			X	X				
41.05				X	X			X	
41.06				X	X				
41.07				X	X				
41.08	X			X	X			X	X
41.09				X	X			X	X
41.10				X	X			X	
41.11									
41.12						X	X		
42	1	3	3	1	1	3	3	1	1
43.01				X	X			X	
43.02	X			X	X			X	
43.03	X			X	X			X	X
43.04	X			X	X			X	X
43.05				X	X			X	X
43.06									
43.07									
43.08									
44	1	4	4	1	1	4	1	1	3
45.01	X			X	X			X	
45.02				X	X			X	
45.03	X				X		X	X	
45.04									
45.05									
46	1	4	4	1	2	4	3	1	3
47.1	1			3	2			1	3
47.2				5	2				
47.3				4	2			2	1
47.4	1			1	2				
47.5					2			3	2

47.6				2					
47.7		X	X			X	X		
48	1	3	3	1	1	3	2	1	1
49.1	X			X	X			X	X
49.2	X			X	X			X	
49.3									
50.1	X			X	X		X	X	
50.2	X			X	X			X	
50.3					X				
50.4				X	X				
50.5					X			X	
50.6	X				X				
50.7	X			X	X				
50.6					X				
50.7									